

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ
КОМІТЕТ
УКРАЇНИ

20
23

РІЧНИЙ ЗВІТ

Адреса:

03035, м. Київ,
вул. Митрополита Василя Липківського, 45

**Для звернень громадян та запитів про
доступ до публічної інформації:**

- телефон: (044) 594-64-10
- e-mail: zvr@amcu.gov.ua

Служба діловодства:

- телефони:
(044) 251-62-40,
(044) 251-62-66,
(044) 251-60-47
- e-mail: sl.dilovod@amcu.gov.ua

З питань державної допомоги:

телефон: (044) 251-60-43

**З питань оскаржень рішень у сфері
публічних закупівель:**

телефон: (044) 594-64-12

Прймальня Голови Комітету:

- телефон: (044) 251-62-62
- e-mail: pr_golovy@amcu.gov.ua

© Антимонопольний комітет України. Матеріал офіційний.
При використанні посилання на Антимонопольний комітет
України обов'язкове.

© Шрифт Manirol. Автори – Андрій Шевченко, Сергій Радіонов.

Слідкуйте за АМКУ в соціальних мережах:

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядженням

Антимонопольного комітету України

від 14.03.2024 № 13-рп

**ЗВІТ
АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ
ЗА 2023 РІК**

МЕТА

Забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері публічних закупівель

Які основні завдання Комітету?

- Контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції.
- Контроль за концентрацією, узгодженими діями суб'єктів господарювання.
- Захист конкуренції при регулюванні цін на товари, що виробляються суб'єктами природних монополій.
- Методичне забезпечення застосування законодавства про захист економічної конкуренції.
- Сприяння розвитку добросовісної конкуренції.
- Контроль щодо створення конкурентного середовища та захисту конкуренції у сфері публічних закупівель.
- Моніторинг державної допомоги суб'єктам господарювання та здійснення контролю за допустимістю такої допомоги для конкуренції.

Згідно з якими принципами працює Комітет?

Законності, гласності, захисту конкуренції на засадах рівності фізичних та юридичних осіб перед законом та пріоритету прав споживачів

Що слід розуміти під дефініцією «законодавство» яким керується Комітет у процесі діяльності?

Конституція України

Закони України:

- Про Антимонопольний комітет України;
- Про захист економічної конкуренції;
- Про захист від недобросовісної конкуренції;
- Про публічні закупівлі;
- Про державну допомогу суб'єктам господарювання.

ЗМІСТ

	ВСТУПНЕ СЛОВО	5
	ОГЛЯД 2023	7
	ПРІОРИТЕТИ 2023	10
	СТАН КОНКУРЕНЦІЇ В УКРАЇНІ	
01	Сфера паливно-енергетичного комплексу та комунальних послуг	15
02	Сфера товарів	25
03	Сфера послуг	33
	СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ КОНКУРЕНЦІЇ	
04	Законопроектна та нормотворча робота	41
05	Взаємодія з громадськістю	47
06	Звернення громадян та запити на публічну інформацію	49
	ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ	
07	Контроль за концентрацією та узгодженими діями	53
08	Контроль порушень у сфері захисту від недобросовісної конкуренції	61
09	Моніторинг і контроль державної допомоги	66
10	Діяльність АМКУ як органу оскарження у сфері публічних закупівель	74
11	Антиконкурентні узгоджені дії	81
12	Контроль за виконанням рішень	85
	ПАРТНЕРСТВО ТА КОМАНДА	
13	Міжнародна діяльність	91
14	Кадровий потенціал	95
	БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА	
15	Показники 2023	99
16	Фінансове, технічне та інформаційне забезпечення	105
	ПРІОРИТЕТИ АМКУ 2024	

Павло КИРИЛЕНКО

Послідовне реформування та злагоджена робота в умовах безпекових загроз – ці процеси найкраще характеризують діяльність Антимонопольного комітету протягом 2023 року.

Порівняно з попереднім роком ділова активність на товарних ринках позжавилася – завдяки стійкості громадян, бізнесу, державних інституцій та передусім вправним діям Збройних сил України у стримуванні російської агресії.

Це дозволило Комітету зосередитися на ефективному виконанні покладених на нього завдань.

Зокрема:

- маємо рекордний розмір економічного ефекту на рівні **7,9 млрд грн** – найбільший за всю історію оцінки за методикою ОЕСР;
- виявлено змови на торгах під час публічних закупівель, загальна вартість яких становить близько **5 млрд грн**;
- на суму в майже **2,6 млрд грн** оштрафовано порушників конкурентного законодавства, що є одним із найбільших показників за всі роки роботи Комітету;
- надійшло коштів до дохідної частини загального фонду державного бюджету на загальну суму **328 млн грн**, що більше ніж на 20% перевищує витрати на річне утримання системи органів АМКУ;
- орган оскарження розглянув **10 967 скарг** – на 184% більше ніж у попередньому році, при цьому очікувана вартість (загальна сума) процедур закупівель, за якими зобов'язано усунути порушення, сягає **62,4 млрд грн**.

Вкрай важливим для Комітету є завершення у 2023 році I етапу реформування конкурентного законодавства: 9 серпня Верховною Радою України було ухвалено Закон № 3295-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України», який набрав чинності 1 січня 2024 року. Для імплементації норм цього закону АМКУ розробив, затвердив і зареєстрував у Міністерстві юстиції 7 нормативно-правових актів.

З огляду на стратегічний курс України до ЄС, одним із пріоритетних напрямів роботи АМКУ є гармонізація українського законодавства з європейським. Комітет системно співпрацює з міжнародною юридичною спільнотою, конкурентними відомствами й організаціями і наразі веде підготовку до скринінгу, який проводитиметься Єврокомісією в рамках майбутнього переговорного процесу.

Крім того, Комітет зосереджує свої зусилля на удосконаленні нормативно-правової бази й адвокатуванні

системи надання державної допомоги – навіть попри те, що внаслідок широкомасштабного вторгнення росії в Україну дію закону «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» призупинено. Так, протягом 2023 року Кабмін затвердив 5 проєктів постанов у цій сфері, які були розроблені АМКУ.

У 2024 рік Комітет входить з оновленим законодавством та чітко окресленими завданнями із захисту конкуренції. Серед пріоритетів – адвокатування конкуренції, виявлення та припинення порушень на суспільно важливих ринках, зокрема, світлих нафтопродуктів (пального), лікарських засобів та соціально значущих продовольчих товарів, основних елементів рухомого складу залізничного транспорту.

Увагу Комітету у 2024 році буде зосереджено і на виявленні та встановленні порушень законодавства під час проведення торгів, аукціонів, конкурсів, тендерів щодо закупівель із будівництва та ремонту; закупівель товарів, робіт і послуг замовниками, які здійснюють діяльність на ринках у сфері енергетики.

Продовжимо роботу над посиленням інституційної спроможності АМКУ за такими напрямками:

- інтеграція до ЄС та взаємодія з Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), зокрема у частині приєднання до правових інструментів ОЕСР;
- удосконалення законодавства у сфері державної допомоги суб'єктам господарювання, зокрема, визначення умов допустимості держдопомоги та забезпечення її моніторингу і контролю;
- удосконалення законодавства, яке регулює діяльність АМКУ як органу оскарження;
- методологічне забезпечення захисту економічної конкуренції у сфері медіаринків.

В умовах, коли країна зі зброєю в руках виборює своє право на існування, маємо докласти максимальних зусиль, щоб зміцнити державні інституції, зробити їхню роботу прозорою та ефективною – це надважлива складова нашої спільної української перемоги!

КЕРІВНИЦТВО

ДЕРЖАВНІ УПОВНОВАЖЕНІ

члени Комітету

Ольга МУЗИЧЕНКО

Перша заступниця Голови АМКУ
— державна уповноважена

Денис КЛЮШНИКОВ

Заступник Голови АМКУ
— державний уповноважений

Максим САНДИГА

Заступник Голови АМКУ
— державний уповноважений

Богдан ГОРОБЕЦЬ

Державний уповноважений

Ірина КОПАЙГОРА

Державна уповноважена

Ольга НЕЧИТАЙЛО

Державна уповноважена

Сергій ШЕРШУН

Державний уповноважений

УПОВНОВАЖЕНІ З РОЗГЛЯДУ СКАРГ ПРО ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

члени Комісії

КЕРІВНИК АПАРАТУ

Євгеній БЕГАЛОВ

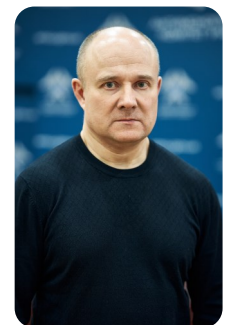
Сергій БУРЗАК

Ганна ГОРНОСТАЛЬ

Інна РОМАНЕНКО

Олександр ГЛАДСЬКИЙ

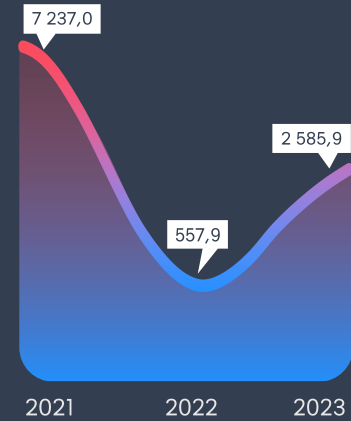
2023

НАКЛАДЕНО ШТРАФІВ

2 585,9

МЛН ГРН

+ 2 028 млн грн (+364%) до 2022

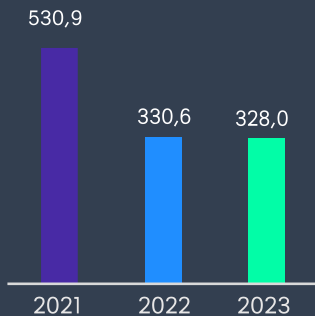
Розмір адміністративних стягнень, накладених органами Комітету на порушників у звітному періоді.

ПРИПИНЕНО/ВИЗНАНО ПОРУШЕНЬ

Порушення, припинені органами Комітету шляхом прийняття рішення та виконання обов'язкових для розгляду рекомендацій. При цьому такі рішення оскаржуються в судовому порядку.

СПЛАЧЕНО ШТРАФІВ ТА ПЕНІ, МЛН ГРН

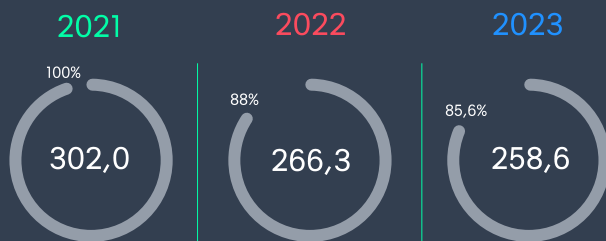
328,0

 МЛН ГРН

- 2,6 млн грн (-0,8%) до 2022

Розмір адміністративних стягнень, сплачених порушниками у звітному періоді за рішеннями, що прийняті як у звітному, так і в попередніх до звітних періодах. Суми стягнутих штрафів та пені зараховуються безпосередньо до державного бюджету.

КАСОВІ ВИДАТКИ ЗА ЗАГАЛЬНИМ ТА СПЕЦІАЛЬНИМ ФОНДАМИ, МЛН ГРН

258,6

МЛН ГРН

- 7,7 млн грн (3%) до 2022

Оплачені грошима витрати АМКУ, які поділяються за КЕКВ. Такі оплати здійснюються з рахунків Казначейства. Їх облік дає змогу контролювати загальний стан виконання бюджету, а порівняння з фактичними видатками відображає хід виконання бюджету за видатками.

ЕКОНОМІЧНИЙ ЕФЕКТ

+ 2,6 млрд грн (+49%) до 2022

Оцінка впливу (у грошовому виразі) діяльності АМКУ на суспільний добробут шляхом поновлення належних умов конкуренції, запобігання втратам споживачів, запобігання суттєвому обмеженню конкуренції тощо. Якісний показник діяльності.

ФАКТИЧНА ЧИСЕЛЬНІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ*

517 осіб

- 8,5%
до 2022 року

68%
від граничної
чисельності

* станом на 31.12.2023

РОЗГЛЯНУТО ЗАЯВ ПРО КОНЦЕНТРАЦІЮ ТА УЗГОДЖЕНІ ДІЇ

653 од.

+ 76 од. (+13%) до 2022

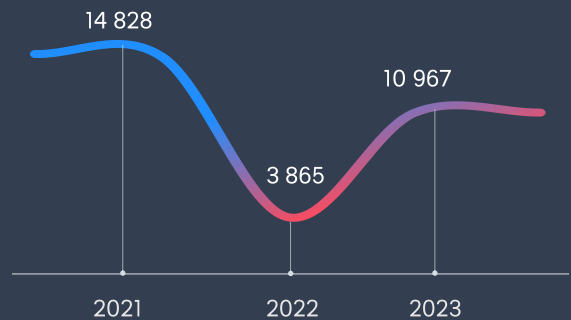
Кількість заяв про надання дозволу або висновків, що опрацьовані та мають результат розгляду Комітету у звітному календарному році.

ОТРИМАНО СКАРГ ЩОДО ЗАКУПІВЕЛЬ, ОД.

10 967 од.

+ 7 102 од. (+184%) до 2022

Кількість скарг, що надійшла на розгляд органу оскарження у звітному періоді.

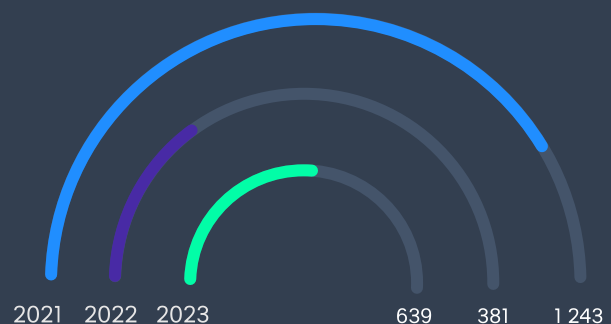

ОПРАЦЬОВАНО НПА ТА РІШЕНЬ, ОД.

639 од.

+ 258 од. (+68%) до 2022

Кількість опрацьованих документів, розроблених державними органами й органами місцевого самоврядування.

СПИСОК ОСНОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

АМКУ, Комітет	Антимонопольний комітет України	НКРЕКП	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг
АПК	Агропромисловий комплекс		
АТ	Акціонерне товариство		
ВРУ	Верховна Рада України	НПА	Нормативно-правовий акт
Держенергоефективності	Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України	ПЕК	Паливно-енергетичний комплекс
ДП	Державне підприємство	ПЗЕІ	Послуги, що становлять загальний економічний інтерес
ДПС	Державна податкова служба України	ПП	Приватне підприємство
ДРС	Державна регуляторна служба України	ПрАТ	Приватне акціонерне товариство
ДССУ	Державна служба статистики України	ТАК АМКУ/ТАК Комітету	Тимчасова адміністративна колегія Антимонопольного комітету України
ЄС	Європейський Союз	ТОВ	Товариство з обмеженою відповідальністю
ЖКГ	Житлово-комунальне господарство		
ЗМІ	Засоби масової інформації	Угода про асоціацію	Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони
КЕКВ	Коди Економічної Класифікації Видатків бюджету		
КМВА	Київська міська військова адміністрація		
КМУ	Кабінет Міністрів України	Укртрансбезпека	Державна служба України з безпеки на транспорті
КП	Комунальне підприємство	ФОП	Фізична особа-підприємець
Міндовкілля	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України	FTC	Федеральна торгова комісія США
Мінекономіки	Міністерство економіки України	COMPASA/ Проект COMPASA	Проект «Узгодження правил і практик конкуренції та державної допомоги із законодавством ЄС»
Міненерго	Міністерство енергетики України		
Мінінфраструктури	Міністерство інфраструктури України	ICN/MMK	Міжнародна мережа конкуренції
Мінкульт	Міністерство культури та інформаційної політики України	OECD/OECP	Організація економічного співробітництва та розвитку
Мінфін	Міністерство фінансів України		
Мінцифри	Міністерство цифрової трансформації України	SESAR/ Проект SESAR	Підтримка Антимонопольного комітету України щодо забезпечення дотримання правил державної допомоги
Мін'юст	Міністерство юстиції України		
МОЗ	Міністерство охорони здоров'я України		
МТВ	Міжобласні територіальні відділення	USAID	Агентство США з міжнародного розвитку
НКЕК	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку		

2023

ВИКОНАННЯ ПРІОРИТЕТІВ ТА ПЛАНУ РОБОТИ

1

Адвокатування та/або виявлення й припинення порушень конкурентного законодавства на ринках банківських та фінансових послуг

1.1

Збір та аналіз матеріалів у справі за ознаками зловживання монопольним домінуючим становищем на ринку еквайрингових послуг

У 2021 році розпочато розгляд справ щодо можливих порушень АТ «ПРИВАТБАНК» та АТ «ОЩАДБАНК» законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг торгового еквайрингу (*торговий еквайринг – це послуга банку, що дозволяє здійснювати оплату платіжними картками міжнародних та національних платіжних систем за товари, роботи та послуги за допомогою POS-терміналу або його аналога*).

Комітет виявив, що зазначені банки встановлювали єдину комісію за послугу торгового еквайрингу як для міжбанківських, так і для внутрішньобанківських операцій, хоча ці операції мають певні відмінності, зокрема, за складом задіяних учасників та витрат.

Так, на виконання пріоритету протягом 2023 року, в рамках розслідування проводився збір та аналіз інформації. Опитано понад 40 суб'єктів господарювання (банків, торговців, профільних асоціацій). Також Комітет на своєму офіційному вебсайті розмістив опитувальник для учасників відповідного ринку та усіх бажаючих надати свої думки й інформацію щодо особливостей надання послуг торгового еквайрингу. Отримана інформація опрацьовується та буде врахована при формуванні процесуальних документів у справі.

Крім зазначеного, Комітетом проводились заходи в рамках формування умов розвитку конкуренції між банками. [↴](#)

2

Адвокатування та/або виявлення й припинення порушень конкурентного законодавства на енергетичних ринках (електрична енергія та природний газ)

2.1

Аналіз дій суб'єктів господарювання щодо створення нерівних умов на ринках природного газу

За звітний період органами Комітету в рамках вказаного пункту прийнято рішення **№ 397 від 28.12.2023** щодо визнання вчинення порушення у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем, адже такі дії суб'єкта господарювання призвели до ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання. Загальна сума штрафу становила 1,4 млрд грн. [↴](#)

2.2

Проведення досліджень на енергетичних ринках із метою визначення товарних меж на ринках ВДЕ. Збір та аналіз документів щодо можливого зловживання монопольним становищем на ринках електричної енергії

Завершено дослідження визначення товарних меж ринку, на якому виникають взаємовідносини між державним підприємством «Гарантований покупець» та виробниками електричної енергії з альтернативних джерел енергії під час здійснення купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом.

Період дослідження з 2020 року по серпень 2022 року.

У рамках зазначеного дослідження встановлено, що товарними межами ринку є електрична енергія, вироблена з альтернативних джерел енергії, що купується-продається за «зеленим» тарифом. [↴](#)

2.3

Дослідження та аналіз впливу НПА на ринках електричної енергії

У 2023 році Комітет опрацював понад 70 проектів нормативно-правових актів у сфері електроенергетики, надісланих органами влади, серед яких проекти законів України, проекти постанов КМУ та проекти постанов НКРЕКП. До частини з них Комітет надав зауваження та пропозиції. [↴](#)

2.4 Збір та аналіз доказів щодо можливого зловживання монопольним становищем на ринку природного газу шляхом встановлення цін на ринку транспортування природного газу

За звітний період органами Комітету в рамках вказаного пункту прийнято рішення **№ 398 від 28.12.2023** щодо визнання вчинення порушення у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем, адже такі дії призвели до отримання цим суб'єктом господарювання неправомірних вигод. Загальна сума штрафу становила 300,6 млн грн. ⬇️

3 Адвокатування та/або виявлення й припинення порушень конкурентного законодавства на ринках світлих нафтопродуктів (пального)

3.1 Дослідження щодо встановлення схожої цінової поведінки на ринках світлих нафтопродуктів (пального)

3.2 Дослідження щодо обмеження пропозиції на ринках світлих нафтопродуктів (пального)

За результатами аналізу інформації, отриманої в рамках досліджень, розпочато розгляд справи за ознаками вчинення групою суб'єктів господарювання в особі ТОВ «ВОГ РЕСУРС», ТОВ «ВЕСТ ПЕТРОЛ МАРКЕТ» та групою суб'єктів господарювання в особі ТОВ «ОККО-Бізнес Партнер», ТОВ «ОККО-ДРАЙВ» і ТОВ «ОККО-ЛАЙТ» порушення у вигляді антиконкурентних узгоджених дій шляхом вчинення схожих дій на ринках роздрібної торгівлі високооктановими бензинами (зокрема бензином марки А-95) та дизельним паливом, що призводять до обмеження конкуренції, при тому, що аналіз ситуації на ринку товару спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій.

При цьому дослідження на роздрібному ринку світлих нафтопродуктів (пального) є одним із пріоритетних завдань Комітету на 2024 рік, а отже, продовжується здійснення детального та всебічного аналізу наданих суб'єктами господарювання – учасниками ринку світлих нафтопродуктів (пального) даних та документів з метою встановлення причин та чинників, які вплинули на обмеження пропозиції на ринках роздрібної реалізації пального протягом квітня – травня 2022 року, а також дотримання суб'єктами господарювання законодавства про захист економічної конкуренції, пов'язаного зі встановлення цін на світлі нафтопродукти (пальне) протягом 2022 року.

4 Виявлення та припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції у сфері приватизації державного майна через конкурсні процедури

4.1 Аналіз звернень (у т. ч. громадських об'єднань та правоохоронних органів) щодо можливих порушень законодавства про захист економічної конкуренції

4.2 Здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції під час проведення приватизації державного майна через електронний майданчик Prozorro.Продажі

Комітетом упродовж 2023 року проводилась постійна робота над аналізом звернень щодо можливих порушень законодавства про захист економічної конкуренції в розрізі спотворення результатів торгів.

Крім цього, в рамках здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції під час проведення приватизації державного майна через електронний майданчик Prozorro.Продажі Комітетом прийнято 5 рішень. На порушників накладено штрафів на загальну суму 88,2 млн грн.

Приклади 3 таких рішень представлені в розділі «Антиконкурентні узгоджені дії». ⬇️

5 Дослідження стану конкуренції на ринках будівельних матеріалів

5.1 Дослідження стану конкуренції ринку цементу

У рамках дослідження Комітетом встановлено, що ринок цементу в Україні є висококонцентрованим та має кілька великих національних виробників.

Основні зусилля були спрямовані на встановлення товарних і територіальних (географічних) меж ринку, бар'єрів вступу на ринок, визначення ринкового становища усіх учасників ринку, ступінь конкуренції на ринку. Разом із тим, під час проведення дослідження постало питання щодо обґрунтованості формування вітчизняними виробниками цементу ціни реалізації одиниці товару на внутрішній ринок протягом 2018 – 2022 років.

З огляду на зазначене, Комітет у межах дослідження стану конкуренції на ринку цементу протягом першого півріччя 2024 року планує завершити оцінку дій суб'єктів господарювання на відповідність конкурентному законодавству, у тому числі на наявність ознак вчинення антиконкурентних узгоджених дій або зловживання (монопольним) домінуючим становищем на ринку. ⬇️

6

Нормативно-правове забезпечення та адвокатування системи моніторингу й контролю державної допомоги суб'єктам господарювання

6.1

Забезпечення розробки проєктів постанов про затвердження критеріїв державної допомоги

Затверджено такі проєкти постанов КМУ: ⬇

- «Про затвердження критеріїв оцінки державної допомоги суб'єктам господарювання для підтримки культури та збереження культурної спадщини»;
- «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для забезпечення розвитку регіонів та для підтримки середнього та малого підприємництва»;
- «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на надання послуг із створення та/або добору, організації та поширення масової інформації, які є послугами, що становлять загальний економічний інтерес»;
- «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для місцевої інфраструктури»;
- «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для рекреаційної інфраструктури»;

Також розроблено та схвалено на засіданні Комітету такі проєкти постанов КМУ: ⬇

- «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на надання послуг пасажирських перевезень, які є послугами, що становлять загальний економічний інтерес»;
- «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для об'єктів портової інфраструктури»;
- «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для підтримки спортивної інфраструктури».

6.2

Забезпечення розробки та прийняття роз'яснень Комітету щодо державної допомоги

6.3

Адвокатування системи моніторингу державної допомоги

6.4

Консультації щодо внесення змін до законодавства про державну допомогу та розробка пропозицій стосовно внесення таких змін

З метою підвищення обізнаності й адвокатування системи державної допомоги впродовж 2023 року Комітет надав понад 40 письмових індивідуальних роз'яснень із питань застосування законодавства у сфері державної допомоги. Крім того, Комітет, узагальнивши найчастіші питання та практику правозастосування, надав 7 роз'яснень із питань застосування законодавства у сфері державної допомоги. ⬇

6.5

Забезпечення супроводу проєкту(ів) відповідної(их) постанови(в) згідно з Регламентом КМУ

Протягом 2023 року Комітетом проводилась робота з погодження відповідно до Регламенту КМУ таких проєктів постанов Уряду: ⬇

- «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання в галузі цивільної авіації»;
- «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес».

7

Підсилення співпраці з конкурентними відомствами держав-членів ЄС

7.1

Підбиття підсумків проєкту Twinning з підготовкою звіту

21 лютого 2023 року відбулося останнє засідання наглядової ради Проєкту ЄС Twinning, на якому було представлено та погоджено проєкт звіту щодо результатів заключного моніторингу проєкту міжнародної технічної допомоги Twinning «Підтримка Антимонопольного комітету України у подальшому наблизненні юридичної і процесуальної практик та практики правозастосування до практик антимонопольного контролю за концентраціями у ЄС». 22 лютого пройшов **заключний Захід** щодо підсумку результатів спільної роботи АМКУ з проєктом Twinning за три роки.

7.2

Розробка й узгодження меморандуму про регіональне співробітництво між АМКУ та державами-членами ЄС

18 квітня 2023 року в м. Варшава (Республіка Польща) Головою Комітету підписано Меморандум про регіональне співробітництво.

Меморандум розроблено за багатосторонньою ініціативою Антимонопольного комітету України, Управління конкуренції та захисту прав споживачів Республіки Польща, Управління захисту конкуренції Чеської Республіки, Управління з питань конкуренції Естонської Республіки, Угорського управління з питань конкуренції, Ради з питань конкуренції Латвійської Республіки, Ради з питань конкуренції Литовської Республіки, Ради з питань конкуренції Румунії, Антимонопольного відомства Словацької Республіки та Ради з питань конкуренції Республіки Молдова (далі – Сторони Меморандуму).

У Меморандумі передбачено, що Антимонопольний комітет України та Сторони Меморандуму розвиватимуть та зміцнюватимуть співробітництво у сфері конкурентної політики та правозастосування законодавства України та Сторін Меморандуму у сфері захисту та розвитку економічної конкуренції шляхом здійснення багатосторонньої співпраці та обміну неконфіденційною інформацією, надання консультацій під час проведення досліджень та розслідувань у сфері захисту економічної конкуренції.

7.3

Впровадження практики стажувань співробітників Комітету в Єврокомісії

04.09.2023 розпочався навчальний візит представників Комітету до Генерального директорату з питань конкуренції Європейської Комісії.

Дати стажування: з 4 вересня по 30 листопада 2023 року, м. Брюссель (Королівство Бельгія).

Основною метою стажування було практичне навчання шляхом приєднання представників Комітету до підрозділів G.4 та F.1 (структурні підрозділи, що займаються питаннями боротьби з картелями) Генерального директорату з питань конкуренції, де вони безпосередньо отримали досвід застосування конкурентного законодавства ЄС та водночас ознайомилися з процедурами та методологією роботи Європейської Комісії.

ЗАХИСТ КОНКУРЕНЦІЇ В УКРАЇНІ

01

СФЕРА ПАЛИВНО-
ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ

02

СФЕРА
ТОВАРІВ

03

СФЕРА
ПОСЛУГ

СФЕРА ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Комітет протягом 2023 року продовжував здійснювати свою діяльність в межах наданих повноважень задля забезпечення стійкості та безпеки економіки шляхом сприяння дотриманню ключового принципу діяльності – захисту конкуренції на засадах рівності фізичних та юридичних осіб перед законом та пріоритету прав споживачів, виявлення та припинення порушень, зокрема, на ринках електроенергії, природного газу, нафтопродуктів та житлово-комунального господарства.

Незважаючи на складну безпекову ситуацію в країні та певну зміну кола суб'єктів господарювання, що діють на таких ринках – всі ці ринки функціонують, і Комітет здійснює контроль за неухильним дотриманням учасниками цих ринків законодавства про захист економічної конкуренції.

Так, наприклад, Комітет надав рекомендації окремим учасникам ринку електричної енергії припинити дії щодо включення до умов двосторонніх договорів купівлі-продажу електричної енергії умов, які забороняють та/або обмежують здійснення реалізації електричної енергії, купленої у продавця (трейдера/виробника) на інших сегментах ринку електричної енергії.

Крім цього, в рамках здійснення заходів щодо виконання пріоритетів Комітет провів дослідження щодо визначення товарних меж ринку, на якому виникають взаємовідносини між ДП «Гарантований покупець» та виробниками електричної енергії з альтернативних джерел енергії під час здійснення купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом.

Ринки природного газу також були одними із пріоритетних напрямків діяльності Комітету. Так, Комітетом було завершено розгляд двох справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринках природного газу. За результатами прийняття зазначених рішень порушників притягнуто до відповідальності та накладено штрафів на загальну суму 1 744 749 942 грн.

У рамках пріоритетних напрямків роботи Комітету досліджувався ринок світлих нафтопродуктів (пального). За результатами аналізу інформації, отриманої в рамках зазначеного дослідження, в грудні 2023 року Комітет розпочав справу за ознаками вчинення групою суб'єктів господарювання в особі ТОВ «ВОГ РЕСУРС», ТОВ «ВЕСТ ПЕТРОЛ МАРКЕТ» та групою суб'єктів господарювання в особі ТОВ «ОККО-Бізнес Партнер», ТОВ «ОККО-ДРАЙВ» і ТОВ «ОККО-ЛАЙТ» порушення у

вигляді антиконкурентних узгоджених дій на ринках роздрібної торгівлі високооктановими бензинами (зокрема бензином марки А-95) та дизельним паливом.

Протягом 2023 року, як і в попередні роки, порушення законодавства про захист економічної конкуренції на ринках житлово-комунальних послуг виявлені як в діях суб'єктів господарювання, так і в діях або бездіяльності органів місцевого самоврядування.

Переважна більшість рішень та рекомендацій щодо органів місцевого самоврядування стосувалася антиконкурентних дій на ринках побутових відходів.

Значна кількість виявлених порушень у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем суб'єктами господарювання полягала в ущемленні споживачів під час приєднання до мереж тепло-, водопостачання і водовідведення та видачі відповідних технічних умов.

Також Комітетом опрацьовано близько 100 нормативно-правових актів, що можуть мати вплив на конкуренцію у сфері електроенергетики та житлово-комунального господарства.

Дослідження ринку світлих нафтопродуктів (пального) визначено одним із пріоритетних завдань Комітету на 2024 рік, а отже, триватиме здійснення детального та всебічного аналізу інформації наданої учасниками ринку з метою встановлення причин та чинників, які вплинули на обмеження пропозиції на ринку протягом квітня – травня 2022 року, а також дотримання суб'єктами господарювання законодавства про захист економічної конкуренції, пов'язаного зі встановленням цін на світлі нафтопродукти (пальне) протягом 2022 року.

Тетяна КОСТЮК

в. о. директора Департаменту досліджень і розслідувань ринків паливно-енергетичного комплексу та житлово-комунального господарства

Пріоритетними напрямками роботи Антимонопольного комітету України у 2023 році, з метою забезпечення стійкості та безпеки економіки шляхом сприяння дотримання конкуренції та припинення порушень на енергетичних ринках визначено, зокрема, адвокатування та/або виявлення й припинення порушень конкурентного законодавства на ринку електричної енергії.

ВИКОНАННЯ ПРІОРИТЕТУ

Визначення товарних меж ринку, на якому виникають взаємовідносини між державним підприємством «Гарантований покупець» та виробниками електричної енергії з альтернативних джерел енергії під час здійснення купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом

ПЕРІОД, ЩО ДОСЛІДЖУВАВСЯ

2020 – серпень 2022 років

ОБ'ЄКТИ АНАЛІЗУ

- Державне підприємство «Гарантований покупець» (далі – ДП «Гарантований покупець», Гарантований покупець) – покупець електричної енергії за «зеленим» тарифом у виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії (далі – Виробники ВДЕ).
- Виробники ВДЕ – продавці електричної енергії за «зеленим» тарифом.
- Електрична енергія – товар, що купується/продається за «зеленим» тарифом.

ВЗАЄМОЗАМІННІСТЬ ТОВАРУ

Електрична енергія за своїми фізичними, технічними, експлуатаційними властивостями для споживачів є одним товаром, незалежно від видів її виробництва.

Купівля та продаж електричної енергії як товару, здійснюється на п'яти окремих сегментах ринку електричної енергії: ринку двосторонніх договорів (далі – РДД) та організованих сегментах [ринку «на добу наперед» (далі – РДН), внутрішньодобовий ринок (далі – ВДР), балансуєчий ринок (далі – БР)], та на роздрібному ринку, які у своїй сукупності разом з ринком допоміжних послуг формують ринок електричної енергії.

Саме для Виробників ВДЕ, з метою стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, нормативно-правовими актами у сфері електроенергетики передбачено встановлення «зеленого» тарифу, який є значно вищим порівняно із цінами на електричну енергію, які встановлювалися на сегментах ринку електричної енергії.

«Зелений» тариф встановлюється НКРЕКП для кожного Виробника ВДЕ, за кожним видом альтернативної енергії та для кожного об'єкта електроенергетики або для кожної черги будівництва електростанції (пускового комплексу), з урахуванням положень Закону України «Про альтернативні джерела енергії».

Виробники ВДЕ зобов'язані здійснювати продаж Гарантованому покупцю загального обсягу електричної енергії, виробленої об'єктом електроенергетики, що виробляє електричну енергію з альтернативних джерел енергії, за винятком обсягу електричної енергії, необхідного для власних потреб зазначеного об'єкта електроенергетики.

Таким чином, здійснення продажу Виробниками ВДЕ електричної енергії за «зеленим» тарифом можливе лише єдиному покупцю – ДП «Гарантований покупець» відповідно до укладеного типового договору та за умови входження до балансуєчої групи ДП «Гарантований покупець».

Враховуючи наведене, електрична енергія, вироблена з альтернативних джерел енергії, що купується-продається за «зеленим» тарифом, не має товарів-замінників для Виробників ВДЕ.

ТОВАРНІ МЕЖІ РИНКУ

Встановлено, що відповідно до нормативно-правового регулювання взаємовідносин між Виробниками ВДЕ та ДП «Гарантований покупець» купівля-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом відбувається за межами конкурентних сегментів ринку електричної енергії.

Так, під час купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом Виробники ВДЕ здійснюють прямий продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом ДП «Гарантований покупець» без потреби виходу на конкурентні сегменти ринку електричної енергії, якщо вони входять до балансуєчої групи Гарантованого покупця.

При цьому слід наголосити, що Виробники ВДЕ, які здійснюють продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом, мають право продавати електричну енергію на РДД, РДН, ВДР, БР.

Однак продаж Виробниками ВДЕ електричної енергії на конкурентних сегментах ринку, виключає можливість здійснювати одночасний продаж Виробниками ВДЕ електричної енергії за «зеленим» тарифом ДП «Гарантований покупець».

Отже, за перелічених обставин, **товарними межами ринку є електрична енергія, вироблена з альтернативних джерел енергії, що купується-продається за «зеленим» тарифом.**

ВИКРИВЛЕННЯ РИНКОВИХ МЕХАНІЗМІВ НА РИНКУ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ

Комітет із метою здійснення заходів, спрямованих на розвиток конкуренції, запобігання порушень законодавства про захист економічної конкуренції, припинення дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, надав обов'язкові для розгляду рекомендації окремим учасникам ринку електричної енергії.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

ВІДПОВІДАЧІ

ТОВ «ЮТІЛІТІ ТРЕЙДІНГ»
«ІНФОРМАЦІЯ, ДОСТУП ДО
ЯКОЇ ОБМЕЖЕНО»
(ДАЛІ – СУБ'ЄКТ
ГОСПОДАРЮВАННЯ 2)

«ІНФОРМАЦІЯ, ДОСТУП ДО
ЯКОЇ ОБМЕЖЕНО»
(ДАЛІ – СУБ'ЄКТ
ГОСПОДАРЮВАННЯ 3)

РЕКОМЕНДАЦІЇ
КОМІТЕТУ

[№ 1-рк від 09.02.2023](#)
[№ 3-рк від 02.03.2023](#)
[№ 4-рк від 02.03.2023](#)

РИНОК

ринок двосторонніх договорів

СУТЬ ДІЙ, ЩО МАЮТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ:

Комітет, за результатом розгляду подань НКРЕКП про порушення законодавства про захист економічної конкуренції встановив, що учасниками ринку електричної енергії (ТОВ «ЮТІЛІТІ ТРЕЙДІНГ», Суб'єкт господарювання 2, Суб'єкт господарювання 3) до умов двосторонніх договорів купівлі-продажу електричної енергії, які укладено з покупцями електричної енергії, включено обмежувальні положення, що забороняють здійснювати таким покупцями перепродаж електричної енергії на організованих сегментах ринку.

При цьому покупці (електропостачальники) за цими двосторонніми договорами, укладеними з продавцями, могли бути потенційними конкурентами на РДН/ВДР таких продавців.

Зазначене могло мати негативний вплив на конкуренцію, оскільки обмежувалось право покупців виходити на РДН/ВДР, що не передбачено чинним законодавством.

РЕЗУЛЬТАТ:

Рекомендовано припинити дії, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, у вигляді включення до умов двосторонніх договорів купівлі-продажу електричної енергії умови, що забороняє та/або обмежує реалізацію електричної енергії, купленої у продавця (трейдера / виробника) за двостороннім договором, на ринку «на добу наперед» та на інших організованих сегментах ринку, а також не вчиняти таких дій.

Зазначені учасники ринку рекомендації Комітету виконали. На підтвердження виконання вказаних рекомендацій Комітету учасники надали копії двосторонніх договорів купівлі-продажу електричної енергії, які не містять обмежувальних положень для покупців, що забороняють здійснювати перепродаж електричної енергії на організованих сегментах ринку.

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

Розпорядженням державного уповноваженого від 28.12.2023 № 08/249-р розпочато розгляд справи № 128-26.13/161-23 за ознаками вчинення суб'єктом господарювання «Інформація, доступ до якої обмежено» порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді встановлення плати учасникам ринку за послуги з «Інформація, доступ до якої обмежено».

Наразі розслідування у справі триває.

ПОГОДЖЕННЯ ПРОЄКТІВ
НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ
АКТІВ

У 2023 році Комітетом опрацьовано понад 70 проєктів нормативно-правових актів у сфері електроенергетики, надісланих органами влади.

Зокрема, Комітет надав зауваження та пропозиції до:

ПРОЄКТІВ ЗАКОНІВ УКРАЇНИ ПРО
ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО:

- Законів України «Про ринок електричної енергії» та «Про альтернативні джерела енергії» щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії генеруючими установками споживачів ([реєстраційний № 9011 від 13.02.2023](#)) та альтернативних до нього ([реєстраційний № 9011-1 від 28.02.2023](#), [№ 9011-2 від 28.02.2023](#));
- Закону України «Про ринок електричної енергії» щодо забезпечення умов для об'єднання ринку електричної енергії України з ринками європейських країн;
- Господарського та Цивільного кодексів України щодо особливостей виконання зобов'язань за договорами, укладеними учасниками ринку електричної енергії для виконання спеціальних обов'язків у період дії в Україні воєнного стану.

ПРОЄКТІВ ПОСТАНОВ ТА
РОЗПОРЯДЖЕНЬ КМУ ЩОДО
ПРИЙНЯТТЯ:

- Принципів торговельної політики гарантованого покупця;
- Деяких питань здійснення гарантованим покупцем експорту електричної енергії.

ПРОЄКТІВ ПОСТАНОВ НКРЕКП ЩОДО
ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО:

- Кодексів системи передачі та розподілу;
- Правил ринку;
- Правил роздрібного ринку електричної енергії.

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО РИНОК ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ»

Метою прийняття внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії» є забезпечення виконання зобов'язань України, як Сторони Договору, щодо імплементації законодавства Європейського Співтовариства задля об'єднання ринків електричної енергії з ринками європейських країн.

ЗАУВАЖЕННЯ КОМІТЕТУ:

- відсутність конкурентної процедури набуття статусу номінованого оператора ринку як на перші чотири роки, так і після закінчення цього періоду, а також закріплення становища АТ «Оператор ринку» на ринку електричної енергії, яке може мати ознаки монопольного (домінуючого) як оператора ринку, так і номінованого оператора ринку, на зазначений період;
- наділення оператора системи передачі, який на сьогодні є фактично єдиним суб'єктом господарювання, який забезпечує розподіл пропускної спроможності міждержавних перетинів, правом на власний розсуд без затвердження Регулятором та погодження з Комітетом на предмет впливу на конкурентне середовище на ринку електричної енергії затверджувати правила розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів;
- визначення та затвердження Регулятором окремих умов участі в ринку електричної енергії для нерезидентів;
- вичерпний перелік функцій, які виконуватимуть оператор ринку й оператор системи передачі під час об'єднання ринків «на добу наперед» та внутрішньодобових ринків.

Прийняття Законопроекту в зазначеній редакції могло б призвести до усунення, недопущення, обмеження, спотворення конкуренції на ринку електричної енергії.

ПОСТАНОВА КМУ «ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ГАНТАВАНОГО ПОКУПЦЯ»

Метою прийняття проекту постанови КМУ «Про затвердження Принципів торговельної політики гарантованого покупця» (далі – Торговельна політика) є максимізація доходу ДП «Гарантований покупець» на ринку електричної енергії для виконання спеціальних обов'язків ДП «Гарантований покупець» відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» та мінімізація рівня витрат на врегулювання небалансів балансуєючої групи Гарантованого покупця.

Торговельною політикою пропонувалося запровадити для Гарантованого покупця алгоритм розподілу обсягів, що пропонуватимуться для продажу за двосторонніми договорами, на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку, розрахунку цін реалізації електричної енергії, придбаній у виробників, яким встановлено «зелений» тариф, об'єкти електроенергетики або черги будівництва (пускові комплекси) яких включені до балансуєючої групи Гарантованого покупця, на ДД, РДН та ВДР.

Також Гарантований покупець на своєму офіційному вебсайті щоквартально, з розбивкою по місяцях, розміщував би інформацію про фактично проданий на ДД/РДН/ВДР та куплений на ВДР обсяг електричної енергії.

ЗАУВАЖЕННЯ КОМІТЕТУ:

Відповідним листом Комітет зауважив, що прийняття Торговельної політики могло б підвищувати для учасників ринку електричної енергії, які є конкурентами Гарантованого покупця, рівень прозорості ринку електричної енергії щодо кожного з його сегментів. Разом із цим таке збільшення рівня прозорості ринку електричної енергії відбувалося б нерівномірно – прозорість ринку підвищувалася б для учасників ринку електричної енергії, які є конкурентами Гарантованого покупця, і не підвищувалася для самого Гарантованого покупця. Тобто, могла б підвищуватися поінформованість конкурентів Гарантованого покупця при умові реалізації ним електричної енергії на ринку і Гарантований покупець міг би опинитися в невігідному (дискримінаційному) становищі. Натомість ринкове становище учасників ринку електричної енергії, які є конкурентами Гарантованого покупця, завдяки такій ситуації могло б покращитися.

Нерівномірність розподілу ринкової інформації може стимулювати спотворення ринкової поведінки учасників ринку електричної енергії.

Відповідний рівень прозорості умов діяльності Гарантованого покупця на ринку міг би полегшити координацію своєї поведінки між учасниками ринку електричної енергії, а відтак призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на ринку електричної енергії та створити можливості для економічно необґрунтованого підвищення цін на відповідних сегментах ринку електричної енергії та на ринку електричної енергії в цілому.

Під час ініційованої Міненерго узгоджувальної наради за участі зацікавлених органів влади повідомлено, що зауваження Комітету будуть враховані під час прийняття Торговельної політики.

КОДЕКС СИСТЕМ РОЗПОДІЛУ

Метою прийняття змін до Кодексу систем розподілу (далі – КСР) було, зокрема, врегулювання питання визначення порядку організації енергетичного острова в електричних мережах операторів систем розподілу (далі – ОСР) як одного з можливих варіантів забезпечення безперервного функціонування споживачів, зокрема об'єктів критичної інфраструктури, в умовах продовження обстрілів енергетичної інфраструктури російською федерацією та пов'язаної із цим загрози настання надзвичайної ситуації (блекауту) в об'єднаній енергетичній системі України.

ЗАУВАЖЕННЯ КОМІТЕТУ:

Неврегульованість Законом України «Про ринок електричної енергії» та Змінами до КСР питань реалізації створення організованого енергетичного острова, зокрема надання суб'єктам природної монополії (ОСР) права надавати послугу з організації енергетичного острова на договірних засадах із визначенням вартості згідно з кошторисом (відповідно до Закону України «Про природні монополії» така діяльність має бути предметом державного регулювання), та враховуючи те, що ОСР не нестимуть витрат щодо організації енергетичного острова (крім випадку, коли ОСР є ініціатором) відповідно до Змін до КСР, могло б призвести до ущемлення інтересів суб'єктів господарювання та споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку, а відтак до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на ринках послуг із розподілу електричної енергії.

НКРЕКП враховано надані Комітетом зауваження. Доопрацьований проєкт постанови погоджено Комітетом у встановленому законодавством порядку.

У 2023 році пріоритетом Комітету було, зокрема, адвокатування та/або виявлення порушення конкуренційного законодавства на ринках природного газу. У цьому році завершено розгляд двох справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції суб'єктами господарювання, які стосувалися відповідних ринків природного газу.

ДІІ АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧІ

ГРУПА «ІНФОРМАЦІЯ, ДОСТУП ДО ЯКОЇ ОБМЕЖЕНО» В ОСОБИ «ІНФОРМАЦІЯ, ДОСТУП ДО ЯКОЇ ОБМЕЖЕНО»
(ДАЛІ – СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ 1)
«ІНФОРМАЦІЯ, ДОСТУП ДО ЯКОЇ ОБМЕЖЕНО»
(ДАЛІ – СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ 2)
«ІНФОРМАЦІЯ, ДОСТУП ДО ЯКОЇ ОБМЕЖЕНО»
(ДАЛІ – СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ 3)

РІШЕННЯ КОМІТЕТУ

№ 397-р від 28.12.2023

ВИД ПОРУШЕННЯ

частина перша статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»

РИНОК

«Інформація, доступ до якої обмежено»

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Суб'єкт господарювання 1 займав монополіне (домінуюче) становище на ринку «Інформація, доступ до якої обмежено» протягом 2021 року із часткою, що перевищує 35 %.

Дії Суб'єкта господарювання 1 полягали в застосуванні різних істотних умов в Індивідуальних договорах до Рамкового договору купівлі-продажу «Інформація, доступ до якої обмежено» в період з 19.03.2021 по 30.09.2021, що призвело до ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання та які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Зокрема, Суб'єкт господарювання 2 здійснює контроль над Суб'єктом господарювання 1 у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Суб'єкт господарювання 3 є єдиним учасником Суб'єкта господарювання 1.

Рішення учасника Суб'єкта господарювання 1 з питань, що належать до компетенції загальних зборів учасника Суб'єкта господарювання 1 (крім питання щодо призначення (обрання) та припинення повноважень виконавчого органу) приймалися вищим органом управління Суб'єкта господарювання 3 - правлінням Суб'єкта господарювання 2, без яких вчинення порушення було б неможливим.

РЕЗУЛЬТАТ:

на загальну суму
1,4
млрд грн штрафів

Дії Суб'єкта господарювання 1 визнано порушенням та накладено штраф.

На Суб'єкта господарювання 2 накладено штраф.

На Суб'єкта господарювання 3 накладено штраф.

ДІІ АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧІ

ГРУПА «ІНФОРМАЦІЯ, ДОСТУП ДО ЯКОЇ ОБМЕЖЕНО» В ОСОБИ «ІНФОРМАЦІЯ, ДОСТУП ДО ЯКОЇ ОБМЕЖЕНО»
(ДАЛІ – СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ 1)
«ІНФОРМАЦІЯ, ДОСТУП ДО ЯКОЇ ОБМЕЖЕНО»
(ДАЛІ – СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ 2)

РІШЕННЯ КОМІТЕТУ

№ 398-р від 28.12.2023

ВИД ПОРУШЕННЯ

частина перша статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»

пункт 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»

РИНОК

«Інформація, доступ до якої обмежено»

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Суб'єкт господарювання 1 у період із січня 2016 року по грудень 2018 року займав монополіне (домінуюче) становище на загальнодержавному ринку «Інформація, доступ до якої обмежено» з часткою 100 відсотків.

У період із січня 2016 року по вересень 2017 року дії Суб'єкта господарювання 1, які полягали у встановленні «Інформація, доступ до якої обмежено» призвели до ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання та споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Також у період із січня 2016 року по грудень 2018 року дії Суб'єкта господарювання 1 полягали у встановленні «Інформація, доступ до якої обмежено» шляхом встановлення таких цін, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

Суб'єкт господарювання 2 здійснює контроль над Суб'єктом господарювання 1 у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та мав право надання згоди на укладання Суб'єктом господарювання 1 договорів на закупівлю «Інформація, доступ до якої обмежено» у Суб'єкта господарювання 2, без яких вчинення порушення було б неможливим.

Суб'єкт господарювання 2 отримував вигоди від вчинення вказаного порушення Суб'єктом господарювання 1, шляхом отримання додаткового доходу у зв'язку з «Інформація, доступ до якої обмежено» за цінами, які є вищими за середньозважені ціни реалізації Суб'єкта господарювання 2, а також суб'єктам господарювання, «Інформація, доступ до якої обмежено».

РЕЗУЛЬТАТ:

на загальну суму
300,6
млн грн штрафів

Дії Суб'єкта господарювання 1 визнано порушенням та накладено штраф.

На Суб'єкта господарювання 2 накладено штраф.

Одним із пріоритетних напрямків діяльності Комітету у 2023 році було дослідження щодо:

- наявності причин та чинників, що вплинули на обмеження пропозиції на ринках роздрібною реалізації пального протягом квітня – травня 2022 року;
- дотримання суб'єктами господарювання законодавства про захист економічної конкуренції на ринку світлих нафтопродуктів, пов'язаного зі встановленням цін на пальне протягом 2022 року.

Під час проведення досліджень Комітет опрацював інформацію від державних органів та учасників ринку палива й чинні нормативно-правові акти з питань регулювання цього ринку.

З метою отримання необхідної для проведення досліджень інформації Комітет протягом 2022 та 2023 років направив суб'єктам господарювання понад 200 вимог про надання інформації та копій документів. Наразі триває опрацювання інформації та матеріалів, наданих суб'єктами господарювання – учасниками ринку світлих нафтопродуктів (пального) на вимоги Комітету в межах досліджень.

ОБМЕЖЕННЯ КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКУ РЕАЛІЗАЦІЇ ПАЛЬНОГО

ДІЛ АМКУ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

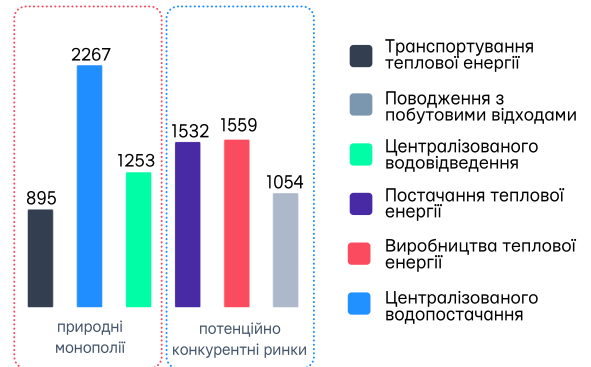
Відповідно до розпорядження Голови Комітету від 18.12.2023 № 01/242-р розпочато розгляд справи № 128-26.13/158-23 за ознаками вчинення групою суб'єктів господарювання в особі ТОВ «ВОГ РЕСУРС», ТОВ «ВЕСТ ПЕТРОЛ МАРКЕТ» та групою суб'єктів господарювання в особі ТОВ «ОККО-БІЗНЕС ПАРТНЕР», ТОВ «ОККО-ДРАЙВ» і ТОВ «ОККО-ЛАЙТ» порушення, передбаченого частиною третьою статті 6 та пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій шляхом вчинення схожих дій на ринках роздрібною торгівлі високооктановими бензинами (зокрема бензином марки А-95) та дизельним паливом, що призводять до обмеження конкуренції, при тому, що аналіз ситуації на ринку товару спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій.

При цьому дослідження на роздрібному ринку світлих нафтопродуктів (пального) є одним із пріоритетних завдань Комітету на 2024 рік, а отже, продовжується здійснення детального та всебічного аналізу наданих суб'єктами господарювання – учасниками ринку світлих нафтопродуктів (пального) даних та документів з метою встановлення причин та чинників, які вплинули на обмеження пропозиції на ринках роздрібною реалізації пального протягом квітня – травня 2022 року, а також дотримання суб'єктами господарювання законодавства про захист економічної конкуренції, пов'язаного зі встановленням цін на світлі нафтопродукти (пальне) протягом 2022 року.

ПРОБЛЕМАТИКА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОЇ СФЕРИ

Житлово-комунальне господарство є суспільно важливою сферою, яка охоплює широкий спектр послуг, та налічує значну кількість учасників відповідних ринків. Серед ринків житлово-комунальної сфери є такі, що перебувають у стані природної монополії, а також потенційно конкурентні ринки. За інформацією Мінінфраструктури, у 2023 році кількість суб'єктів господарювання на відповідних ринках була такою:

До потенційно конкурентних ринків належать ринки у сфері побутових відходів. Водночас конкурентний принцип у цій сфері передбачено законодавством лише щодо визначення на конкурсних засадах виконавців послуг зі здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів.

До природної монополії згідно із Законом України «Про природні монополії» (далі у цьому розділі – Закон) належать ринки послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також ринок транспортування теплової енергії.

Суміжними до ринку транспортування теплової енергії згідно із цим Законом є ринки виробництва та постачання теплової енергії. Зазначені ринки є потенційно конкурентними. Водночас, зважаючи на регіональний принцип їх функціонування та технологічні особливості, суб'єкти господарювання, що діють на цих ринках і є виконавцями комунальних послуг з постачання теплової енергії та гарячої води зазвичай є 100-відсотковими монополістами в територіальних межах певного населеного пункту.

Конкуренція можлива та, на думку Комітету, повинна розвиватися на ринку теплової енергії завдяки входженню на цей ринок виробників теплової енергії з альтернативних джерел енергії. Разом із тим такі суб'єкти господарювання, створюючи конкуренцію та альтернативу «класичним» виробникам теплової енергії, для кінцевого споживача все ж таки будуть такими, що мають ознаки монопольного утворення.

Конкурентний принцип на ринках тепло-, водопостачання та водовідведення може бути застосований у разі передачі в оренду мереж тепло-, водопостачання і водовідведення та відповідних цілісних майнових комплексів, що перебувають у комунальній власності. Для отримання таких об'єктів в оренду має бути проведений конкурс. При цьому переможець такого конкурсу здійснюватиме діяльність на ринках послуг у сферах тепlopостачання, водопостачання та водовідведення і знову ж таки матиме ознаки 100-відсоткового монополіста.

Разом із тим існують непоодинокі випадки передачі органами місцевого самоврядування мереж тепло-, водопостачання і водовідведення та відповідних цілісних майнових комплексів, що перебувають у комунальній власності, від одних до інших суб'єктів господарювання без проведення конкурсу.

ДІІ АМКУ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

У травні 2023 року згідно з розпорядженням державного уповноваженого розпочато розгляд справи № 128-26.13/49-23 за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції Бучанською міською радою, передбаченого пунктом 1 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів влади, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції, а саме: передача Бучанською міською радою централізованої системи водопостачання та водовідведення в окремих населених пунктах Бучанського району, що належить до права комунальної власності Бучанської громади, в безоплатне користування приватному підприємству. Законодавством заборонена передача цих мереж в безоплатне користування, водночас можлива передача в оренду. При цьому, у разі передачі в оренду цілісного майнового комплексу має бути проведено конкурс.

Наразі розслідування у справі триває.

Розвиток конкурентного середовища є прогресивним на ринку послуг з управління багатоквартирним будинком, адже це єдиний ринок у житлово-комунальній сфері, на якому споживачі (співвласники багатоквартирного будинку) на загальнобудинкових зборах можуть самі приймати рішення щодо обрання управителя, визначення переліку його послуг та узгодження вартості таких послуг.

У разі необрання співвласниками будинку управителя самостійно, його на конкурсних засадах має обирати виконавчий орган місцевої ради або інший суб'єкт владних повноважень, якому делеговано відповідні функції.

ДІІ АМКУ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

У листопаді 2023 року згідно з розпорядженням державного уповноваженого розпочато справу № 128-26.13/126-23 за ознаками вчинення виконавчим органом Київської міської ради (Київською міською державною адміністрацією) порушення, передбаченого пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді непровадження конкурсу з призначення управителя багатоквартирного будинку.

Наразі розслідування у справі триває.

ДІІ АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧ

БОРИСПІЛЬСЬКА МІСЬКА РАДА КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

РІШЕННЯ ПІВНІЧНОГО МТВ АМКУ

№ 60/127-р/к від 05.10.2023

ВИД ПОРУШЕННЯ

абзац сьомий частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції»

РИНОК

послуги з вивезення твердих побутових відходів; послуги із захоронення твердих побутових відходів

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Бориспільська міська рада прийняла рішення про надання дозволу КП «ВИРОБНИЧЕ УПРАВЛІННЯ КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА» (далі – КП «ВУКГ») на внесення змін до договору оренди, укладеного між цим комунальним підприємством та ТОВ «ЕКО-СЕРВІС», відповідно до якого КП «ВУКГ» отримало знижку в оплаті послуги захоронення твердих побутових відходів (далі – ТПВ), які є складовою послуги з вивезення таких відходів.

КП «ВУКГ» було визначене виконавцем послуг з вивезення побутових відходів (тверді: органічна складова побутових відходів, що легко загниває, дерево; ремонтні, великогабаритні, папір та картон, полімери, скло) на території Бориспільської міської територіальної громади з контейнерних майданчиків та від індивідуальних житлових будинків приватного сектору за результатом конкурсу.

Надання знижки КП «ВУКГ» на оплату послуги із захоронення твердих побутових відходів на полігоні, що перебуває в оренді ТОВ «ЕКО-СЕРВІС», є перевагою для окремого споживача, який є виконавцем послуг з вивезення ТПВ, порівняно з іншими споживачами, що також надають послуги з вивезення твердих побутових відходів.

Тобто відповідні дії органу місцевого самоврядування з надання окремому суб'єкту господарювання відповідної знижки можуть призвести до спотворення конкуренції на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів, оскільки послуга із захоронення твердих побутових відходів є складовою послуги з вивезення відповідних відходів, вартість якої впливає на формування тарифу на послуги з вивезення твердих побутових відходів, тобто має визначальний вплив на конкурентоспроможність на відповідному ринку.

Зазначені дії Бориспільської міської ради замінили власні досягнення КП «ВУКГ», як джерело здобуття ним переваг у конкуренції, на дію зовнішніх чинників. За таких умов дія конкурентних механізмів спотворюється, а суб'єкти господарювання втрачають мотивацію до змагання на ринку, та, як наслідок, може призвести до підвищення витрат споживачів, зменшення якості послуг, що ними надаються, тощо.

РЕЗУЛЬТАТ:

Дії Бориспільської міської ради визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції та зобов'язано припинити порушення.

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧ «ІНФОРМАЦІЯ, ДОСТУП ДО ЯКОЇ ОБМЕЖЕНО»
(ДАЛІ – СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ)

РІШЕННЯ ТАК АМКУ № 57-р/тк від 14.11.2023

ВИД ПОРУШЕННЯ частина перша статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»

РИНОК послуга з постачання теплової енергії

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Суб'єкт господарювання за період з 12.11.2018 по 15.10.2022 видав 672 технічні умови на встановлення вузла обліку теплової енергії та отримав коштів за їх видачу на загальну суму 429 568,08 грн. У зазначений період Суб'єкт господарювання видавав технічні умови як на платній основі, так і безоплатній основі. При цьому Суб'єкт господарювання не надав пояснень за якими критеріями одним замовникам видавав технічні умови безоплатно, а іншим на платній основі.

Також під час розгляду справи встановлено, що за період з 12.11.2018 по 05.04.2023 Суб'єкт господарювання погодив 171 проектну документацію на загальну суму 46 217,20 грн. Погодження проектною документації відбувалось як на платній, так і на безоплатній основі.

Законом України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», Порядком оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнання інженерних систем для забезпечення такого обліку, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 09.08.2018 № 206, та іншими нормативно-правовими актами, які були чинними протягом досліджуваного періоду, не було передбачено вимог споживачам отримувати технічні умови та погоджувати проектну документацію на встановлення комерційних вузлів обліку теплової енергії та оплачувати їх.

При цьому інші опитані суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність на ринку послуг з постачання теплової енергії у Західному регіоні України, не видають технічні умови на встановлення комерційного вузла обліку теплової енергії та не здійснюють погодження проектною документації на встановлення комерційного вузла обліку.

Видача Суб'єктом господарювання технічних умов на встановлення комерційного вузла обліку теплової енергії та погодження проектною документації призвели до ущемлення інтересів споживачів, адже споживачі безпідставно сплачували Суб'єкту господарювання вартість видачі технічних умов і вартість погодження проектною документації та вимушені були витратити додатковий час на проходження відповідних процедур і тим самим позбавлені можливості сплачувати за показниками комерційних вузлів обліку за фактично використані обсяги теплової енергії, а сплачували за нормами споживання, що є значно дорожче.

РЕЗУЛЬТАТ:

550,0
тис. грн
штрафу

Дії Суб'єкта господарювання визнано порушенням та накладено штраф.

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧ КП «ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ» СВАЛЯВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

РІШЕННЯ ЗАХІДНОГО МТВ АМКУ № 63/31-р/к від 13.07.2023

ВИД ПОРУШЕННЯ частина перша статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»

РИНОК послуги з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

КП «Водопостачання та водовідведення» при виготовленні технічних умов на приєднання об'єкта споживача (замовника) до централізованих систем водопостачання та водовідведення встановлювало вимоги щодо обладнання водомірного вузла лічильником води виключно класу точності «С» та класу точності «С – мокрохідний», що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

При цьому вартість лічильників холодної води метрологічного класу точності «С» та класу точності «С – мокрохідний» є значно вищою вартості за лічильники холодної води класу «В».

Натомість без виконання встановленої КП «Водопостачання та водовідведення» в технічних умовах вимоги щодо обладнання водомірним вузлом метрологічного класу точності «С» або класу точності «С – мокрохідний» споживач (замовник технічних умов) не міг приєднати свій об'єкт до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що відповідно унеможливило отримання ним послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Чинними нормативно-правовими актами жодних обов'язкових вимог та рекомендацій щодо встановлення лічильника води певного метрологічного класу не передбачено. Тобто споживач (замовник) має право самостійно робити вибір засобу обліку із врахуванням: вихідних даних, отриманих від виробника, рекомендацій щодо типу засобу обліку, переліку засобу обліку, які занесені до Державного реєстру України засобів вимірювальної техніки або пройшли державну метрологічну атестацію.

Крім того, вимоги КП «Водопостачання та водовідведення» щодо встановлення лічильника води метрологічного класу точності «С» та класу точності «С – мокрохідний» ущемляли інтереси суб'єктів господарювання - виробників та/або продавців лічильників води інших метрологічних класів, зокрема «А» чи «В», які занесені до Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки та використовуються в Україні, оскільки останні могли втратити потенційних покупців своєї продукції.

РЕЗУЛЬТАТ:

34,0
тис. грн
штрафу

Дії КП «Водопостачання та водовідведення» визнано порушенням та накладено штраф.

ПОГОДЖЕННЯ ПРОЄКТІВ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ

Протягом 2023 року Комітет опрацював та надав висновки до більше 20 проєктів нормативно-правових актів про регулювання діяльності в житлово-комунальній сфері.

Зокрема, Комітетом надано зауваження до таких проєктів постанов КМУ, розробниками яких було Мінінфраструктури:

01

Про затвердження Порядку проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (постанова КМУ від 25.08.2023 № 918)

Враховані зауваження щодо:

- належного та своєчасного інформування учасників конкурсу (з метою запобігання випадкам, коли організатори конкурсу напередодні конкурсу мали б змогу вносити зміни до конкурсної документації, що зорієнтовані на конкретного учасника конкурсу, який потім і обирається переможцем);
- встановлення терміну, протягом якого розмір тарифу, заявлений суб'єктом господарювання у конкурсній пропозиції, не може бути змінений (з метою запобігання випадкам, коли за результатами конкурсу переможцем обирається учасник із найменшою ціною пропозицією, проте через декілька місяців орган місцевого самоврядування за пропозицією цього суб'єкта господарювання встановлює нові тарифи, які є вищими, ніж цінові пропозиції окремих учасників конкурсу);
- встановлення в рішенні про визначення переможця / переможців конкурсу строку, протягом якого переможець / переможці має / мають право здійснювати операції із збирання та перевезення побутових відходів, не більше п'яти років (з метою запобігання довготривалій монополізації ринку послуг із збирання та перевезення побутових відходів та створенню бар'єрів для вступу на ринок нових суб'єктів господарювання);
- виключення з Критеріїв відповідності конкурсних пропозицій кваліфікаційної вимоги щодо надання переваги учасникові, що має більший досвід роботи здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів (з метою усунення перешкод вступу на ринок нових суб'єктів господарювання).

02

Про затвердження Порядку визначення суб'єктів господарювання, які здійснюють відновлення та видалення побутових відходів (постанова КМУ від 05.09.2023 № 941).

Надані зауваження:

Комітет, зокрема наголосив, що цей проєкт Порядку не містить відповідної процедури визначення суб'єктів господарювання, які здійснюють відновлення та видалення побутових відходів, а саме:

- критеріїв та умов визначення суб'єктів господарювання;
- підстав для відмови уповноваженим органом на здійснення операцій з відновлення та/або видалення побутових відходів претенденту, який в установленому порядку отримав відповідний дозвіл центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами. У разі відсутності підстав для відмови у проєкті Порядку необхідно визначити, що уповноважений орган не має права відмовити такому претенденту (потенційному виконавцю послуг з відновлення та видалення побутових відходів);
- умов та принципів розподілу між суб'єктами господарювання видів побутових відходів;
- періоду, протягом якого діятиме визначений суб'єкт господарювання на відповідних ринках, тощо.

Комітет наголошував, що нерегульованість зазначених вище питань у Порядку може створювати бар'єри для вступу нових суб'єктів господарювання на ринки з відновлення та видалення побутових відходів.

Однак зауваження не були враховані.

03

Деякі питання реалізації інвестиційних програм у сфері управління побутовими відходами (постанова КМУ від 07.07.2023 № 695)

Враховані зауваження щодо:

Запобігання створенню умов для приховування реальних результатів стану реалізації суб'єктами господарювання інвестиційних програм та відповідно підстав для можливих порушень законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, зокрема:

- надання окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання пільг чи інших переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції;
- вчинення дій, внаслідок яких окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання створюються несприятливі чи дискримінаційні умови діяльності порівняно з конкурентами.

04

Про затвердження Порядку приєднання до мереж централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення

Надані зауваження:

- нормативна невизначеність окремих процедур приєднання до мереж водопостачання та водовідведення може створювати передумови для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зокрема, для зловживання монополієм (домінуючим) становищем;

- проект Порядку не містить алгоритму укладення договору, істотних умов договору, а також примірної документи на приєднання, строків приєднання з урахуванням об'єкта приєднання, механізму розрахунку плати за роботи з приєднання;
- Комітет наголосив про необхідність визначення процедури погодження проектної документації виконавцем послуг, строків розроблення та погодження проектної документації, якщо її розробником є виконавець послуг;
- Комітет зазначив про доцільність у проекті Порядку передбачити, що технічні умови є чинними до завершення будівництва об'єкта незалежно від зміни замовника або підприємства, установи й організації, які надали такі технічні умови, як це передбачено абзацом першим частини сьомої статті 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», оскільки необхідність отримання замовниками у ході будівництва нових технічних умов може призвести до того, що споживачі вимушені будуть витратити додатковий час на проходження повторної процедури отримання технічних умов, а також до додаткових витрат, що у свою чергу може призвести до ущемлення інтересів споживачів, у тому числі споживачів, у яких протягом трьох років з дня видачі технічних умов відсутні технічні зміни на об'єкті будівництва.

 Співпраця з фахівцями Мінінфраструктури щодо зазначених питань триває.

ПРИЄДНАННЯ ДО МЕРЕЖ ТЕПЛО-, ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ

Слід зазначити, що питання, пов'язані з приєднанням до мереж тепло-, водопостачання та водовідведення, є однією з проблематик, якій протягом 2023 року органи Комітету приділяли значну увагу.

Неправомірні дії суб'єктів господарювання (власників мереж), які за певних умов призводять до ущемлення інтересів замовників технічних умов та відповідно до порушення законодавства про захист економічної конкуренції, які стосуються, у тому числі і видачі технічних умов, а саме:

- встановлення замовникам додаткових вимог при отриманні технічних умов на приєднання до мереж (наприклад, виконання за власний рахунок робіт, пов'язаних із ремонтом, реконструкцією мереж, заміною зношених основних фондів тощо);
- встановлення економічно необґрунтованої вартості послуг з видачі технічних умов, зокрема, за рахунок завищених трудовитрат та вартості одного людино-дня;
- безпідставне обмеження строку дії технічних умов на приєднання до мереж.

Зважаючи на наявність непоодиноких проблем, пов'язаних із приєднанням до інженерних мереж, зокрема до мереж теплопостачання, Комітет у лютому 2023 року порушив у листах до Мінінфраструктури та НКРЕКП питання щодо нормативно-правової неврегульованості цих проблем і суперечності окремих нормативних актів.

Зазначене звернення Комітету спонукало:

- до проведення наради, ініційованої Мінінфраструктури, за участю представників АМКУ, Мінінфраструктури, Міненерго, НКРЕКП, Асоціації міст України, теплопостачальних організацій тощо;
- створення наказом НКРЕКП від 11.05.2023 № 29-од Робочої групи з опрацювання питань, які виникають у процесі приєднання тепловикористальних або теплогенеруючих установок до теплових мереж та під час надання і погодження технічних умов на підключення до теплових мереж (далі – Робоча група).

До складу Робочої групи увійшли представники АМКУ, НКРЕКП, Мінінфраструктури, Міненерго, Держенергоефективності, Асоціації міст України, теплопостачальних організацій тощо.

За результатами діяльності Робочої групи затверджено:

- **Порядок приєднання до теплових мереж** (постанова НКРЕКП від 04.10.2023 № 1823);
- **Методику встановлення плати за приєднання до теплових мереж** (постанова НКРЕКП від 05.12.2023 № 2286).

У 2023 році АМКУ приділяв увагу аграрному сектору, фармацевтичним ринкам та ринкам споживчих товарів.

В аграрному секторі Комітетом завершено, зокрема, дослідження наявності ознак порушення конкурентного законодавства у процедурі сертифікації державним підприємством «Державний центр сертифікації і експертизи сільськогосподарської продукції». Під час проведення дослідження Комітет виявив проблематику в нормативно-правовому регулюванні сфери надання послуг з польового оцінювання сертифікованого насіння, як складової процедури сертифікації насіння під час визначення його сортових якостей. Також встановлено, що ДП «Державний центр сертифікації і експертизи сільськогосподарської продукції» самостійно та на власний розсуд регулювало доступ до надання послуг з польового оцінювання сертифікованого насіння, зобов'язавши незалежних експертів укладати з ним договори, що не передбачені чинним законодавством. З огляду на це, Комітет надав КМУ пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правового регулювання, а також обов'язкові для розгляду рекомендації ДП «Державний центр сертифікації і експертизи сільськогосподарської продукції» щодо припинення дій, які містять ознаки порушення конкурентного законодавства.

На фармацевтичних ринках Комітет завершив розгляд справи про порушення МОЗ законодавства про захист економічної конкуренції. Рішенням Комітету визнано вчинення МОЗ порушення у вигляді антиконкурентних дій органів влади, яке могло призвести до спотворення конкуренції на ринках лікарських засобів, які застосовуються для лікування хвороби Гоше. Так, у 2021, 2022 роках МОЗ було сформовано і затверджено номенклатури для закупівлі ліків для терапії хвороби Гоше, які замість окремих позицій для кожного лікарського засобу під час закупівлі лікарських засобів для лікування хвороби Гоше також передбачали об'єднану позицію «Іміглюцераза або таліглюцераза альфа, або велаглюцераза альфа». Накази МОЗ, якими була затверджена номенклатура, доводились до ДП «Медичні закупівлі України» для проведення ним процедур закупівель лікарських засобів, у тому числі для лікування хвороби Гоше. За наслідками прийняття номенклатур 2021 та 2022 конкуренція була спотворена на етапі боротьби за нових пацієнтів, оскільки під час закупівлі було запроваджено ціновий механізм конкуренції між товарами, які формують різні товарні ринки. Таким чином, дії МОЗ, які

полягали у видачі наказів, якими було затверджено номенклатуру з об'єднаною позицією, визнано антиконкурентними діями органів влади, які могли призвести до спотворення конкуренції на ринках лікарських засобів для лікування хвороби Гоше.

У рамках адвокатування конкуренції Комітет надав рекомендації 49 виробникам та імпортерам лікарських засобів щодо безпідставної відмови у пролонгації договорів дистриб'юторам лікарських засобів. Так, за інформацією учасників ринків лікарських засобів, незважаючи на укладені договори дистриб'юторів з виробниками та імпортерами, останні відмовляли в поставці товару або обмежували перелік лікарських засобів, доступних до замовлення окремим дистриб'юторам, без пояснення будь-яких причин такої відмови. Така поведінка виробників та імпортерів могла свідчити про штучне обмеження асортименту й обсягу лікарських засобів, певному колу дистриб'юторів. А їх дії могли мати негативні наслідки для конкуренції та є неприпустимими на таких соціально значущих ринках. З метою швидкого реагування на зазначену ситуацію Комітет здійснив перший крок на шляху до відновлення справедливої конкуренції на фармацевтичному ринку у вигляді надання обов'язкових до розгляду рекомендацій.

У 2024 році у сфері товарів Комітет зосередить увагу на ринках лікарських засобів, ринках основних елементів рухомого складу залізничного транспорту, ринках соціально значущих продовольчих товарів.

Деталі щодо окремих справ, досліджень та вчинених заходів у 2023 році наведено в цьому розділі.

Олексій РОСЛОВ

директор Департаменту досліджень і розслідувань ринків виробничої сфери

ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ ПОСЛУГ ІЗ СЕРТИФІКАЦІЇ НАСІННЯ

Комітетом досліджено стан конкуренції на ринку надання послуг із сертифікації насіння під час визначення його сортових якостей та порядок формування вартості послуги із проведення сертифікації у сфері насінництва.

ТОВАРНІ МЕЖІ РИНКУ

Надання послуг із сертифікації насіння під час визначення його сортових якостей

ЧАСОВІ МЕЖІ РИНКУ

2019 - вересень 2022 рр.

ТЕРИТОРІАЛЬНІ МЕЖІ РИНКУ

Територія України, ринок є загальнодержавним

УЧАСНИКИ РИНКУ

ДП «Державний центр сертифікації і експертизи сільськогосподарської продукції»

Під час проведення дослідження Комітет встановив, що станом на 02.03.2023 єдиним органом з оцінки відповідності, який має право видавати сертифікати на сортові якості насіння, є ДП «Державний центр сертифікації і експертизи сільськогосподарської продукції». При цьому законодавством передбачено можливість виконання робіт з польового оцінювання аудиторомі із сертифікації (агрономів-інспекторами), які провадять діяльність як незалежні експерти під час визначення сортових якостей категорії **сертифікованого насіння**.

Водночас законодавство не передбачає можливості суб'єктам насінництва безпосередньо та самостійно (тобто без участі ДП «Державний центр сертифікації і експертизи сільськогосподарської продукції») залучати аудиторів із сертифікації (агрономів-інспекторів), які провадять діяльність як незалежні експерти, до польового оцінювання сертифікованого насіння як складової процедури сертифікації.

Відповідно ДП «Державний центр сертифікації і експертизи сільськогосподарської продукції», будучи єдиним органом з оцінки відповідності у зв'язку з відсутністю законодавчого регулювання порядку залучення аудиторів із сертифікації (агрономів-інспекторів), які провадять діяльність як незалежні експерти, створило штучний бар'єр входу на ринок надання послуги з польового оцінювання **сертифікованого насіння** у вигляді обов'язкового укладення договорів, не передбачених законодавством у сфері насінництва.

Вказані обставини призвели до того, що ДП «Державний центр сертифікації і експертизи сільськогосподарської продукції» самостійно, на власний розсуд регулює доступ до надання послуг із польового оцінювання **сертифікованого насіння** як складової процедури сертифікації.

01

Враховуючи викладене, дії ДП «Державний центр сертифікації і експертизи сільськогосподарської продукції» зі встановлення до аудиторів із сертифікації (агрономів-інспекторів), які провадять діяльність як незалежні експерти, вимог щодо укладення не передбачених законодавством у сфері насінництва договорів, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 частини другої статті 13 Закону

України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку послуг із польового оцінювання **сертифікованого насіння** як складової процедури сертифікації насіння під час визначення його сортових якостей, шляхом створення перешкод доступу на відповідний ринок чи усунення з нього аудиторів із сертифікації (агрономів-інспекторів), які провадять діяльність як незалежні експерти.

Враховуючи наведене, Комітет **рекомендував** ДП «Державний центр сертифікації і експертизи сільськогосподарської продукції» припинити дії, що полягають у встановленні до незалежних експертів вимог щодо укладення не передбачених законодавством у сфері насінництва договорів, а також усунути причини виникнення цього порушення та умов, що йому сприяють.

02

Крім того, чинна (на 02.03.2023) редакція **Закону України «Про насіння і садивний матеріал»** визначає різні умови до формування вартості послуг із проведення сертифікації у сфері насінництва та розсадництва органами з оцінки відповідності державної форми власності та аудиторомі із сертифікації (агрономів-інспекторами), які провадять свою діяльність як посадові особи центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну аграрну політику, чи державного підприємства, установи, організації, що входить до сфери його управління, а також для органів з оцінки відповідності приватної форми власності та аудиторів із сертифікації (агрономів-інспекторів), які провадять свою діяльність як незалежні експерти.

Вказане призводить до того, що органи з оцінки відповідності приватної форми власності та аудиторів із сертифікації (агрономів-інспекторів), які провадять свою діяльність як незалежні експерти, мають переваги в частині ціноутворення на власні послуги.

Отже, для забезпечення конкурентних умов під час проведення робіт із польового оцінювання **сертифікованого насіння** як складової процедури сертифікації насіння під час визначення його сортових якостей, недопущення вчинення ДП «Державний центр сертифікації і експертизи сільськогосподарської продукції» порушень законодавства про захист економічної конкуренції, подолання бар'єрів, штучно створених ДП «Державний центр сертифікації і експертизи сільськогосподарської продукції», є потреба розробки та затвердження нормативно-правових актів, які б чітко регламентували порядок залучення аудиторів із сертифікації (агрономів-інспекторів), які провадять діяльність як незалежні експерти, до проведення польового оцінювання **сертифікованого насіння** як складової процедури сертифікації насіння під час визначення його сортових якостей без участі ДП «Державний центр сертифікації і експертизи сільськогосподарської продукції», а також визначення рівних вимог до ціноутворення (або їх однакова відсутність) для всіх учасників ринку.

З огляду на зазначене, Комітет **запропонував** КМУ доручити Міністерству аграрної політики та продовольства України розробити проект постанови КМУ та запропонувати внесення змін до Закону України «Про насіння і садивний матеріал».

ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ ЯЄЦЬ КУРЯЧИХ У ШКАРЛУПІ

09 березня 2023 року Антимонопольний комітет України схвалив **звіт**, підготовлений за результатами дослідження загальнодержавного ринку яєць курячих у шкарлупі.

Дослідження проводилось з метою визначення стану конкурентного середовища на ринку, його оцінка та внесення пропозицій щодо здійснення заходів, спрямованих на розвиток конкуренції, забезпечення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції та виявлення таких ситуацій, що можуть вказувати на неефективне функціонування ринку.

ТОВАРНІ МЕЖІ РИНКУ

Яйця курячі у шкарлупі

ЧАСОВІ МЕЖІ РИНКУ

2016 – 2020 рр.

ТЕРИТОРІАЛЬНІ МЕЖІ РИНКУ

Територія України

УЧАСНИКИ РИНКУ

Оптові посередники / дистриб'ютори; підприємства харчової промисловості; переробні підприємства (підприємства з виробництва яєчних продуктів, пов'язані відносинами контролю); торговельні мережі корпоративного типу; інші точки роздрібного продажу (традиційна торгівля) та HoReCa.

БАР'ЄРИ ВХОДУ НА РИНОК

Бар'єрами, що перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку, є адміністративні, екологічні бар'єри та бар'єри, пов'язані з капітальними витратами й обсягами інвестицій, необхідними для вступу на товарний ринок.

Під час дослідження встановлено, що різні класи яєць курячих мають подібні фізичні характеристики, призначення та споживчі властивості.

За специфікою виробництва товару, ринок яєць курячих у шкарлупі умовно поділяється на дві групи:

промислове
виробництво
яєць курячих у шкарлупі

виробництво яєць курячих
у шкарлупі
господарствами
населення

Виробництво переважної частини курячих яєць в Україні здійснюють суб'єкти господарювання в різних організаційно-правових формах, з різним рівнем підпорядкованості та інтеграції.

Найбільші учасники ринку є вертикально-інтегрованими аграрними холдингами, які об'єднують в єдиний технологічний процес усі основні ланки виробництва й обороту яєць. Приватні господарства громадян, які вирощують птицю, виробляють яйця переважно для власного споживання і лише незначна їх частина реалізується на агропромисловому ринку, зазвичай розміщеному в межах одного населеного пункту.

При цьому домогосподарства населення, хоча і є виробниками яєць курячих у шкарлупі, але через скорочений цикл реалізації товару не є учасниками всіх ланок обороту товару, що існують на цьому ринку.

Під час проведення дослідження Комітет встановив, що сучасні технології та виробниче обладнання дозволяють на основі яєць виробляти **яєчні** продукти, що не змінюють властивостей початкової сировини.

ВИДИ ЯЄЧНИХ ПРОДУКТІВ:

Рідкі яєчні продукти – охолоджені та заморожені, меланж (суміш білків і жовтків), жовток, білок;

Сухі яєчні продукти – меланж (порошок яєчний), жовток, білок, сухий омлет (суміш сухої яєчної маси із сухим пастеризованим молоком у рівних пропорціях).

Яєчні продукти переважно використовуються підприємствами кондитерської, масложирової, м'ясопереробної промисловості та виробниками заморожених напівфабрикатів для виробництва харчових продуктів.

Однак яйця у шкарлупі та яєчні продукти є різними, невластивими товарами з точки зору попиту споживача (населення), які придбаються з метою харчового споживання.

Кожен з опитаних Комітетом під час дослідження виробників реалізував яйця власного виробництва самостійно, через офіційних дистриб'юторів та/або оптових посередників, які забезпечували їх збут. Тобто для ринку характерними були змішані канали дистрибуції. При цьому реалізація великих партій яєць (переробним підприємствам та торговельним мережам корпоративного типу) здійснювалася переважно за прямими каналами збуту, у той час як реалізація до більш дрібних точок роздрібного продажу – із залученням посередників.

Оскільки в ланцюгу постачання яєць курячих у шкарлупі до кінцевого споживача (населення) бере участь щонайменше три групи учасників товарних ринків, а саме:

Вітчизняний
виробник

Суб'єкти
господарювання,
що здійснюють
оптову реалізацію /
дистриб'ютори

Точка
роздрібного
продажу

кожен із таких учасників може мати безпосередній вплив на формування ціни на яйця курячі у шкарлупі.

У рамках вказаного дослідження **пріоритетним визначено дослідження ринку первинної реалізації яєць курячих у шкарлупі**, оскільки саме учасники цього ринку є визначальними у встановленні торговельно-збутової політики на національному ринку та у формуванні ціни на товар.

Під час проведення дослідження Комітет встановив, що потужності учасників ринку задовольняють потреби населення України. Протягом 2016 – 2019 років в Україні спостерігалось нарощування обсягів виробництва та реалізації яєць курячих у шкарлупі національними виробниками. У 2020 році відбулось незначне скорочення виробництва яєць курячих. Зростання експорту яєць курячих у шкарлупі протягом 2017, 2018 та 2019 років порівняно з 2016 роком відбувалось таким чином: 73,94%, 109,01% та 165,54% (відповідно). У 2020 році експорт знизився нижче рівня 2018 року.

Імпорт яєць з України має значно менші обсяги в порівнянні з експортом, так як українські виробники забезпечують потреби внутрішнього ринку.

У країну яйця імпортуються в основному птахівницькими господарствами з метою поповнення власного поголів'я (інкубаційні яйця). Структура первинної реалізації яєць у період з 2016 року по 2019 рік була сталою.

Так, протягом 2016 та 2018 років ринок був не концентрованим (не монополізованим), з високим рівнем інтенсивної конкуренції, а у 2017, 2019 та 2020 роках – помірно концентрованим. Також протягом 2016–2019 років жоден суб'єкт господарювання на цьому ринку не мав на ньому частки у 35%. Водночас у 2020 році структура цього ринку змінилася, що підтверджується, зокрема, кількістю виробників товару та їх ринковими частками протягом згаданого періоду часу. Наприклад, частка найбільшого учасника ринку збільшилася до 39,9%.

Під час дослідження Комітет виявив ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях учасників Групи компаній Авангард. Вони полягали в набутті права користування (оренди/суборенди) активами у вигляді єдиного майнового комплексу, що забезпечують/можуть забезпечити можливість здійснювати господарську діяльність з виробництва яєць курячих у шкарлупі, без отримання відповідного дозволу органів Комітету, наявність якого необхідна. **Загальна кількість виявлених порушень становила 18.**

Оскільки всі справи мали однакову кваліфікацію порушень – контролю над активами без отримання відповідних дозволів органів Антимонопольного комітету України, існувала пов'язаність відповідачів відносинами контролю та було зафіксовано однакові схеми набуття контролю, ці справи було об'єднано в одну.

Рішенням Комітету [від 29.12.2021 № 724-р](#) усіх відповідачів, зазначених у справі, визнано порушниками законодавства про захист економічної конкуренції та оштрафовано на загальну суму **10,7 млн грн.**

ВИКОНАННЯ ПРІОРИТЕТУ

ОБҐРУНТОВАНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ЦІНИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦЕМЕНТУ

Одним із пріоритетних напрямків діяльності Комітету в 2023 році було дослідження стану конкуренції на ринку одного з найпоширеніших будівельних матеріалів – цементу. У рамках дослідження Комітет встановив, що ринок цементу в Україні є висококонцентрованим та має кілька великих національних виробників.

Основні зусилля були спрямовані на встановлення товарних і територіальних (географічних) меж ринку, бар'єрів вступу на ринок, визначення ринкового становища усіх учасників ринку, ступінь конкуренції на ринку. **Разом із тим, під час проведення дослідження постало питання щодо обґрунтованості формування вітчизняними виробниками цементу ціни реалізації одиниці товару на внутрішній ринок протягом 2018-2022 років.**

З огляду на зазначене, Комітет у межах дослідження стану конкуренції на ринку цементу протягом першого півріччя 2024 року планує завершити оцінку дій суб'єктів господарювання на відповідність конкурентному законодавству, у тому числі на наявність ознак вчинення антиконкурентних узгоджених дій або зловживання (монопольним) домінуючим становищем на ринку.

ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ТОВАРНИХ МЕЖ РИНКУ ЗА НАЯВНОСТІ ОЗНАК РИНКОВОЇ ВЛАДИ ПОКУПЦЯ

Антиконкурентні практики монополістичного характеру не є поширеними і не так добре вивчені, як ті, що пов'язані зі зловживанням монопольним (домінуючим) становищем.

Однак в останні роки ця сфера привернула до себе увагу, особливо у зв'язку з набуттям можливості мережами супермаркетів диктувати (нав'язувати) виробникам та постачальникам, включаючи фермерів і малий бізнес, власні умови провадження спільної господарської діяльності. Як свідчить міжнародний досвід, більшість законодавчих актів у сфері захисту конкуренції не виділяють монополію як окремих вид порушення, при цьому забороняють її так само, як і монополію, якщо вона спотворює конкуренцію.

У національному законодавстві про захист економічної конкуренції наявні норми, які дозволяють визначити структурні ознаки монопольного (домінуючого) становища продавця, що прямо корелюється з терміном «монополія» за своєю суттю. При цьому, економічна теорія визначає ринкову владу покупця в термінах «монополія» або «олігополія», залежно від кількісного складу домінуючих покупців та їх ринкових часток.

Разом із тим відсутність законодавчого визначення відповідних понять не є перешкодою для притягнення до відповідальності органами Антимонопольного комітету України суб'єктів господарювання – домінуючих покупців (які відповідають критеріям, що унормовані у статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції»), за вчинення ними порушень у вигляді зловживання таким становищем.

Враховуючи, що такі порушення не набули системного характеру, Комітет не має уніфікованих підходів до визначення товарних меж ринків та оцінки ринкової влади, що ускладнює встановлення та доведення порушень, які проявляються в антиконкурентному домінуванні покупця-монополіста.

Відповідно, 24 жовтня 2023 року Комітет опублікував [рекомендаційні роз'яснення № 3-рр](#) «Щодо особливостей визначення товарних меж ринку за наявності ознак одноосібної або колективної влади покупця».

Тож, у цих рекомендаційних роз'ясненнях Комітет систематизував підходи Європейської комісії та практику міжнародних судових органів (Європейського суду з прав людини, Суду Європейського Союзу та Верховного суду США), а також провів паралелі з набутих під час своєї діяльності досвідом для забезпечення правової визначеності під час доведення його органами відповідних порушень.

Так, відмінною рисою монополії є значна роль домінуючого покупця та його потужність під час визначення умов обороту товару на ринку із значною кількістю виробників, постачальників товару з однаковими властивостями.

Така влада монополіста може проявлятися в його можливості впливати на діяльність суб'єктів господарювання, що прагнуть збути власний товар, проте не мають можливості швидко та вигідно змінити покупця такого товару або перейти на виробництво іншого (відмінного) товару, який матиме більший попит серед покупців.

При такій ситуації визначення ринку пов'язується з поняттям «зворотне заміщення попиту», яке, у свою чергу, спрямоване на встановлення можливості постачальників діяти альтернативно у відповідь на прояв покупцем його ринкової влади та вимірюється під час застосування тесту «SSNIP покупця».

Так, встановлюючи ринкову владу відповідного суб'єкта господарювання (домінуючого покупця) на ринку товару, на якому він провадить господарську діяльність, необхідно, з-поміж іншого, розглядати можливість зворотного заміщення попиту шляхом застосування таких підходів: провести аналіз можливості постачальників знайти альтернативних покупців певного товару або споживачів певної послуги; провести аналіз стану конкуренції між покупцями цільового товару або послуги; за можливості провести SSNIP тест покупця, який визначить, як будуть діяти постачальники у відповідь на зниження покупцем ціни на певний товар або послугу.

Вказані підходи не є вичерпними та імперативними, оскільки можуть трансформуватися у процесі розвитку конкурентного законодавства та його правозастосування в цьому напрямку.

ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ ЗЕРНА КУКУРУДЗИ

Початку проведення дослідження передувало звернення до Комітету народного депутата України Богданця А.В., відповідно до якого українські сільгоспвиробники зернових у 2020 році уклали із зернотрейдерами форвардні контракти, згідно з якими середня ціна на кукурудзу становила 165 дол. США за одну метричну тонну. Але у зв'язку з неврожайним роком вартість зернових на внутрішньому й зовнішніх ринках зросла та становила 230 дол. США за одну метричну тонну. При цьому сільгоспвиробники не змогли домовитись із зернотрейдерами про підвищення цін на зерно кукурудзи.

ТОВАРНІ МЕЖИ РИНКУ

Ринок зерна кукурудзи

ЧАСОВІ МЕЖИ РИНКУ

2018/2019 та 2019/2020 маркетингові роки

ТЕРИТОРІАЛЬНІ МЕЖИ РИНКУ

Територія України

УЧАСНИКИ РИНКУ

- суб'єкти виробництва зерна та імпортери, які формують первинну пропозицію на внутрішньому ринку України та здійснюють первинну реалізацію зерна кукурудзи (продавці);

- оптові продавці (суб'єкти господарювання, які здійснювали перепродаж зерна кукурудзи від суб'єктів виробництва зерна або імпортера до кінцевого споживача), у тому числі зернотрейдери (експортери), які формують попит на ланці первинної реалізації зерна кукурудзи (покупці) та пропозицію на ланці оптової реалізації зерна кукурудзи в межах та за межі митної території України (продавці).

З огляду на предмет Звернення, орган Комітету зосередив увагу на дослідженні ринку зерна кукурудзи з боку покупців. Зокрема, стану конкуренції під час експортних операцій, виявлення

ознак монополії або колективної влади покупця у 2019-2020 роках та зловживання таким становищем під час відмови в підвищенні цін на зерно кукурудзи, зазначених у форвардних контрактах.

Щодо учасників ринку, варто відзначити, що зернотрейдери (експортери) одночасно виступають покупцями на ринку первинної реалізації зерна кукурудзи й оптовими продавцями зерна кукурудзи за межі митної території України.

Під час визначення релевантного товарного ринку проаналізовано зворотне заміщення попиту шляхом застосування таких підходів:

- проведено аналіз можливості суб'єктів виробництва зерна **переорієнтувати виробництво** зерна кукурудзи на інший товар;

- проведено аналіз можливості суб'єктів виробництва зерна **знайти альтернативних покупців** зерна кукурудзи.

Проведений аналіз засвідчив, що продавці не можуть переключити виробництво зерна кукурудзи на інші товари та продавати їх у короткостроковій перспективі, не несучи значних додаткових витрат із точки зору пропозиції.

Також встановлено, що 5 найбільших суб'єктів господарювання (зернотрейдерів) у 2018/2019 та 2019/2020 маркетингових роках займали сукупні частки на ринку первинної реалізації зерна кукурудзи з боку покупця в розмірі 45% та 39%. При цьому частки кожного окремого суб'єкта господарювання не перевищували 22%.

Серед зернотрейдерів, які мають значні частки по експорту кукурудзи у 2018/2019 та 2019/2020 маркетингових роках, укладення форвардних контрактів на закупівлю зерна кукурудзи займає незначний відсоток від загальної кількості усіх правочинів.

При цьому також встановлено, що саме суб'єкти виробництва зерна обирають форму бажаного правочину та ініціюють укладення договорів. Відтак, обираючи форвардний контракт, продавці зерна беруть зобов'язання здійснити поставку закупленого товару в термін, обумовлений угодою, а покупець бере зобов'язання прийняти товар й оплатити його за цінами контракту в разі, якщо немає повного розрахунку чи передоплати при укладанні угоди. Очевидно, що на момент укладення договору з відстроченим терміном поставки неможливо знати напевне ринкову вартість зерна після збору урожаю. Разом із тим суб'єкт виробництва зерна має гарантію, що зможе реалізувати весь законтракований обсяг товару за погодженою заздалегідь ціною.

Враховуючи наведене, незалежно від наявності чи відсутності в найбільших зернотрейдерів зерна кукурудзи ринкової влади, відмова в підвищенні цін на зерно кукурудзи, зазначених у форвардних контрактах, не може розглядатися як порушення конкурентного законодавства, оскільки сам зміст такого правочину не передбачає внесення таких змін.

Відповідно, за результатами проведеного дослідження органом Комітету не виявлено в діях Групи «Bunge Україна» (у складі ДП з ІІ «Сантрейд»), Групи «Кернел» (у складі ТОВ «Кернел-Трейд»), Групи «Cargill» (у складі ТОВ «АТ Каргілл»), ТОВ «Олам Україна» та ТОВ «АДМ ЮКРЕЙН», що полягали у відмові підвищувати ціни на зерно кукурудзи, зазначені у форвардних контрактах у 2018/2019 та 2019/2020 маркетингових роках, ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

ОБМЕЖЕННЯ КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

дії АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧ

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**

РІШЕННЯ КОМІТЕТУ

№ 283-р від 19.10.2023

ВИД ПОРУШЕННЯ

частина перша статті 15 Закону
України «Про захист економічної
конкуренції»

РИНОК

лікарських засобів

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Хвороба Гоше – невиліковне, орфанне (рідкісне) спадкове захворювання може проявлятися у трьох типах:

- I тип хвороби – невропатична (найбільш поширений);
- II тип хвороби – гостра невропатична (призводить до летального наслідку протягом перших двох років життя);
- III тип хвороби – підгостра невропатична.

Найпоширенішою формою захворювання в Україні є хвороба Гоше I типу.

У 2020 році терапію хвороби Гоше проходило 63 пацієнти, у 2021 році – 67 пацієнтів та у 2022 році – 57 пацієнтів.

Спеціальне лікування пацієнтів здійснюється за допомогою ферментної замісної терапії та може застосовуватися у більшості хворих з I та III типом хвороби.

Призначення терапії здійснюється комісією у Національній державній спеціалізованій лікарні Міністерства охорони здоров'я України «ОХМАТДИТ», яка є єдиною медичною установою, що може проводити підтверджувальну діагностику цієї хвороби та призначати лікування.

Відповідно до Концепції розвитку системи надання медичної допомоги пацієнтам, які страждають на рідкісні (орфанні) захворювання, на 2021–2026 роки, Україна взяла на себе зобов'язання забезпечити пацієнтам, які страждають на рідкісні (орфанні) захворювання, безперервний та безоплатний доступ до необхідних лікарських засобів.

В Україні зареєстровано три препарати, які можуть застосовуватися для терапії хвороби Гоше, а саме:

01

«Впрів» (діюча речовина велаглуцераза альфа, виробник – компанія «Шайер Фармасьютикалз Ірландія Лімітед»);

02

«Елелісо» (діюча речовина таліглуцераза альфа, виробник – компанія «Фармація і Апджон Компані ЛЛС», група Пфайзер);

03

«Церезим®400 ОД» (діюча речовина іміглуцераза, виробник – компанія «Джензайм Ірланд ЛТД», Група Санофі).

Під час розгляду справи особлива увага Комітету була зосереджена на визначенні товарних меж ринку та встановленні взаємозамінності лікарських засобів для проведення терапії хвороби Гоше, а також та наявності конкуренції між суб'єктами господарювання – виробниками.

З матеріалів справи встановлено, що препарати «Церезим®400 ОД», «Впрів» та

«Елелісо» отримуються з різних молекул біологічного походження, мають схожі споживчі характеристики, лікують одне захворювання, але мають деякі відмінності, які пов'язані з їх біологічною природою та показаннями до застосування.

Так, препарати для терапії хвороби Гоше відрізняються за показаннями для застосування залежно від типу хвороби та віку пацієнта:

- жоден з наведених препаратів не підходить для підтримуючого лікування хвороби Гоше II типу;
- для спеціального лікування хвороби Гоше III типу застосовується виключно препарат «Церезим® 400 ОД» (іміглуцераза);
- для терапії хвороби Гоше I типу для дітей від народження до двох років може використовуватися лише «Церезим® 400 ОД», від двох до чотирьох років може застосовуватися «Церезим® 400 ОД» та «Впрів», а для дітей від чотирьох років та дорослих можуть застосовуватися всі три лікарські засоби.

У зв'язку з наведеним, лікарські засоби «Церезим®400 ОД», «Впрів» та «Елелісо» більш детально аналізувалися на ознаки одного (аналогічного) товару, саме під час їх застосування при терапії хвороби Гоше I типу.

Перехід з одного лікарського засобу на інший є складною процедурою, яка відбувається під спостереженням лікаря за умови, що такий перехід є медично обґрунтованим та доцільним. Практика терапії хвороби Гоше свідчить, що переведення між препаратами не застосовується (окрім разової алергічної реакції на препарат).

Отже, Комітет встановив, що на етапі призначення новим пацієнтам терапії Комісією може бути призначений один із препаратів або «Церезим®400 ОД», або «Впрів», або «Елелісо», оскільки на етапі початку лікувальної терапії препарати для пацієнтів є частково взаємозамінними з точки зору їх показників для застосування.

Водночас, окрім оцінки терапевтичної взаємозамінності Комітетом враховувалась специфіка лікарських засобів біологічного походження, до яких неможливе застосування стандартного генеричного підходу щодо встановлення взаємозамінності лікарських засобів.

За результатом розгляду справи встановлено, що препарати відрізняються, зокрема:

- за процесом виробництва;
- за діючими речовинами, які отримуються з різних біологічних клітин, що визначають їх імуногенність;
- за розміром і структурою молекул діючої речовини;
- за внутрішнім ступенем мінливості;
- за ціною.

Отже, Комітет дійшов висновку, що не зважаючи на часткову терапевтичну взаємозамінність для нових пацієнтів на етапі призначення терапії комісією НДСЛ МОЗ України «ОХМАТДИТ», за сукупністю ознак взаємозамінності, лікарські засоби «Впрів», «Елелісо», «Церезим®400 ОД» формують різні товарні ринки та не є взаємозамінними.

Тобто кожен лікарський засіб формує окремий товарний ринок, а конкурентна боротьба між виробниками цих лікарських засобів відбувається за нових пацієнтів на етапі початку терапії.

Вказана справа була розпочата за заявою ТОВ «Санофі-Авентіс Україна», яке повідомило, що у 2021, 2022 роках МОЗ було сформовано і затверджено номенклатури для закупівлі ліків для терапії хвороби Гоше, які замість окремих позицій для кожного лікарського засобу, під час закупівлі лікарських засобів для лікування хвороби Гоше також передбачали об'єднану позицію «Іміглюцераза або таліглюцераза альфа, або велаглюцераза альфа» (з різними примітками в різних редакціях).

Редакції Номенклатур з об'єднаною позицією наведені далі:

- Іміглюцераза або таліглюцераза альфа, або велаглюцераза альфа (Міжнародна непатентована назва лікарського засобу);
- для пацієнтів із хворобою Гоше, які не отримували лікування за бюджетні кошти раніше, а також для пацієнтів, які можуть бути переведені між препаратами [наказ МОЗ від 04.01.2021 № 2 (Номенклатура 2021)];
- для пацієнтів із хворобою Гоше, які не отримували лікування за бюджетні кошти раніше, а також для пацієнтів, які можуть бути переведені між препаратами [наказ МОЗ від 11.08.2021 № 1723 у редакції Наказу від 23.10.2021 № 2330 (Номенклатура 2022)];
- для дорослих із хворобою Гоше типу 1 [наказ МОЗ від 11.08.2021 № 1723 у редакції наказу МОЗ від 10.01.2022 № 30 (Номенклатура 2022 зі змінами)].

Накази, якими була затверджена номенклатура, доводились до ДП «Медичні закупівлі України» для проведення ним процедур закупівель лікарських засобів, у тому числі для лікування хвороби Гоше. У 2021 році за Номенклатурою 2021 з об'єднаною позицією була проведена 1 закупівля (UA-2021-07-02-002838-с).

Під час розгляду справи встановлено, що за результатами закупівлі лікарських засобів для пацієнтів із хворобою Гоше за об'єднаною позицією переможцем було визначено найдешевший препарат - «Елелісо». При цьому конкуренція з іншими лікарськими засобами навіть не відбулась, оскільки на закупівлю не вийшли суб'єкти господарювання з іншими лікарськими засобами, тому що вони не зможуть конкурувати з препаратом «Елелісо» у ціні. Тобто за наслідками прийняття Номенклатури 2021 конкуренція була спотворена на етапі боротьби за нових пацієнтів, оскільки під час закупівлі було запроваджено цінний механізм конкуренції між товарами, які формують різні товарні ринки.

Хоча закупівлі за об'єднаною позицією за Номенклатурою 2021 та 2022 (зі змінами) не проводились, у разі їх проведення конкурентні наслідки від застосування обох номенклатур були б однакові.

А ось наслідки застосування Номенклатури 2022 (зі змінами) могли б бути більш серйозними, оскільки її застосування на практиці могло б призвести до того, що: всі нові пацієнти почали б терапію препаратом «Елелісо», а всі (або частина) дорослих пацієнтів із хворобою Гоше I типу, які вже

отримували лікування, могли б бути вимушено переведені на цей препарат, або всі або частина дорослих із хворобою Гоше I типу (які б не були примусово переведені на лікування препаратом «Елелісо») продовжили б лікування препаратом, який приймався ними раніше і при цьому такий препарат був би забезпечений за рахунок гуманітарної допомоги.

У першому випадку виробник отримав би переваги над іншими виробниками не завдяки власним досягненням, а завдяки втручання МОЗ у процес формування предмета закупівлі та створенню ним умов для «удаваної» конкуренції, оскільки попередньо вже було визначено переможця торгів, яким був би учасник з найнижчою ціною.

У другому випадку це могло призвести до того, що виробники замість отримання прибутку були б змушені надавати препарати безоплатно у формі гуманітарної допомоги.

РЕЗУЛЬТАТ:

За результатами розгляду справи Комітет прийняв рішення, що дії МОЗ, які полягали у видачі наказів, якими було затверджено номенклатуру з об'єднаною позицією «Іміглюцераза або таліглюцераза альфа, або велаглюцераза альфа», визнано антиконкурентними діями органів влади, які могли призвести до спотворення конкуренції на ринках лікарських засобів «Елелісо», «Впрів» та «Церезим®400 ОД».

На дату прийняття рішення у справі МОЗ припинило порушення. Зокрема, наказ МОЗ від 11.08.2021 № 1723 було визнано таким, що втратив чинність, а лікарські засоби для лікування хвороби Гоше – закуплені окремо щодо кожного найменування лікарського засобу шляхом укладення договорів керованого доступу.

ДІА АМКУ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

ВІДПОВІДАЧ

49 ВИРОБНИКІВ ТА ІМПОРТЕРІВ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

РЕКОМЕНДАЦІЇ КОМІТЕТУ

№ 7-рк від 23.11.2023

РИНОК

лікарських засобів

СУТЬ ДІЙ, ЩО МАЮТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ:

Численні дистриб'ютори лікарських засобів звертались до Комітету щодо безпідставної відмови виробників та імпортерів в укладенні (продлонгації) з ними договорів поставки лікарських засобів, а також відмови в поставці товару за замовленнями. Поведінка виробників та імпортерів лікарських засобів з обмеження можливостей для інших дистриб'юторів купувати лікарські засоби, та з огляду на ознаки наявності ринкової влади у двох найбільших дистриб'юторів лікарських засобів, могла призвести до суттєвого обмеження конкурентоспроможності дистриб'юторів – конкурентів ТОВ «БадМ» і СП ТОВ «Оптіма-Фарм, ЛТД», а в подальшому і до усунення (витіснення) їх з ринку та до підвищення цін на лікарські засоби для населення.

РЕЗУЛЬТАТ:

За результатами розгляду рекомендацій виробники й імпортери лікарських засобів повідомили, що будуть їх враховувати при здійсненні своєї господарської діяльності.

ДИСКРИМІНАЦІЯ ПІД ЧАС ВИПУСУВАННЯ РЕЦЕПТІВ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ЗА ТОРГОВЕЛЬНОЮ НАЗВОЮ

Проектом наказу МОЗ «Про затвердження змін до деяких нормативно-правових актів МОЗ щодо призначення та відпуску лікарських засобів і медичних виробів за рецептом» пропонувалось викласти в новій редакції Правила випускування рецептів на лікарські засоби і вироби медичного призначення, затвержені наказом МОЗ від 19.07.2005 № 360.

Комітет проаналізував проект наказу та встановив, що запропоновані зміни значно розширюють перелік випадків, за яких допускається випускування рецептів на лікарські засоби за торговельною назвою.

Торговельна назва визначається виробником, патентується та позначає кінцевий продукт із чіткою прив'язкою до суб'єкта господарювання, який здійснює виробництво лікарського засобу та має ексклюзивне право на виробництво такого препарату.

Водночас випускування рецептів лікарських засобів за міжнародною непатентованою назвою відображає активний фармацевтичний продукт (діючу речовину), яка входить до складу препарату різних виробників.

На думку Комітету, розширення випадків, за яких можливе випускування рецептів на лікарські засоби за торговельною назвою може призвести до недопущення, усунення, обмеження та спотворення конкуренції, оскільки виробники лікарських засобів, чий торговельні назви будуть вказані в рецептах, будуть мати переваги перед виробниками взаємозамінного лікарського засобу, торговельна назва якого не зазначена в рецепті на відпуск товару. Водночас випускування рецептів лікарських засобів за міжнародною непатентованою назвою забезпечить можливість виробникам лікарських засобів конкурувати за споживача.

У зв'язку з наведеним, Комітет надіслав листа до МОЗ про непогодження проекту наказу та пропозицією щодо вжиття заходів стосовно усунення умов, які можуть сприяти виникненню порушення законодавства про захист економічної конкуренції. МОЗ доопрацював проект наказу «Про затвердження змін до деяких нормативно-правових актів МОЗ щодо призначення та відпуск лікарських засобів і медичних виробів за рецептом» з урахуванням зауважень Комітету та повторно надіслав на погодження. Доопрацьований нормативно-правовий акт погоджено Комітетом без зауважень.

ОБМЕЖЕННЯ ДОСТУПУ ДО НАДАННЯ ПОСЛУГ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ХАРЧУВАННЯ В ПОЇЗДАХ

ДІІ АМКУ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

ВІДПОВІДАЧ

АТ «УКРАЇНЬСКА
ЗАЛІЗНИЦЯ»

РЕКОМЕНДАЦІЇ
КОМІТЕТУ

№ 6-рк від 06.07.2023

РИНОК

Послуги із забезпечення харчуванням пасажирів у швидкісних поїздах

СУТЬ ДІЙ, ЩО МАЮТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ:

Комітет з'ясував, що в період із лютого 2016 року по 30 червня 2021 року послуги із забезпечення харчуванням пасажирів у швидкісних поїздах надавалися на підставі договору АТ «Українська залізниця» з ТОВ «ВОГ РІТЕЙЛ», який було укладено за результатами проведеного в лютому 2016 року конкурсу з визначення оператора послуг із забезпечення харчуванням пасажирів, та додаткових угод до договору (якими перманентно пролонгувався договір). Після закінчення строку дії договору від 2016 року з 1 липня 2021 року зазначені послуги надалі надавалися ТОВ «ВОГ КАФЕ» згідно з Агентським договором, який було укладено без проведення конкурентної процедури відбору.

За таких умов інші суб'єкти господарювання, потенційні конкуренти ТОВ «ВОГ КАФЕ», були позбавлені можливості брати участь у змаганні за вхід на ринок. Тим самим АТ «Укрзалізниця» створило бар'єри для вступу на відповідний ринок та надало ТОВ «ВОГ КАФЕ» переваги, які ставлять його у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить до недопущення конкуренції.

РЕЗУЛЬТАТ:

За результатами проведеного дослідження Комітет надав АТ «Укрзалізниця» рекомендації:

- припинити бездіяльність, яка містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого абзацом сьомим частини другої статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»;

- вжити заходів для застосування та застосувати конкурентний механізм відбору суб'єкта (суб'єктів) господарювання, яким (якими) будуть надаватися послуги із забезпечення харчування пасажирів швидкісних поїздів «Інтерсіті», «Інтерсіті+».

СТАН ВИКОНАННЯ:

За інформацією, наявною в Комітеті, АТ «Укрзалізниця» заплановано повторне оголошення конкурсу на організацію сервісних послуг харчування у швидкісних поїздах «Інтерсіті+», оскільки перший конкурс не відбувся.

Протягом 2023 року Комітет ретельно досліджував стан конкуренції на ринках у сфері послуг, визнавав окремі дії учасників цих ринків порушенням законодавства про захист економічної конкуренції та накладав штрафи.

А саме, такі заходи проводилися Комітетом щодо дій деяких підприємств у сферах послуг з паркування й евакуації транспортних засобів, а також інших послуг, які стосувалися встановлення ними необґрунтованої вартості надання послуг. Зокрема, у 2023 році Комітет встановив наявність порушень законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним становищем у діях:

- КП «Київтранспарксервіс» на ринках послуги з користування майданчиками для платного паркування та послуги з надання права на експлуатацію, утримання та облаштування паркувальних майданчиків у місті Києві;
- КП «Транспортна інфраструктура міста» на ринку послуги евакуації тимчасово затриманих інспекторами з паркування транспортних засобів у місті Дніпро;
- ДП «Галузевий центр цифровізації та кібербезпеки» на ринку надання послуги формування і пересилання Укртрансбезпеці електронної заявки на замовлення бланків дозволів суб'єкта господарювання через електронний кабінет перевізника в межах України.

Крім вказаного реагування на порушення норм законодавства про захист економічної конкуренції, Комітет у межах компетенції надавав рекомендації з метою забезпечення конкурентних умов ведення господарської діяльності на товарних ринках і сприяння їх ефективному функціонуванню в цілому.

Так, рекомендації Комітету були спрямовані як до суб'єктів господарювання, так і до органів влади. Наприклад:

- у сфері банківських гарантій НКРЕКП було рекомендовано вжити заходів, пов'язаних із врегулюванням порядку виключення фінансових установ із переліку банків, що не виконали зобов'язання перед оператором системи передачі (у разі повного виконання фінансових зобов'язань). Після надання вказаних рекомендацій Комітет провів робочу зустріч з НКРЕКП для обговорення

можливих шляхів вирішення описаної проблематики. Наразі питання щодо виконання цих рекомендацій знаходиться під пильною увагою Комітету;

- у сфері надання послуг доступу операторів до електронної торгової системи (далі – ЕТС) Prozorro. Продажі Комітет у рамках розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції рекомендував АТ «Прозорро.Продажі» – адміністратору ЕТС – усунути причини та умови, що сприяють покладенню на операторів додаткових, а саме маркетингових, умов. АТ «Прозорро.Продажі» виконало відповідні рекомендації Комітету.

Також пріоритетним напрямом роботи Комітету було здійснення адвокатування конкуренції, а саме, наприкінці 2023 року Комітет надав КМУ пропозиції внести зміни до прийнятих законодавчих та нормативно-правових актів з метою забезпечення конкуренції між банками всіх форм власності при наданні ними окремих банківських та агентських послуг.

Водночас Комітет долучався до опрацювання та погодження проектів нормативно-правових актів, положення яких могли мати вплив на конкуренцію, і розпочав нормотворчу роботу з метою запровадження передбаченого законодавством механізму визначення меж ринків у сфері медіа.

Варто зауважити, що зазначена нормотворча робота у сфері медіа визначена одним із пріоритетних напрямів діяльності Комітету у 2024 році. Реалізація цього пріоритету посилить інституційну спроможність Комітету та забезпечить захист конкуренції у відповідній сфері.

Також у 2024 році планується продовжити спільну системну роботу органів Комітету з метою здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції учасниками ринків надання послуг з паркування й евакуації транспортних засобів. У разі виявлення порушень на цих ринках Комітет вживатиме заходів у межах повноважень, визначених законодавством.

Артем ЛИТВИНОВ

директор Департаменту досліджень і розслідувань ринків невиробничої сфери

ФОРМУВАННЯ УМОВ ДЛЯ РОЗВИТКУ КОНКУРЕНЦІЇ МІЖ БАНКАМИ

ВИКОНАННЯ ПРІОРИТЕТУ

В межах пріоритету діяльності Комітету на 2023 рік «Адвокутування та/або виявлення й припинення порушень конкурентного законодавства на ринках банківських та фінансових послуг» було надано пропозиції Уряду, які стосувалися банківських та агентських послуг.

У 2023 році Комітет запропонував Уряду внести зміни до прийнятих законодавчих та нормативно-правових актів, якими виключно банки державного сектору та/або системно важливі банки уповноважено на надання відповідних агентських та банківських послуг (пропозиції № 2-пр від 07.12.2023).

Метою направлення пропозицій є формування умов для розвитку конкуренції між банками всіх форм власності, незалежно від наявності статусу системно важливого банку, за рахунок їх власних досягнень на ринку, що забезпечить можливість споживачам (фізичним та юридичним особам) отримати банківські та/або агентські послуги за принципом «ціна/якість».

Так, відповідно до законодавства виключно банки державного сектору або системно важливі банки здійснюють обслуговування рахунків, відкритих, зокрема, для розрахунково-касових операцій з коштами Пенсійного фонду України, виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам, житлових субсидій та пільг на оплату житлово-комунальних послуг, рахунків операторів газорозподільних систем та їх підрозділів, а також надають агентські послуги під час підготовки державних гарантії на порфельній основі.

При цьому нормативно-правові акти, якими передбачений конкурентний механізм відбору банків для надання банківських та/або агентських послуг у тих сферах, які обслуговують виключно банки державного сектору або системно важливі банки, відсутні.

Кількість банків державного сектору налічує 5 банківських установ, а системно важливих – 15 банківських установ (до яких, у тому числі, належать і банки державного сектору).

Разом із цим на ринку банківських послуг діє понад **60 банків**, отже, ринок є конкурентним, що забезпечує можливість споживачам (юридичним та фізичним особам) обрання банку для отримання необхідних їм послуг за прийнятними для них умовами, а банкам – можливість конкурувати, у тому числі за ціною послуг, рівнем сервісу тощо.

Таким чином, прийняття законодавчих та нормативно-правових актів, положеннями яких банкам державного сектору та/або системно важливим банкам надано виключні повноваження на обслуговування окремих сфер господарської діяльності, може призвести до надання таким банкам переваг, які поставлять їх у привілейоване становище щодо інших банків-конкурентів, та до ущемлення прав фізичних та юридичних осіб на вибір банківської установи для отримання відповідних банківських та агентських послуг за прийнятними для них умовами обслуговування.

Враховуючи викладене, з метою усунення негативних наслідків для конкуренції в окремих сегментах ринку банківських та агентських послуг, Комітет запропонував Уряду надати доручення заінтересованим центральним органам виконавчої влади вжити заходів щодо:

- внесення на розгляд КМУ пропозицій щодо перегляду (внесення змін та/або визнання такими, що втратили чинність) законодавчих або нормативно-правових актів, якими банки державного сектору та/або системно важливі банки наділені виключними правами на надання банківських та/або агентських послуг;
- запровадження конкурентних механізмів відбору банків для надання відповідних банківських та/або агентських послуг за чіткими, прозорими та недискримінаційними критеріями, що забезпечить можливість банкам конкурувати з метою здобуття переваг завдяки власним досягненням на ринку;
- допущення банків, у яких відсутня державна частка та які не належать до системно важливих банків, до надання банківських та/або агентських послуг, які на сьогодні надають виключно банки державного сектору та/або системно важливі банки.

НЕОБҐРУНТОВАНЕ ФОРМУВАННЯ ВАРТОСТІ ПОСЛУГИ ЕВАКУАЦІЇ АВТО

дії АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧ

КП «ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА МІСТА»

РІШЕННЯ ТАК АМКУ

№ 40-р/тк від 10.08.2023

ВИД ПОРУШЕННЯ

пункт 1 частини другої статті 13 та пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»

РИНОК

послуги евакуації

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Під час розгляду справи ТАК Комітету виявила, що підприємство є єдиним суб'єктом господарювання в місті Дніпрі, який надає послугу евакуації тимчасово затриманих інспекторами з паркування Інспекції транспортних засобів на спеціальний майданчик чи стоянку за допомогою спеціальних автомобілів-евакуаторів.

При цьому КП «Транспортна інфраструктура міста» встановило своїм наказом від 12 березня 2021 року № 46 вартість зазначеної послуги для водіїв і власників транспортних засобів, за результатами аналізу якої Південно-східне МТВ АМКУ виявило її завищення. Так, підприємство необґрунтовано включило до калькуляції вартості вказаної послуги суму амортизаційних відрахувань, нарахованих на транспортні засоби спеціального призначення (автоевакуатори), придбані за рахунок коштів міського бюджету.

Фактично КП «Транспортна інфраструктура міста» не понесло витрат власних коштів на придбання транспортних засобів спеціального призначення (автоевакуаторів), оскільки вони були придбані за рахунок бюджетних коштів, і переклало їх на споживачів. Зазначені підходи підприємства до порядку визначення вартості послуги евакуації призвели до її завищення на 502,02 грн, що становить більше 20%.

РЕЗУЛЬТАТ:

6,5
млн грн
штрафу

За результатами розгляду справи ТАК Комітету визнала такі дії КП «Транспортна інфраструктура міста» порушенням та наклала штраф.

ДИСКРИМІНАЦІЙНІ УМОВИ ПРИ ОТРИМАННІ ДОЗВОЛІВ НА ЗДІЙСНЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

ДІЇ АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧ МІНІНФРАСТРУКТУРИ

РІШЕННЯ АМКУ № 301-р від 26.10.2023

ВИД ПОРУШЕННЯ абзац другий частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції»

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Законодавством передбачено, що при виконанні міжнародних перевезень вантажів резиденти України повинні мати дозволи іноземних країн, територією яких буде здійснюватися перевезення.

У 2020 році постановою КМУ було запроваджено на території України експериментальний проект щодо замовлення бланків цих дозволів в електронній формі через Транспортний портал електронних послуг, терміном дії до 31.12.2021.

Відповідальним виконавцем за впровадження експериментального проекту визначено ДП «ГЦЦК», а контроль за його реалізацією покладено на Мінінфраструктури.

Мінінфраструктури затвердило відповідними наказами протоколи Комісії з розгляду питань, пов'язаних з оформленням, видачею, обліком та аналізом ефективності використання дозволів на поїздки по територіях іноземних держав, відповідно до яких було прийнято рішення про можливість отримання дозволів на здійснення міжнародних перевезень автомобільним транспортом лише за умови їх попереднього бронювання через Транспортний портал електронних послуг.

Перевізники, яким необхідно було отримати дозвіл, не мали жодної альтернативи, а саме: вони не могли ані обрати альтернативний спосіб отримання дозволу (на підставі усного звернення або письмової заяви, як передбачено законодавством), ані альтернативного надавача й умови надання послуги попереднього бронювання дозволів.

РЕЗУЛЬТАТ:

Дії Мінінфраструктури визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

ДІЇ АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧ ДП «ГЦЦК»

РІШЕННЯ АМКУ № 302-р від 26.10.2023

ВИД ПОРУШЕННЯ пункт 1 частини другої статті 13 та пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»

РИНОК надання послуги формування й пересилання Укртрансбезпеці електронної заявки на замовлення бланків дозволів суб'єкта господарювання через електронний кабінет перевізника

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Згідно з постановою КМУ ДП «ГЦЦК» визначено відповідальним виконавцем за впровадження експериментального проекту щодо забезпечення впровадження замовлення бланків дозволів на поїздки по територіях іноземних держав при виконанні перевезень вантажів автомобільним транспортом у міжнародному сполученні в електронній формі через Транспортний портал.

Транспортний портал з використанням баз даних Укртрансбезпеки та інших галузевих ресурсів введено в дослідну експлуатацію ДП «ГЦЦК» з 02.01.2020.

Держпідприємство затвердило ціну за послугу формування і пересилання Укртрансбезпеці електронної заявки на замовлення бланків дозволів суб'єкта господарювання через електронний кабінет перевізника (попереднє бронювання) у розмірі 20 грн з ПДВ, а через рік збільшило вартість до 42 грн з ПДВ.

Комітет виявив, що протягом 02.01.2020 – 19.07.2021 ДП «ГЦЦК» було єдиним надавачем послуги попереднього бронювання, і така послуга була невзаємозамінною для перевізників, яким необхідно було отримати дозвіл на міжнародні перевезення вантажів за певними напрямками. При цьому ціна на послугу попереднього бронювання була економічно необґрунтованою.

РЕЗУЛЬТАТ:

159,0

тис. грн штрафу

Завдяки активній позиції Комітету, ще на етапі дослідження (19.07.2021) порушення ДП «ГЦЦК» було припинено.

Рішенням Комітету дії ДП «ГЦЦК» визнано порушенням та накладено штраф.

ОБМЕЖЕННЯ ДОСТУПУ ОПЕРАТОРІВ АВТОРИЗОВАНИХ ЕЛЕКТРОННИХ МАЙДАНЧИКІВ ДО ЕТС

ДІЇ АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧ АТ «ПРОЗОРРО.ПРОДАЖІ»

РІШЕННЯ АМКУ № 303-р від 26.10.2023

ВИД ПОРУШЕННЯ пункт 2 статті 50 та частина перша статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»

РИНОК послуги доступу операторів авторизованих майданчиків до ЕТС

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Комітет у вересні 2022 року розпочав справу за фактом встановлення ДП «Прозорро.Продажі» (після 09.03.2023 АТ «Прозорро.Продажі») додаткових, а саме маркетингових, умов договору, а також необґрунтованого розміру оплати операторами авторизованих електронних майданчиків доступу до ЕТС Prozorro.Продажі.

З метою якнайшвидшого припинення порушення в частині маркетингових умов Комітет у рамках розгляду справи надав 13.04.2023 рекомендації № 5-рк, якими зобов'язав товариство усунути причини й умови, що сприяють покладенню на операторів додаткових, а саме маркетингових умов, які за своєю природою не стосуються надання доступу до ЕТС. Так, АТ «Прозорро.Продажі» визначило нечинними свої накази, якими передбачався відбір маркетингового агентства, чим усунуло причини й умови, що сприяють вчиненню порушення. Варто також зауважити, що під час розгляду справи товариство виключило з угод доступу операторів до ЕТС маркетингові умови, чим припинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Такі дії товариства у вигляді виконання наданих Комітетом рекомендацій дозволили закрити провадження у справі в частині маркетингових умов.

З урахуванням наведеного за результатами розгляду справи визнано, що з 01.04.2019 до 31.12.2022 АТ «Прозорро.Продажі» займало монополічне (домінуюче) становище на загальнодержавному ринку надання послуги доступу операторів до ЕТС для проведення аукціонів/торгів за нормативно визначеними напрямками (продаж об'єктів державної власності, малої приватизації, передача в оренду державного та комунального майна тощо).

З приводу встановленого товариством розміру оплати операторами доступу до ЕТС, Комітет за результатами аналізу співвідношення доходів і витрат АТ «Прозорро.Продажі» не виявив, що останнє встановило його на економічно необґрунтованому рівні, який може призвести до ущемлення інтересів операторів, що було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

РЕЗУЛЬТАТ:

Розгляд справи закрито у зв'язку з припиненням порушення, усуненням його причин та умов (щодо маркетингових умов) шляхом виконання рекомендацій, а також недоведеністю вчинення (щодо розміру плати на розвиток ЕТС).

НЕОБґРУНТОВАНЕ ФОРМУВАННЯ РОЗРАХУНКУ ВАРТОСТІ ПОСЛУГ ІЗ ПАРКУВАННЯ

дії АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧ

КП «КІЇВТРАНСПАРКСЕРВІС»

РІШЕННЯ ТАК АМКУ

[№ 51-р/тк від 13.10.2023](#)

ВИД ПОРУШЕННЯ

пункт 1 частини другої статті 13 та пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»

РИНОК

послуги з надання права на експлуатацію, утримання та облаштування спеціально обладнаних паркувальних майданчиків

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Відповідно до рішення Київської міської ради підприємство визначено єдиним оператором з паркування транспортних засобів, стягнення паркувального збору та виготовлення абонементних талонів з паркування автомобільного транспорту в м. Києві, у зв'язку із чим з вересня 2021 року по жовтень 2023 року займало монополічне (домінуюче) становище на ринку продажу прав на експлуатацію майданчиків для паркування транспортних засобів у м. Києві.

При цьому виявлено, що підприємство встановило своїм наказом від 16.09.2021 № 106 «Про введення в дію вартості послуг з надання права на експлуатацію, утримання та облаштування спеціально обладнаних паркувальних майданчиків» економічно необґрунтовану вартість послуг з надання права на експлуатацію, утримання та облаштування спеціально обладнаних паркувальних майданчиків у м. Києві шляхом включення до планової калькуляції вартості надання таких послуг статті витрат «обов'язковий платіж».

РЕЗУЛЬТАТ:

3,3
млн грн
штрафу

За результатом розгляду цієї справи ТАК Комітету визнала дії КП «Київтранспарксервіс» порушенням, зобов'язала припинити зазначене порушення у двомісячний строк та наклала штраф.

дії АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧ

КП «КІЇВТРАНСПАРКСЕРВІС»

РІШЕННЯ ТАК АМКУ

[№ 52-р/тк від 13.10.2023](#)

ВИД ПОРУШЕННЯ

частина перша статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»

РИНОК

послуги з користування майданчиками для платного паркування транспортних засобів

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

ТАК Комітету встановила, що з листопада 2022 року по жовтень 2023 року КП «Київтранспарксервіс» займало монополічне становище на вказаному ринку.

КП «Київтранспарксервіс» скористалося монополічним становищем під час формування розрахунку вартості послуг з паркування на своїх майданчиках.

Зокрема, до планової калькуляції вартості послуг підприємство внесло статті витрат: «матеріали для облаштування майданчиків», «благоустрій та утримання в належному стані паркувальних майданчиків», «інвестиційна складова», «облаштування відведених паркувальних майданчиків системами відеонагляду» у складі статті затрат «інвестиційна складова» та «придбання автотранспорту» у складі статті затрат «інвестиційна складова» без належного економічного обґрунтування.

РЕЗУЛЬТАТ:

3,3
млн грн
штрафу

Дії КП «Київтранспарксервіс» ТАК Комітету визнала порушенням, зобов'язала припинити це порушення у двомісячний строк та наклала штраф.

дії АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧ

КМВА

РІШЕННЯ ТАК АМКУ

[№ 53-р/тк від 13.10.2023](#)

ВИД ПОРУШЕННЯ

стаття 17 та пункт 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»

РИНОК

послуги з користування майданчиками для платного паркування транспортних засобів

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

ТАК Комітету встановила, що підприємство КП «Київтранспарксервіс» скористалося монополічним становищем під час формування розрахунку вартості послуг з паркування на своїх майданчиках, а КМВА затвердила розпорядженням від 07.11.2022 № 735 новий тариф на послуги з користування майданчиками для платного паркування транспортних засобів, до яких включено економічно необґрунтовані статті затрат, що призвело до збільшення вартості послуги з паркування в м. Києві, чим легалізувала порушення законодавства про захист економічної конкуренції КП «Київтранспарксервіс».

РЕЗУЛЬТАТ:

Дії КМВА ТАК Комітету визнала порушенням законодавства та зобов'язала у двомісячний строк його припинити.

ЗАХОДИ ЩОДО ДОСТУПУ БАНКІВ НА РИНОК БАНКІВСЬКИХ ГАРАНТІЙ

ДІАМКУ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

ВІДПОВІДАЧ	НКРЕКП
РЕКОМЕНДАЦІЇ АМКУ	№ 8-рк від 26.12.2023
РИНОК	послуги з надання банківських гарантій

СУТЬ ДІЙ, ЩО МАЮТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ:

Комітет встановив, що відповідно до положень Постанови НКРЕКП № 332 (зі змінами, внесеними Постановою НКРЕКП № 524) оператор системи передачі ПрАТ «НЕК «Укренерго» (далі – ОСП) (у ролі адміністратора розрахунків) відмовляє сторони, відповідальній за баланс у прийнятті банківської гарантії, якщо фінансова установа, що її оформила, внесена до переліку банків, що не виконали зобов'язання, оприлюдненому на вебсайті ОСП (далі – Перелік).

Однак окремого порядку, що передбачає умови щодо виключення фінансових установ з Переліку, у разі повного виконання фінансових зобов'язань перед ОСП, не було затверджено. Відсутність нормативно-врегульованого порядку, що передбачає умови щодо виключення фінансових установ з Переліку, у разі повного виконання фінансових зобов'язань перед ОСП:

- позбавляє банки, включені до Переліку, можливості здійснювати діяльність на ринку електричної енергії шляхом надання банківської гарантії як фінансового забезпечення за договорами про врегулювання небалансів електричної енергії;
- може призвести до обмеження та спотворення конкуренції на ринку електричної енергії.

Комітет надав рекомендації вжити заходів, пов'язаних із врегулюванням порядку виключення фінансових установ із переліку банків, що не виконали зобов'язання, оприлюдненому на вебсайті ОСП.

РЕЗУЛЬТАТ:

За результатами розгляду рекомендацій, НКРЕКП повідомило про розробку ПрАТ «НЕК «УКРЕНЕРГО» та подальшого затвердження НКРЕКП змін до Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 307, в частині особливості надання фінансових гарантій банківськими установами та визначення підстав для виключення установ із Переліку.

РИЗИКИ В ЗАКОНОДАВСТВІ ПРО ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ДЛЯ ПІСЛЯВОЄННОЇ ПЕРЕБУДОВИ

З метою удосконалення механізму залучення приватних інвестицій з використанням механізму державно-приватного партнерства в межах післявоєнної перебудови економіки України. Комітет 15 листопада 2023 року **надав свою позицію щодо впливу на конкуренцію** положень проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму залучення приватних інвестицій з використанням механізму державно-приватного партнерства для пришвидшення відновлення зруйнованих війною об'єктів та будівництва нових об'єктів, пов'язаних з післявоєнною перебудовою економіки України» (реєстр. № 7508 від 01.07.2022). Варто зазначити, що цей законопроект, який прийнято за основу та наразі готується до другого читання, розроблено з метою прискореного відновлення зруйнованої державою-агресором інфраструктури через спрощений механізм державно-приватного партнерства (далі – ДПП), який заснований на придбанні державою необхідної інфраструктури «у розстрочку».

КОМІТЕТ ЗІ СВОГО БОКУ НАГОЛОСИВ НА ТАКИХ РИЗИКАХ:

1. можливої монополізації ринку послуг з доступу операторів електронних майданчиків до ЄТС для проектів ДПП і, як наслідок, – створенні умов для порушення законодавства про захист економічної конкуренції;
2. невизначеності статусу уповноваженої організації для конкуренції між особами, які мають намір надавати або надають послуги уповноваженої організації, так і для забезпечення конкуренції на відповідних аукціонах, конкурсах, тендерах між потенційними партнерами;
3. незабезпечення рівної (недискримінаційної) участі в усіх етапах конкурсу з визначення приватного партнера юридичних осіб як резидентів, так і нерезидентів;
4. відсутності достатніх підстав для формування висновків щодо економічної обґрунтованості запровадження особливого режиму лише для сфери природних монополій, а не для всіх ринків, на яких має місце державне цінове регулювання;
5. настання негативних наслідків для конкуренції у вигляді усунення учасників з ринку у зв'язку з непередбаченням наслідків виключення учасників з переліку кваліфікованих учасників і терміну, зі спливом якого учасник може бути знову включений до переліку кваліфікованих учасників, а також відсутністю обґрунтувань визначення відповідних підстав виключення учасника із зазначеного переліку та взагалі застосування такого механізму;
6. будь-якої участі представників Комітету в роботі галузевих комісій з підготовки та проведення конкурсів з визначення приватних партнерів.

Також Комітет запропонував:

- передбачити положення щодо об'єктивності, прозорості та недискримінаційності критеріїв та інших вимог до учасників у відповідній документації, а також скоротити обсяг відповідних дискреційних повноважень шляхом обмеження їх до мінімально необхідних;

- виключити відповідні положення щодо непоширення дії Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Додатково Комітет висловив думку з приводу доцільності докорінної зміни порядку проведення процедур, передбачених законопроектом, для застосування відповідно до Закону України «Про концесію» та Закону України «Про державно-приватне партнерство», у тому числі порядку оскарження, передбачивши підходи, аналогічні тим, які діють у сфері публічних закупівель, застосовувавши максимально прозорий та ефективний механізм визначення приватних партнерів та переможців концесійних конкурсів, при цьому, врахувавши особливості формування тендерних (конкурсних) документів та кваліфікаційних критеріїв до учасників.

ВИЗНАЧЕННЯ МЕЖ РИНКІВ У СФЕРІ МЕДІА

Відповідно до внесених Законом України «Про медіа» від 13.12.2022 № 2849-IX (набрав чинності 31.03.2023) змін, зокрема, передбачено визначення меж товарних ринків у сфері медіа та ринку розповсюдження (поширення) та споживання рекламної інформації за затвердженими Комітетом за погодженням з Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення (далі – Нацкомтелерадіо) відповідними методиками.

Так, з метою розроблення **методик визначення меж ринків у сфері медіа та у сфері розповсюдження (поширення) та споживання рекламної інформації** Комітет провів ґрунтовну аналітичну роботу, проаналізувавши досвід США та європейських країн із цього питання, а також безпосередньо взаємодіяв із представниками цих країн у межах співробітництва в цьому питанні.

Також Комітет взаємодіяв із низкою органів влади, серед яких і сама Нацкомтелерадіо, НКЕК, Мінкульт, Мінцифри та ДРС.

У проектах методик планується врегулювати такі питання:

- предмет регулювання та мету визначення меж ринків у сфері медіа і розповсюдження (поширення) та споживання рекламної інформації;
- визначення товарних меж ринків у сфері медіа, зокрема, спосіб визначення товарних меж цих ринків, шляхом оцінки заміності з боку попиту та/або пропозиції;
- визначення територіальних (географічних) меж ринків у сфері медіа і розповсюдження (поширення) та споживання рекламної інформації, зокрема, спосіб визначення територіальних (географічних) меж зазначених ринків з боку попиту та з боку пропозиції;
- визначення часових меж ринків у сфері медіа і розповсюдження (поширення) та споживання рекламної інформації, зокрема, спосіб визначення часових меж ринків у сфері медіа з урахуванням властивостей ринків та товарів.

Наразі Комітет проводить роботу над опрацюванням позиції Нацкомтелерадіо та планує здійснити ще низку дій у межах отримання необхідних погоджень і проведення реєстраційних дій для запровадження передбаченого законодавством механізму визначення меж вказаних ринків.

СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКУ СТРАХУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ

Комітет погодив із зауваженнями проект постанови КМУ **«Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо надання фінансової державної підтримки суб'єктам підприємництва»** (далі – Проект постанови), який надійшов на погодження.

Проектом постанови, зокрема передбачалося, що суб'єкти підприємництва, яким надається фінансова державна підтримка, укладають кредитний договір з уповноваженим банком.

Такий кредитний договір може передбачати обов'язок суб'єкта підприємництва сплатити одноразову комісію уповноваженому банку за надання кредиту в розмірі не більше ніж 0,75% суми наданого кредиту. Кредитний договір не може містити умови про сплату суб'єктом підприємництва уповноваженому банку інших комісій за надання та/або обслуговування кредиту, зокрема, крім плати за страхування ПрАТ «Експортно-кредитне агентство» фінансових ризиків за кредитним договором у розмірі страхового тарифу, передбаченого відповідним договором страхування.

Проаналізувавши положення Проекту постанови, Комітет встановив, що в ньому було відсутнє визначення поняття страховика, який може здійснювати страхування фінансових ризиків за кредитним договором, укладеним між суб'єктом підприємництва й уповноваженим банком.

Реалізація запропонованих норм могла призвести до неоднозначного розуміння суб'єктом підприємництва вибору страховика для укладення договору страхування фінансових ризиків за кредитним договором та необхідності укладення зазначеного договору виключно з ПрАТ «Експортно-кредитне агентство».

Зазначене могло мати наслідком встановлення необґрунтованих обмежень та ущемлення інтересів суб'єктів підприємництва під час вибору страховика для отримання відповідних страхових послуг.

Визначення ПрАТ «Експортно-кредитне агентство» єдиним страховиком для укладення договору страхування фінансових ризиків за кредитним договором, могло призвести до надання переваг вказаному страховику, які поставили б його у привілейоване становище щодо інших страховиків, які отримали ліцензію на надання відповідних страхових послуг, та, у результаті, до обмеження конкуренції на ринку страхування.

Комітет запропонував Мінфіну доопрацювати Проект постанови та передбачити визначення поняття страховика, з яким суб'єкт підприємництва укладатиме договір страхування фінансових ризиків за кредитним договором, відповідно до якого страховиком може бути страхова компанія, яка отримала ліцензію на здійснення страхування фінансових ризиків, а також виключити назву страховика «ПрАТ «Експортно-кредитне агентство».

На засіданні Урядового комітету з питань економічної, фінансової політики, паливно-енергетичного комплексу та стратегічних галузей промисловості під час розгляду Проекту постанови були враховані зауваження Комітету. 14.03.2023 прийнято постанову КМУ № 229 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо надання фінансової державної підтримки суб'єктам підприємництва», у якій назву страховика «ПрАТ «Експортно-кредитне агентство» виключено.

ЗМІНА ПІДХОДІВ ДО МОДЕЛІ ТАРИФУОУТВОРЕННЯ НА ПОСЛУГИ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖІВ

До Комітету на погодження надійшов проєкт наказу Мінінфраструктури про затвердження нового **Збірника тарифів на перевезення вантажів залізничним транспортом у межах України та пов'язані з ними послуги** (далі – Збірник тарифів).

Комітет проаналізував Збірник тарифів у частині двох головних аспектів, зокрема:

Запровадження нових підходів до формування тарифів на перевезення вантажів залізничним транспортом, які передбачають:

- **уніфікацію тарифних схем** Збірника тарифів, а саме, замість 29 існуючих тарифних схем пропонується залишити одну тарифну схему, базові ставки якої будуть відповідати рівню діючої тарифної схеми 1 (для власного вагона);
- **уніфікацію тарифних класів вантажів** (зменшення кількості коефіцієнтів, які застосовуються до базових ставок Збірника тарифів із діючих 15 до 5), тобто встановлення 5 тарифних класів вантажів – вантажі базового тарифного класу, контейнери і контрейлери, порожні вагони, швидкопсувні вантажі, що перевозяться у рефрижераторних секціях та військові вантажі);
- **запровадження нових коефіцієнтів** до Збірника тарифів, що враховуватимуть особливості перевезення вантажів (небезпечні чи негабаритні вантажі, маршрутизація, перевезення з окремим локомотивом тощо).

Виведення з-під державного регулювання деяких додаткових зборів за послуги, пов'язані з перевезенням вантажів залізничним транспортом, а саме:

- збору за подачу й забирання вагонів та іншого рейкового рухомого складу локомотивом залізниці на під'їзні колії;
- вартості запірно пломбувальних пристроїв, пломб, закруток;
- збору за зважування вантажів або порожніх вагонів (контейнерів) та за зважування вантажів у пунктах перевалки на вагах залізниці (перевізника);

- збору за заповнення на прохання вантажовласників перевізних документів у паперовому й електронному вигляді та надання з автоматизованих систем залізничного транспорту копії накладної в паперовому вигляді;
- збору за оформлення переадресування вантажів;
- збору за користування візками при перестановці завантажених і порожніх власних та орендованих вагонів.

За результатами аналізу положень Збірника тарифів Комітет з'ясував, що уніфікація тарифних схем Збірника тарифів та зменшення кількості коефіцієнтів, які застосовуються до тарифів Збірника тарифів, а також виведення з-під державного регулювання вказаних додаткових зборів за послуги, пов'язані з перевезенням залізничним транспортом, не призведе до негативного впливу на конкуренцію.

СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ КОНКУРЕНЦІЇ

04

ЗАКОНОПРОЄКТНА ТА
НОРМОТВОРЧА
РОБОТА

05

ВЗАЄМОДІЯ З
ГРОМАДСЬКІСТЮ

06

ЗВЕРНЕННЯ ГРОМАДЯН
ТА ЗАПИТИ НА ПУБЛІЧНУ
ІНФОРМАЦІЮ

Статтю 256 Угоди про Асоціацію Україна взяла на себе зобов'язання наблизити українське законодавство про конкуренцію та практики застосування до *acquis communautaire* Європейського Співтовариства.

Враховуючи європейський напрямок розвитку України, закріплений у Конституції України, а також ухвалення Європейською Радою рішення про початок переговорів про вступ до Європейського Союзу, для подальшої євроінтеграції, та, що є вкрай важливо для України в період воєнного стану та післявоєнної відбудови держави, зокрема, удосконалення законодавства про захист економічної конкуренції.

Прийнятим ВРУ 09.08.2023 Законом України № 3295-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України», який набрав чинності 01.01.2024 (далі – Закон № 3295), передбачається проведення першого етапу реформи законодавства про захист економічної конкуренції шляхом внесення змін, зокрема, до Господарського процесуального кодексу України, законів України «Про Антимонопольний комітет України» та «Про захист економічної конкуренції».

Закон № 3295 спрямований, зокрема, на посилення повноважень Комітету з метою ефективного розслідування порушень законодавства про захист економічної конкуренції та забезпечення балансу дотримання інтересів суб'єктів господарювання і держави, а також на подальшу адаптацію українського законодавства до законодавства ЄС.

Законом № 3295:

- вдосконалено механізми звільнення від відповідальності для учасників антиконкурентних узгоджених дій (*leniency*);
- запроваджено інститут врегулювання у справах (*settlement*);
- посилено контроль за концентраціями;
- встановлено фінансову незалежність АМКУ;
- встановлено солідарну відповідальність суб'єктів господарювання, що входять до групи компаній, та запроваджено субсидіарну відповідальність щодо сплати штрафу;
- надано статус виконавчого документа рішенням органів Комітету;

- удосконалено інститут слухання у справі;
- вдосконалено порядок надання інформації суб'єктами господарювання, недопущення випадків дублювання інформації, що надається на запит органів АМКУ у зв'язку з проведенням дослідження товарного ринку; та врегульовано питання доступу АМКУ до автоматизованих інформаційних і довідкових систем, реєстрів та банків (баз) даних, держателями (адміністраторами) яких є органи державної влади, органи місцевого самоврядування;
- запроваджено Державний реєстр суб'єктів господарювання, яких притягнуто до відповідальності за вчинення порушення, передбаченого пунктом 4 частини другої статті 6 та пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді вчинення антиконкурентних узгоджених дій, що стосуються спотворення результатів торгів, аукціонів, конкурсів, тендерів; врегульовується порядок ведення та доступу до такого реєстру;
- підвищено вимоги до публічності діяльності АМКУ, а саме, опублікування на офіційному вебсайті інформації, зокрема, рекомендацій та інформації щодо справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції;
- удосконалено механізм процесуальних засад здійснення перевірок суб'єктів господарювання.

Так, на виконання Закону № 3295 Комітетом затверджено 7 розпоряджень, які зареєстровані в Мін'юсті.

Реалізація законодавчих змін дозволить:

- підвищити ефективність захисту економічної конкуренції;
- посилити інституційну спроможність Комітету;
- здійснити один із кроків до повноправного членства України в ЄС.

Алла МАКСИМЕНКО

директор Юридичного департаменту

УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

Законопроект до Закону № 3295 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення діяльності Антимонопольного комітету України» має [реєстраційний № 5431 від 27.04.2021](#) (далі – законопроект № 5431).

Комітет брав активну участь у супроводженні законопроекту № 5431 у ВРУ, зокрема в чотирьох засіданнях Комітету ВРУ з питань економічного розвитку та одному засіданні Комітету ВРУ з питань інтеграції до ЄС.

На виконання доручення Прем'єр-міністра України Д. Шмигала від 30.09.2023 № 28773/2/1-23-23 до Закону № 3295 та Плану організації підготовки проєктів актів та виконання інших завдань, необхідних для забезпечення його реалізації, Комітет працював над виконанням цього Плану, а також розробкою та забезпеченням проведення державної реєстрації в Мін'юсті таких [розпоряджень](#) Комітету:

01

«Про внесення змін до розпорядження Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5», зареєстрованого в Мін'юсті 27.12.2023 за № 2263/41319

Реквізити документа

[№ 16-рп від 23.11.2023](#)

02

«Про затвердження Порядку ведення і доступу до Державного реєстру суб'єктів господарювання, притягнутих до відповідальності за вчинення порушення, передбаченого пунктом 4 частини другої статті 6, пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді вчинення антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються спотворення результатів торгів, аукціонів, конкурсів, тендерів», зареєстрованого в Мін'юсті 27.12.2023 за № 2259/41315

Реквізити документа

[№ 17-рп від 23.11.2023](#)

03

«Про затвердження Порядку врегулювання у справах про антиконкурентні узгоджені дії та зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку», зареєстрованого в Мін'юсті 27.12.2023 за № 2260/41316

Реквізити документа

[№ 18-рп від 30.11.2023](#)

04

«Про затвердження Порядку звільнення від відповідальності за вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних узгоджених дій», зареєстрованого в Мін'юсті 02.01.2024 за № 2/41347

Реквізити документа

[№ 19-рп від 30.11.2023](#)

05

«Про затвердження Змін до Положення про порядок подання та розгляду заяв про попереднє отримання дозволу Антимонопольного комітету України на концентрацію суб'єктів господарювання», зареєстрованого в Мін'юсті 17.01.2024 за № 89/41434

Реквізити документа

[№ 20-рп від 07.12.2023](#)

06

«Про затвердження Порядку проведення перевірки суб'єктів господарювання, об'єднань, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю Антимонопольним комітетом України, його територіальними відділеннями», зареєстрованого в Мін'юсті 01.02.2024 за

Реквізити документа

[№ 21-рп від 07.12.2023](#)

07

«Про затвердження Порядку визначення розміру штрафу, що накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції», поданого на державну реєстрацію до Мін'юсту листом Комітету від 18.12.2023 № 300-/01-398-НПА

Реквізити документа

[№ 22-рп від 14.12.2023](#)

ПРОПОЗИЦІЇ ДО ЗАКОНОПРОЄКТІВ

Відповідно до статті 20-1 [Закону України «Про Антимонопольний комітет України»](#) до відповідних Комітетів ВРУ було надано [пропозиції до законопроектів](#), зареєстрованих на сайті ВРУ, зокрема:

01

«Про захист прав споживачів»

Реєстраційний номер

[№ 6134 від 05.10.2021](#)

02

«Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення державного регулювання продовольчої безпеки та розвитку тваринництва»

Реєстраційний номер

[№ 8290 від 19.12.2022](#)

03

«Про внесення змін до Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України» щодо додаткового забезпечення підтримки виробників сільськогосподарської продукції»

Реєстраційний номер

[№ 8411 від 01.02.2023](#)

04

«Про адміністративний збір»

Реєстраційний номер

[№ 4380 від 16.11.2020](#)

05 «Про саморегулювання господарської та професійної діяльності»
Реєстраційний номер
№ 4221 від 15.10.2020

06 «Про внесення змін до деяких законів України щодо встановлення граничних розмірів комісійної винагороди (інтерчейнджу) при здійсненні міжбанківських платіжних операцій з використанням платіжної картки»
Реєстраційний номер
№ 9170 від 03.04.2023

07 «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за перевищення граничних розмірів комісійної винагороди (інтерчейнджу) при здійсненні міжбанківських платіжних операцій з використанням платіжної картки»
Реєстраційний номер
№ 9171 від 03.04.2023

08 «Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження реєстру видачі, використання та припинення дії гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлювальних джерел енергії»
Реєстраційний номер
№ 9012 від 13.02.2023

09 «Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження системи видачі, обігу та погашення гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії»
Реєстраційний номер
9012-1 від 28.02.2023

10 «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та зеленої трансформації енергетичної системи України»
Реєстраційний номер
№ 9011-д від 28.04.2023

11 «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за порушення вимог законодавства щодо неврахування ступеня локалізації виробництва під час здійснення закупівель»
Реєстраційний номер
№ 9313 від 22.05.2023

12 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення діяльності Антимонопольного комітету України»
Реєстраційні номери
№ 9330 від 26.05.2023
№ 9330-1 від 02.06.2023
№ 9330-2 від 02.06.2023

13 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення діяльності Антимонопольного комітету України»
Реєстраційний номер
№ 5431 від 27.04.2021

14 «Про внесення зміни до статті 3 Закону України «Про публічні закупівлі» щодо удосконалення процедур оплати інституційної акредитації, акредитації освітніх програм закладів вищої освіти»
Реєстраційний номер
№ 6532 від 19.01.2022

15 «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності за порушення законодавства про захист економічної конкуренції»
Реєстраційний номер
№ 5432 від 27.04.2021

16 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів у зв'язку з прийняттям Закону України «Про адміністративну процедуру»
Реєстраційний номер
№ 10161 від 18.10.2023

ПОГОДЖЕНІ НПА

Комітетом було погоджено проекти нормативно-правових актів, які надійшли до Комітету, зокрема:

01 проект Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (щодо деяких питань створення Єдиної інформаційної системи «Регуляторний портал» та затвердження порядку її функціонування, а також удосконалення процедури внесення змін до такого Закону»). Погоджено із зауваженнями;

02 проект Закону України «Про внесення змін до законодавчих актів у зв'язку з прийняттям Закону України «Про адміністративну процедуру». Погоджено без зауважень;

03 проект розпорядження КМУ «Про внесення змін до плану заходів щодо запобігання зловживанню надмірним впливом особами, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархами)». Погоджено без зауважень;

04 проект постанови КМУ «Про затвердження Примірного положення про Комісію з розгляду скарг». Погоджено із зауваженнями;

05 проект постанови КМУ «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 р. № 326». Погоджено без зауважень;

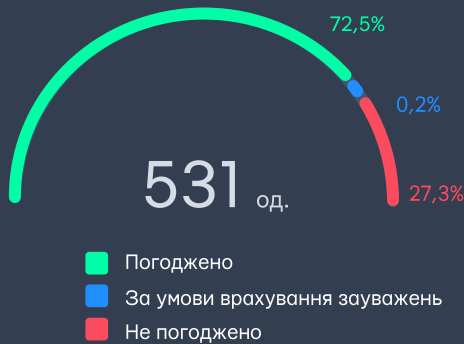
проект [постанови КМУ «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2004 р. № 467»](#) з метою приведення у відповідність із [Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації діяльності Фонду державного майна України, вдосконалення управління державним майном та підвищення ефективності санкційної політики»](#).
Погоджено без зауважень.

ОРГАНАМИ КОМІТЕТУ У 2023 РОЦІ РОЗГЛЯНУТО Й ОПРАЦЬОВАНО:

Проектів законодавчих та інших нормативно-правових актів:

Проектів рішень органів державної влади й органів місцевого самоврядування та ін.:

- Погоджено
- За умови врахування зауважень
- Не погоджено

ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ І СТАН ВИКОНАННЯ ПЛАНУ ДІЯЛЬНОСТІ З РОЗРОБКИ ПРОЄКТІВ РЕГУЛЯТОРНИХ АКТИВ

Регуляторна діяльність Комітету здійснюється відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі у цьому розділі – Закон), [постанови КМУ від 11.03.2004 № 308](#) «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта», інших актів, виданих відповідно до Закону.

Відповідно до статті 7 Закону наказом Голови Комітету [від 14.12.2022 № 72-ОД](#) було затверджено План діяльності Антимонопольного комітету України з підготовки проектів регуляторних актів на 2023 рік (далі – План).

Відповідно до вимог Закону та у зв'язку з листом ДРС від 17.03.2023 № 905/20-23 «Про надання роз'яснень» наказом Голови Комітету [від 02.06.2023 № 32-ОД](#) внесено зміни до зазначеного Плану та викладено його в новій редакції.

Оновлений План містив три проекти регуляторних актів.

У зв'язку з листами ДРС від 06.10.2023 № 3984/20-23 та від 18.10.2023 № 4147/20-23 до проектів регуляторних актів, включених до Плану, якими було надано роз'яснення стосовно того, що такі акти не містять норм регуляторного характеру, а їх прийняття не потребує реалізації передбачених цим Законом процедур та, у зв'язку з прийняттям цим Законом процедур та, у зв'язку з прийняттям Закону № 3295-IX, наказом Голови Комітету [від 25.10.2023 № 69-ОД](#) «Про визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Голови Антимонопольного комітету України» визнано такими, що втратили чинність:

- наказ Голови Антимонопольного комітету України від 14.12.2022 № 72-ОД;
- наказ Голови Антимонопольного комітету України від 02.06.2023 № 32-ОД.

План та зміни до нього розміщено на офіційному [вебсайті Комітету](#).

ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПЛАНУ-ГРАФІКА ЗДІЙСНЕННЯ ЗАХОДІВ ІЗ ВІДСТЕЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ РЕГУЛЯТОРНИХ АКТИВ КОМІТЕТУ ЗА 2023 РІК

Відповідно до вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» щодо кожного регуляторного акта послідовно здійснюються базове, повторне та періодичне відстеження його результативності, порядок проведення якого регламентується статтями 10, 13 і 26 цього Закону та постановою КМУ від 11.03.2004 № 308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта».

Наказом в. о. Голови Комітету [від 20.01.2023 № 6-ОД](#) затверджено План-графік здійснення заходів із відстеження результативності регуляторних актів Антимонопольного комітету України на 2023 рік (далі – План-графік), який опубліковано на офіційному [вебсайті Комітету](#).

Наказами Голови Комітету [від 15.08.2023 № 53-ОД](#) та [від 13.12.2023 № 93-ОД](#) було внесено зміни до Плану-графіка, які оприлюднено на офіційному вебсайті Комітету.

Відповідно до Плану-графіка протягом 2023 року Комітет здійснив **20 відстежень результативності регуляторних актів**.

Відстеження результативності регуляторного акта включає виконання заходів із відстеження результативності, підготовку й оприлюднення звіту про відстеження результативності.

Звіти про відстеження результативності регуляторного акта оприлюднено на офіційному [вебсайті Комітету](#) та прозвітовано ДРС.

ЗВІТИ ПРО ВІДСТЕЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ РЕГУЛЯТОРНИХ АКТІВ, ЯКІ БУЛО ЗДІЙСНЕНО У:

I КВАРТАЛІ

надіслано листом від 21.03.2023 № 300-29.1/01-5175е до ДРС

Звіт про повторне відстеження результативності [розпорядження АМКУ від 09.02.2021 № 3-рп](#) «Про затвердження Порядку участі суб'єкта оскарження та замовника в розгляді скарги шляхом застосування телекомунікаційних систем в інтерактивному режимі реального часу», зареєстрованого в Мін'юсті 25.03.2021 за № 398/36020;

Звіт про періодичне відстеження [розпорядження АМКУ від 31.05.2018 №10-рп](#) «Про внесення змін до Типових вимог до вертикальних узгоджених дій суб'єктів господарювання стосовно постачання та використання товарів», зареєстрованого в Мін'юсті 21.06.2018 за № 737/32189;

Звіт про періодичне відстеження [розпорядження АМКУ від 13.06.2019 № 10-рп](#) «Про затвердження Типових вимог до узгоджених дій малих та середніх підприємств щодо спільного придбання товарів», зареєстрованого в Мін'юсті 11.07.2019 за № 773/33744;

Звіт про періодичне відстеження [розпорядження АМКУ від 15.08.2012 № 557-р](#) «Про затвердження Типових вимог до узгоджених дій суб'єктів господарювання стосовно спільних науково-дослідних та/або дослідно-конструкторських робіт, дотримання яких дозволяє здійснювати ці узгоджені дії без дозволу органів Антимонопольного комітету України», зареєстрованого в Мін'юсті 05.09.2012 за № 1537/21849;

Звіт про періодичне відстеження [розпорядження АМКУ від 11.12.2008 № 880-р](#) «Про затвердження Типових вимог до узгоджених дій суб'єктів господарювання про спеціалізацію виробництва, дотримання яких дозволяє здійснювати ці узгоджені дії без дозволу органів Антимонопольного комітету України», зареєстрованого в Мін'юсті 24.01.2009 за № 74/16090;

Звіт про періодичне відстеження [розпорядження АМКУ від 12.10.2017 № 10-рп](#) «Про затвердження Типових вимог до вертикальних узгоджених дій суб'єктів господарювання та внесення змін до Типових вимог до узгоджених дій суб'єктів господарювання для загального звільнення від попереднього одержання дозволу органів Антимонопольного комітету України», зареєстрованого в Мін'юсті 09.11.2017 за № 1364/31232;

Звіт про періодичне відстеження [розпорядження АМКУ від 30.11.2006 № 511-р](#) «Про затвердження Типових вимог до створення господарської асоціації для загального звільнення від попереднього одержання дозволу органів Антимонопольного комітету України на її створення», зареєстрованого в Мін'юсті 26.01.2007 за № 61/13328.

II КВАРТАЛІ

надіслано листом від 27.06.2023 № 300-29.1/01-7922е до ДРС

Звіт про періодичне відстеження результативності [постанови КМУ від 07.02.2018 № 118](#) «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на проведення наукових досліджень, технічний розвиток та інноваційну діяльність»;

Звіт про періодичне відстеження результативності [постанови КМУ від 31.01.2018 № 33](#) «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на працевлаштування окремих категорій працівників та створення нових робочих місць»;

Звіт про періодичне відстеження результативності [постанови КМУ від 11.01.2018 № 11](#) «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на професійну підготовку працівників»;

Звіт про періодичне відстеження результативності [постанови КМУ від 31.01.2018 № 36](#) «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги на відновлення платоспроможності та реструктуризацію суб'єктів господарювання»;

Звіт про періодичне відстеження результативності [постанови КМУ від 11.10.2021 № 1060](#) «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на охорону навколишнього природного середовища».

III КВАРТАЛІ

надіслано листом від 02.10.2023 № 300-29.1/01-10574е до ДРС

Звіт про періодичне відстеження [розпорядження АМКУ від 25.06.2012 № 399-р](#) «Про встановлення порядку звільнення від відповідальності», зареєстрованого в Мін'юсті 07.09.2012 за № 1553/21865;

Звіт про періодичне відстеження [розпорядження АМКУ від 16.01.2013 № 21-р](#) «Про затвердження Порядку забезпечення проведення експертизи під час здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції», зареєстрованого в Мін'юсті 06.02.2013 за № 222/22754;

Звіт про періодичне відстеження [розпорядження АМКУ від 28.12.2015 № 43-рп](#) «Деякі питання реалізації Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», зареєстрованого в Мін'юсті 26.01.2016 за № 140/28270;

Звіт про періодичне відстеження [розпорядження АМКУ від 04.03.2016 № 2-рп](#) «Про затвердження Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги», зареєстрованого в Мін'юсті 04.04.2016 за № 501/28631;

Звіт про періодичне відстеження [Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»](#) від 01.07.2014 № 1555-VII;

Звіт про періодичне відстеження [постанови КМУ від 04.07.2017 № 468](#) «Про затвердження Порядку повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції»;

Звіт про періодичне відстеження [розпорядження АМКУ від 21.06.2016 № 14-рп](#) «Про затвердження змін до Положення про узгоджені дії та Положення про концентрацію», зареєстрованого в Мін'юсті 01.08.2016 за № 1063/29193.

IV КВАРТАЛІ

надіслано листом від 19.12.2023 № 300-29.1/01-13150е до ДРС

[Постанови КМУ від 20.01.2023 № 52](#) «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для підтримки культури та збереження культурної спадщини».

ЩОДО УЧАСТІ В ЗАСІДАННЯХ КОМІТЕТУ ВРУ

Представниками Комітету взято участь у 26 засіданнях Комітетів ВРУ, а саме з питань: економічного розвитку, інтеграції до ЄС, транспорту та інфраструктури, організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування, аграрної та земельної політики, правоохоронної діяльності, енергетики та житлово-комунальних послуг, екологічної політики та природокористування. Зокрема, щодо:

- участі в заході «РЕГЛАМЕНТ REMIT В УКРАЇНІ: презентація законопроекту [№ 5322 від 01.04.2021](#)»;
- проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про особливості утворення акціонерного товариства залізничного транспорту загального користування», реєстраційний [№ 9613 від 14.08.2023](#);
- проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності за порушення законодавства про захист економічної конкуренції», реєстраційний [№ 5432-1 від 13.05.2021](#);
- проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про державну службу» щодо впровадження єдиних підходів в оплаті праці державних службовців на основі класифікації посад, реєстраційний [№ 8222 від 23.11.2022](#);
- участі в обговоренні позицій Програми підтримки вдосконалення врядування та менеджменту (SIGMA), а також ключових українських стейкхолдерів щодо реформування системи оплати праці на державній службі крізь призму проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про державну службу» щодо впровадження єдиних підходів в оплаті праці державних службовців на основі класифікації посад, реєстраційний [№ 8222 від 23.11.2022](#);
- проекту Закону «Про оптимізацію структури власності оператора газотранспортної системи України», реєстраційний [№ 9311-3 від 02.06.2023](#);
- участі в круглому столі на тему: «Законодавче забезпечення можливості надання фізичними чи юридичними особами, що не є учасниками ринку фінансових послуг, позик під процент»;
- проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та інших законодавчих актів України щодо державної допомоги суб'єктам господарювання (редакцію доопрацьовано від 26.12.2022, реєстраційний [№ 5648 від 10.06.2021](#)).

ВЗАЄМОДІЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

Головним завданням Комітету у сфері комунікацій у 2023 році було забезпечення максимально повного й оперативного інформування суб'єктів господарювання, органів влади та громадськості про діяльність АМКУ, висвітлення реформи конкурентного законодавства України, його приведення у відповідність зі стандартами ЄС. За рік значно збільшено кількість інформаційних повідомлень про роботу Комітету.

ІЗ ЦІЄЮ МЕТОЮ:

- Використовували офіційні сайти Комітету та міжобласних територіальних відділень, соціальні мережі та email-розсилку новин.
- Докладно висвітлювали заходи Комітету, організовані в межах реалізації проектів міжнародних партнерів, спрямовані на приведення у відповідність із законодавством ЄС системи конкуренції та державної допомоги.
- Провели тренінги для відповідальних за зв'язки з громадськістю та ЗМІ працівників у територіальних відділеннях Комітету, завдяки чому забезпечили координацію дій та збільшили наповнення новинами сайтів МТВ.

СПІВПРАЦЯ ІЗ ЗАСОБАМИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

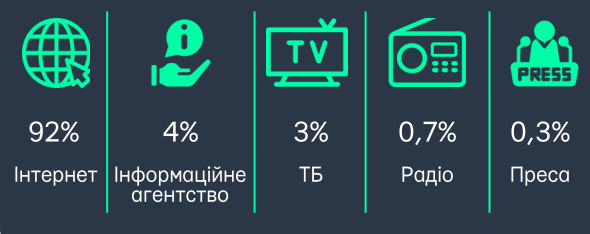
Регулярно здійснюється інформування загальноукраїнських та регіональних медіа про діяльність Комітету й окремих МТВ. Одним з ефективних засобів повідомлення новин залишається розсилання новин електронною поштою.

Значно зріс інтерес засобів масової інформації до роботи Комітету.

Кількість згадувань про роботу Комітету в медіа становила – **18,7 тисяч**, що на третину (+34%) більше, ніж у попередньому році. Найбільше згадувань у ЗМІ було зафіксовано 5 вересня – **854**.

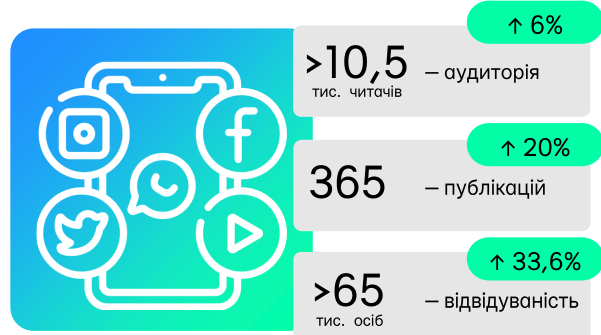
Своєчасно надавались відповіді на всі інформаційні запити журналістів.

ЗГАДОК ЗА ТИПАМИ ЗМІ:

КОМІТЕТ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Комітет присутній на усіх найпопулярніших платформах, які у 2023 році відіграли надзвичайно важливу комунікативну функцію, бо надавали можливість підтримувати швидкий та безперервний зв'язок із широкою аудиторією зацікавлених сторін: учасниками ринків, органами влади, юридичною спільнотою та громадянами.

СПІВПРАЦЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

Системно проводилася діяльність Комітету у сфері просування інформації про важливість реалізації реформи конкурентного законодавства та міжнародної співпраці.

Відбулось **48 зустрічей** керівництва та представників Комітету з іншими органами влади, профільними асоціаціями та іноземними партнерами.

Забезпечена медійна підтримка **17 семінарів** щодо державної допомоги та конкуренції.

САЙТ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ

НОВИНИ, ЯКІ НАЙБІЛЬШЕ ЧИТАЛИ НА САЙТІ АМКУ У 2023 РОЦІ

🔍 АМКУ |

- 🕒 [про початок справи про недобросовісну конкуренцію щодо Філіп Морріс Сейлз енд Дистриб'юшн;](#)
- 🕒 [роз'яснення Комітету щодо необхідності отримувати дозвіл на концентрацію під час набуття в управлінні арештованих активів;](#)
- 🕒 [про дозвіл на опосередковане набуття компанією «Microsoft Corporation» контролю над «Activision Blizzard, Inc.»;](#)
- 🕒 [про ухвалення Верховною Радою законопроекту № 5431;](#)
- 🕒 [огляд практики Верховного Суду у спорах, пов'язаних із захистом економічної конкуренції;](#)
- 🕒 [щодо надання Комітетом рекомендацій виробникам та імпортерам лікарських засобів;](#)
- 🕒 [про оприлюднення Єврокомісією висновку щодо відповідності конкурентного законодавства України acquis ЄС;](#)
- 🕒 [про оголошення Комітетом конкурсу на посади уповноважених з розгляду скарг у сфері публічних закупівель.](#)

ТОП-5 ПОСТІВ ІЗ НАЙБІЛЬШИМ ОХОПЛЕННЯМ У МЕРЕЖІ «ФЕЙСБУК»

АМКУ @AMCUkraine ·

На 6,6 млн грн оштрафувала ТАК АМКУ КП «Київтранспарксервіс» за два повторних порушення.

6,8 тис.

АМКУ @AMCUkraine ·

АМКУ шукає спеціаліста у Відділ законопроектної роботи Юридичного департаменту.

5,1 тис.

АМКУ @AMCUkraine ·

Відбулася нарада за участі фахівців Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги АМКУ та представників Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури.

4,4 тис.

АМКУ @AMCUkraine ·

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль представив колективу Антимонопольного комітету України нового керівника – Павла Кириленка.

4,1 тис.

АМКУ @AMCUkraine ·

Шукаємо фахівців, які хотіли б долучитися до команди АМКУ.

4 тис.

06

ЗВЕРНЕННЯ ГРОМАДЯН ТА ЗАПИТИ НА ПУБЛІЧНУ ІНФОРМАЦІЮ

Протягом 2023 року до Комітету та його МТВ надійшло **1 090 звернень громадян**.

Кількість колективних звернень громадян, що надійшли до Комітету та його МТВ, становить **51 одиницю** або 4,68% від загальної кількості.

З урахуванням колективних звернень до Комітету та його МТВ протягом 2023 року звернулися **2 461 особа**.

Повторно до Комітету та його МТВ у 2023 році громадяни звертались у 14 випадках, що становить 1,28% від загальної кількості звернень.

Керівництво Комітету всебічно дотримується вимог Указу Президента України від 07.02.2008 № 109/2008 «Про першочергові заходи щодо забезпечення реалізації та гарантування конституційного права на звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування».

Протягом звітної періоду до Комітету та його МТВ від ветеранів війни та праці, багатодітних сімей та інших громадян, які потребують соціального захисту й підтримки, надійшло **47 звернень** (4,31% від загальної кількості звернень).

На жаль, у своїх зверненнях громадяни нечасто зазначають свій соціально-професійний стан, а отже, визначити його достеменно не вбачається можливим.

За результатами співпраці АМКУ з державною установою «Урядовий контактний центр» у 2023 році опрацьовано **93 звернення** громадян, що становило 8,53% від загальної кількості звернень.

ПРО РОЗГЛЯД ЗВЕРНЕНЬ ГРОМАДЯН, ЩО НАДІЙШЛИ ДО ОРГАНІВ КОМІТЕТУ, ОД.:

КІЛЬКІСТЬ ЗВЕРНЕНЬ ГРОМАДЯН В РОЗРІЗІ ДЖЕРЕЛ ЗВЕРНЕННЯ, ОД.

1 090 од. з них:

↑ + 254 од. (+30%) до 2022
↓ - 1 738 од. (-61%) до 2021

Через органи влади

10

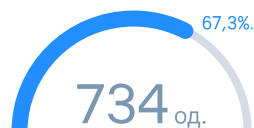
Від інших установ

76

Безпосередньо від громадян

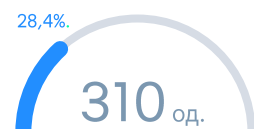
1 004

КІЛЬКІСТЬ ЗВЕРНЕНЬ ГРОМАДЯН ЗА СТАНОМ РОЗГЛЯДУ, ОД.:

↑ +217 од. (+42%) до 2022
↓ -1 264 од. (-63%) до 2021

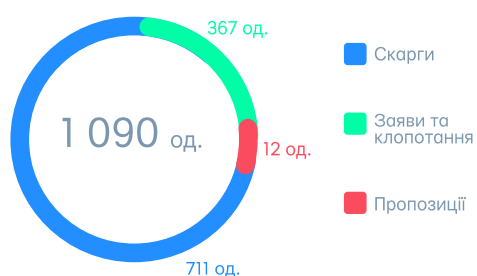
Надано роз'яснення, необхідну інформацію та позитивно вирішено питання, щодо яких зверталися громадяни

↑ +97 од. (+45%) до 2022
↓ -306 од. (-47%) до 2021

Надіслано на розгляд за належністю до іншого органу влади

КІЛЬКІСТЬ ЗВЕРНЕНЬ ГРОМАДЯН ЗА ВИДАМИ, ОД.

↑ +2 од. (+40%) до 2022
↓ -2 од. (-22%) до 2021

Повернено авторам відповідно до статей 5 і 7 Закону України «Про Звернення Громадян»

↓ -3 од. (-50%) до 2022
↓ -1 од. (-25%) до 2021

Відмовлено в задоволенні звернення

↓ -50 од. (-58%) до 2022
↓ -150 од. (-81%) до 2021

На стадії розгляду

Більшість звернень громадян, що надходили до Комітету та його МТВ у 2023 році, стосувалися питань, які **не належать** до його повноважень, **зокрема:**

- умов та якості надання послуг операторами рухомого (мобільного) зв'язку;
- нарахування плати за послугу з постачання теплової електроенергії;
- підвищення тарифів і послуг із централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
- якості електропостачання та встановлення рівня дозволеної потужності;
- порушення законодавства про захист прав споживачів, зокрема придбання товару неналежної якості;
- ефективного, законного, цільового, результативного використання державних фінансових ресурсів під час проведення процедур закупівель.

Також громадяни порушували у своїх зверненнях питання, які **належать** до компетенції Комітету та його МТВ, **зокрема:**

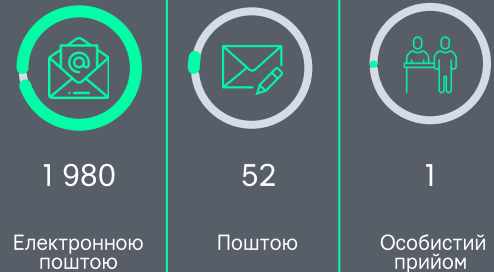
- порушення суб'єктами господарювання законодавства про захист економічної конкуренції, зокрема, у вигляді зловживання суб'єктами господарювання монопольним становищем, антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються спотворення результатів торгів (антиконкурентна домовленість між суб'єктами господарювання — учасниками торгів щодо їх поведінки на торгах);
- порушення суб'єктами господарювання Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», зокрема, у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, неправомірного використання позначень (торговельної марки) тощо;
- надання інформації, що стосується роботи Комітету як органу оскарження відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі», зокрема, про порушення замовниками законодавства під час проведення процедур закупівель, надходження скарг на дії замовників під час проведення процедур закупівель.

Отже, Комітет не залишає без уваги та реагує на сигнали, які надходять від громадян у вигляді звернень, скарг та заяв про порушення законодавства про захист економічної конкуренції. Актуальні питання та результати розгляду розміщуються на офіційному вебпорталі Комітету. Особистий прийом громадян проводиться відповідно до затверджених графіків, зазначених на офіційному вебпорталі Комітету. Для оперативного реагування на найбільш гострі суспільно значущі проблеми громадян, які потребують негайного вирішення, запроваджено гарячі телефонні лінії.

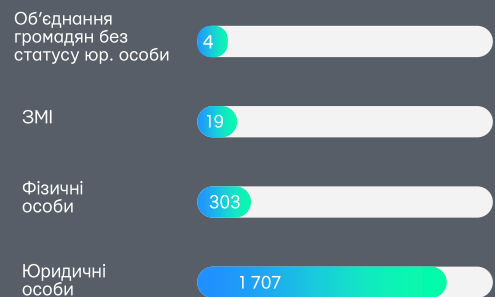
ЗВІТ ОРГАНІВ КОМІТЕТУ ПРО РОЗГЛЯД ЗАПИТІВ НА ПУБЛІЧНУ ІНФОРМАЦІЮ У 2023 РОЦІ

2 033 запити

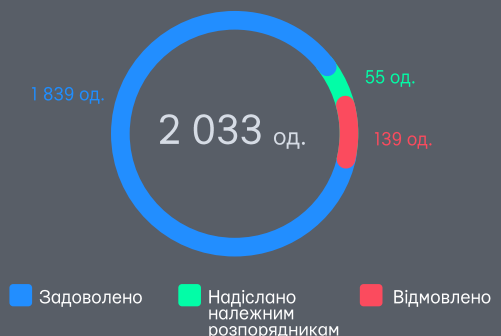
Кількість запитів за типом надходження, од.

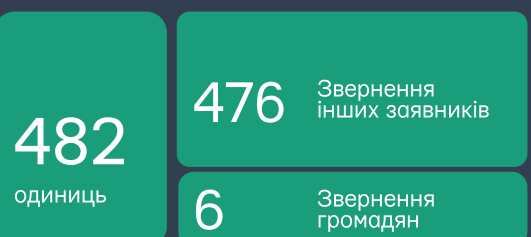
Кількість запитів за особою запитувача, од.

Кількість запитів за результатами розгляду, од.

Кількість запитів, що не є такими по суті, од.

07

КОНТРОЛЬ ЗА
КОНЦЕНТРАЦІЄЮ ТА
УЗГОДЖЕНИМИ ДІЯМИ

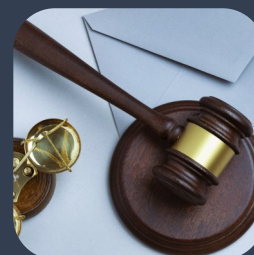
08

КОНТРОЛЬ
ПОРУШЕНЬ У СФЕРІ
ЗАХИСТУ ВІД
НЕДОБРОСОВІСНОЇ
КОНКУРЕНЦІЇ

09

МОНІТОРИНГ І
КОНТРОЛЬ ДЕРЖАВНОЇ
ДОПОМОГИ

10

ДІЯЛЬНІСТЬ АМКУ ЯК
ОРГАНУ ОСКАРЖЕННЯ
У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ
ЗАКУПІВЕЛЬ

11

АНТИКОНКУРЕНТНІ
УЗГОДЖЕНІ ДІЇ

12

КОНТРОЛЬ ЗА
ВИКОНАННЯМ
РІШЕНЬ

КОНТРОЛЬ ЗА КОНЦЕНТРАЦІЄЮ ТА УЗГОДЖЕНИМИ ДІЯМИ

ЗМІНИ В НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТАХ

7 грудня 2023 року Комітет прийняв розпорядження № 20-рп «Про затвердження змін до Положення про порядок подання та розгляду заяв про попереднє отримання дозволу Антимонопольного комітету України на концентрацію суб'єктів господарювання» (далі – Положення про концентрацію).

Підставою для внесення змін до зазначеного нормативно-правового акта є приведення його у відповідність із Законом України від 09.08.2023 № 3295-ІХ (далі – Закон № 3295-ІХ), зокрема, у частині підвищення ефективності контролю за економічними концентраціями суб'єктів господарювання та її додаткової гармонізації з Регламентом Ради (ЄС) № 139/2004 від 20 січня 2004 року щодо контролю за концентраціями суб'єктів господарювання (Регламент ЄС про злиття), Регламентом Комісії (ЄС) № 802/2004 від 7 квітня 2004 року про імплементацію Регламенту Ради (ЄС) № 139/2004 про контроль за концентраціями суб'єктів господарювання.

До Положення про концентрацію внесено зміни, зокрема в частині:

- оновлення поняття «контроль» з урахуванням вимог, встановлених Законом № 3295-ІХ;

- передбачається розширення процесуальних прав учасників концентрації згідно з вимогами Закону № 3295-ІХ;
- конкретизації підходів до розрахунку вартісних показників учасників концентрації;
- удосконалення норм щодо підвідомчості заяв із питань концентрації суб'єктів господарювання;
- деталізації порядку складання, подання та розгляду повідомлень про придбання активів у вигляді єдиного майнового комплексу, часток (акцій, паїв) суб'єкта господарювання, передбаченого Законом № 3295-ІХ;
- оптимізації порядку розгляду заяви про надання попередніх висновків та порядку розгляду заяви про надання дозволу на концентрацію;
- деталізації Порядку розгляду справ про концентрацію, у тому числі в частині обліку строків та етапів розгляду таких справ, питання прийняття рішення у відповідних справах.

Розпорядження № 20-рп зареєстроване в Міністерстві юстиції України 17.01.2024 № 89/41434.

Зазначене розпорядження набирає чинності з дня його офіційного опублікування в Офіційному віснику України.

ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ, КОЛИ ЗАЯВНИК ПОДАВ ЗАЯВУ

КОНТРОЛЬ ЗА ЕКОНОМІЧНОЮ КОНЦЕНТРАЦІЄЮ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Динаміка кількості заяв (випадків), розглянутих органами Комітету у процесі контролю за концентрацією суб'єктів господарювання, од.

596 опрацьованих заяв

У 2023 році Комітет розглянув **596** заяв у процесі контролю за концентрацією суб'єктів господарювання (у 2021 році – 879 заяв, у 2022 році – 530 заяв).

- У **254** випадках заяви були повернуті заявникам без розгляду або учасники концентрації відмовилися від її здійснення до прийняття рішення Комітетом, з них:
 - на концентрацію – 252 од.;
 - на попередні висновки – 2 од.
- Надано **29** попередніх висновків у процесі контролю за концентрацією суб'єктів господарювання.
- Комітет **по суті розглянув 313** випадків про надання дозволу на концентрацію суб'єктів господарювання, з них:
 - надано дозвіл – 312 од.;
 - без прийняття рішення по суті – 1 од.

Процедура розгляду **313** випадків про надання дозволу на концентрацію суб'єктів господарювання, од.

Загальна процедура	Спрощена процедура	Справа про ЕК	Справа про порушення
256	20	14	23
81,8%	6,4%	4,5%	7,3%

276 випадків, коли концентрація не містила загрози монополізації

Із числа розглянутих протягом 2023 року по суті заяв про надання дозволу на концентрацію (313 од.) у 276 випадках (88,2%) її умови та склад учасників не містили загрози монополізації товарних ринків і не потребували поглибленого дослідження. За результатами розгляду цих заяв дозвіл Комітету на економічну концентрацію було надано без розгляду справ.

14 справ про концентрацію (проведено поглиблених досліджень)

З метою запобігання монополізації ринків, проведення складного поглибленого дослідження або можливої заборони концентрації протягом 2023 року в центральному апараті Комітету розглянуто **14** справ про концентрацію (у 2021 році – 14 справ про концентрацію, у 2022 році – 9 од.), за результатами чого **надано дозволу у 13** випадках (з них у **6** випадках дозвіл надано із зобов'язаннями), в **1** випадку закрито розгляд без прийняття рішення по суті.

Розподіл наданих дозволів на концентрацію суб'єктів господарювання за видами, од.

Вид концентрації	Роки		
	2021	2022	2023
Злиття	8	150	0
Спільне створення СГ	11	15	16
Набуття контролю	75	53	56
Придбання акцій (часток, паїв)	449	152	199
Інші	49	9	41
Всього	592	379	312

Протягом 2023 року Комітет визнав порушень законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді здійснення концентрації суб'єктів господарювання без дозволу Комітету

ВИЗНАНИХ ПОРУШЕНЬ

41 од.

↑ + 46,4% до 2022
↓ - 32,8% до 2021

НАКЛАДЕНО ШТРАФ

94,8 млн грн

↑ + у 8,7 разів до 2022
↓ - 42,8% до 2021

Розподіл наданих дозволів на концентрацію суб'єктів господарювання за ринками, %

17,6%

Промисловість

17,3%

ПЕК

8,7%

АПК

5,8%

Транспорт

5,5%

Послуги з нерухомим майном

5,4%

Фінансова та страхова діяльність

4,2%

Будівництво та будівельні матеріали

35,5%

Інші ринки

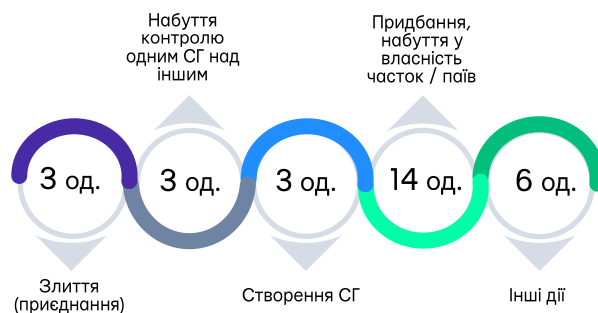

Одержання попередніх висновків дозволяє суб'єктам господарювання уникати вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді здійснення концентрацій без дозволу Комітету, коли такий дозвіл був необхідним. Крім того, надання Комітетом попередніх висновків дозволяє попереджати здійснення економічної концентрації на умовах, що могли б призвести до обмеження конкуренції на товарних ринках.

У 2023 році Комітет надав **29 попередніх висновків** у процесі контролю за концентраціями суб'єктів господарювання (у 2021 році – 30 висновків, у 2022 році – 19 висновків).

Більшість із наданих Комітетом попередніх висновків (48,3%) стосувалися придбання, набуття у власність часток / акцій.

Розподіл наданих попередніх висновків у 2023 році за видами, од.

Розподіл наданих Комітетом у 2023 році попередніх висновків із питань економічної концентрації за ринками, %

ПРИКЛАДИ ДОЗВОЛЕНИХ КОНЦЕНТРАЦІЙ

РІШЕННЯ КОМІТЕТУ

УЧАСНИКИ КОНЦЕНТРАЦІЙ

ПОКУПЕЦЬ ДП НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ»

ОБ'ЄКТ ПРИДБАННЯ ТОВ «МИКОЛАЇВСЬКА ЕЛЕКТРОПОСТАЧАЛЬНА КОМПАНІЯ», ТОВ «ХМЕЛЬНИЦЬКЕНЕРГОЗБУТ», ТОВ «ЧЕРКАСИЕНЕРГОЗБУТ»

РІШЕННЯ КОМІТЕТУ з № 275-р по № 277-р від 12.10.2023

РИНОК постачання електричної енергії

ЗМІСТ ЗАЯВЛЕНИХ КОНЦЕНТРАЦІЙ:

Концентрація полягає у придбанні ДП НАЕК «Енергоатом» часток у статутному капіталі ТОВ «Миколаївська електропостачальна компанія», ТОВ «ХмельницькЕНЕРГОЗБУТ», ТОВ «ЧеркасиЕНЕРГОЗБУТ», що забезпечує перевищення 50% голосів у вищому органі управління товариств.

Товариства, які були об'єктом придбання, здійснюють діяльність із постачання електричної енергії та є постачальниками універсальних послуг для побутових та малих непобутових споживачів на закріплених територіях Хмельницької, Черкаської та Миколаївської областей відповідно.

До складу ДП НАЕК «Енергоатом» входять відокремлені структурні підрозділи, які діють без права юридичної особи та здійснюють діяльність, зокрема із: виробництва електричної енергії; купівлі-продажу електричної енергії на ринку електричної енергії, організації та участі в пов'язаних із цим взаємовідносинах.

Отже, заявлені концентрації за формою є вертикальною інтеграцією суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на різних рівнях ланцюга виробництва або розподілу товару, можуть, за певних умов, призвести до суттєвого обмеження конкуренції на ринках оптової та роздрібної реалізації електричної енергії.

Під час розгляду справи було встановлено, що:

- сукупна частка учасників концентрацій на загальнодержавному ринку постачання електричної енергії буде становити близько 4%;
- на ринках постачання електричної енергії в територіальних межах Хмельницької, Черкаської та Миколаївської областей (у кожній із них) частки учасників концентрації не перевищують 20 %;
- об'єкти придбання не здійснюють діяльності з виробництва електричної енергії, а в 2021 – 2022 роках здійснювали купівлю-продаж електричної енергії за двосторонніми договорами з ДП НАЕК «Енергоатом», здійснення концентрацій не впливає на ринкову частку ДП НАЕК «Енергоатом» на оптовому ринку електричної енергії.

ПІДСТАВИ ДЛЯ ВИСНОВКІВ:

Заявлені концентрації не призводять до монополізації чи суттєвого обмеження конкуренції на ринку постачання електричної енергії та не призводять до структурних змін попиту та/або пропозиції на оптовому ринку електричної енергії.

ВИСНОВКИ:

Надано дозволи на зазначені концентрації.

РІШЕННЯ КОМІТЕТУ

УЧАСНИКИ КОНЦЕНТРАЦІЇ

ПОКУПЕЦЬ	компанія «AI PAVE Dutchco I B.V.» (м. Амстердам, Нідерланди)
ОБ'ЄКТИ ПРИДБАННЯ	компанія «GfK SE» (м. Нюрнберг, Німеччина) та компанія «Acceleratio Holdco S.à r.l.» (м. Люксембург, Велике Герцогство Люксембург).

РІШЕННЯ КОМІТЕТУ **№ 218-р та № 219-р від 15.08.2023**

РИНКИ маркетингових послуг роздрібно вимірювання для товарів, що не є товарами повсякденного попиту; маркетингових послуг відокремлення груп споживачів; маркетингових послуг роздрібно вимірювання для товарів повсякденного попиту; послуг індивідуальних маркетингових досліджень.

ЗМІСТ ЗАЯВЛЕНИХ КОНЦЕНТРАЦІЙ:

Набуття компанією «AI PAVE Dutchco I B.V.» контролю над компаніями «GfK SE» та «AI PAVE Dutchco I B.V.» шляхом придбання акцій зазначених компаній у розмірі 100 відсотків статутного капіталу компаній.

ПІДСТАВИ ДЛЯ ВИСНОВКІВ:

Під час розгляду справ встановлено, що здійснення концентрацій може призвести до:

- зміцнення Групою Advent (Покупець) своєї позиції на маркетингових ринках та, як наслідок, суттєвого обмеження конкуренції на відповідних ринках;
- виникнення негативних наслідків у вигляді суттєвого збільшення ринкової влади Групи Advent у відносинах із споживачами на ринках маркетингових послуг роздрібно вимірювання для товарів повсякденного попиту та маркетингових послуг відокремлення груп споживачів (панельні опитування споживачів).

Отже, здійснення концентрацій має бути обумовлено зобов'язаннями, дотримання яких усуватиме негативний вплив концентрацій на конкуренцію на ринках маркетингових послуг роздрібно вимірювання для товарів повсякденного попиту та маркетингових послуг відокремлення груп споживачів.

ЗМІСТ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ:

З метою усунення негативного впливу концентрації на конкуренцію на ринках маркетингових послуг роздрібно вимірювання для товарів повсякденного попиту та маркетингових послуг відокремлення груп споживачів в Україні, зобов'язати компанію «GfK SE» (акціями якої володіє, зокрема, компанія «Acceleratio Holdco S.r.l.»), з урахуванням відносин контролю, продати незалежній третій особі:

а) усі контракти із замовниками послуг відокремлення груп споживачів, контракти з постачальниками послуг відокремлення груп споживачів та контракти на надання послуг відокремлення груп споживачів з учасниками опитувань, які пов'язані з діяльністю компанії «GfK SE» у сфері послуг відокремлення груп споживачів в Україні;

б) усі матеріальні активи, які наразі використовуються компанією «GfK SE» для надання послуг відокремлення груп споживачів в Україні;

с) усі ноу-хау, що необхідні для продовження діяльності з надання послуг відокремлення груп споживачів компанії «GfK SE» в Україні;

д) усі історичні дані щодо послуг відокремлення груп споживачів та права на майбутні дані, що походять від діяльності «GfK SE» у сфері послуг відокремлення груп споживачів в Україні;

е) усе базове програмне забезпечення, що використовується компанією «GfK SE» для надання послуг відокремлення груп споживачів в Україні;

ф) усі торговельні марки компанії «GfK SE», пов'язані з послугами відокремлення груп споживачів, та які використовуються в діяльності компанії «GfK SE» з надання послуг відокремлення груп споживачів в Україні;

г) усе стандартне офісне обладнання з офісного приміщення в м. Києві, в якому компанія «GfK SE» наразі здійснює свою діяльність із надання послуг відокремлення груп споживачів в Україні.

Зобов'язати компанію «GfK SE» надати Комітету протягом року з дня прийняття рішення у справі № 130-25/1-23-ЕК належним чином завірених копій документів, що підтверджують продаж незалежній третій особі активів, зазначених у пункті другому цього рішення.

ВИСНОВКИ:

Надано дозволи компанії «AI PAVE Dutchco I B.V.» на набуття контролю над компаніями «GfK SE» та «Acceleratio Holdco S.à r.l.».

Виконання учасниками концентрацій вказаних структурних зобов'язань усуватиме негативний вплив концентрацій на конкуренцію на ринках маркетингових послуг роздрібно вимірювання для товарів повсякденного попиту та маркетингових послуг відокремлення груп споживачів.

ПРИКЛАДИ ЗДІЙСНЕННЯ КОНЦЕНТРАЦІЙ БЕЗ ДОЗВОЛУ

ДІ АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧІ компанія «BASF S.E.» (Німеччина); компанія «LetterOne Holdings SA» (Люксембург)

РІШЕННЯ № 300-р від 26.10.2023

РИНОК нафти і природного газу

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Концентрація полягає у створенні спільного підприємства – компанії «Wintershall DEA AG» (Німеччина).

Компанія «Wintershall Nederland Transport and Trading B.V.», яка пов'язана відносинами контролю з компанією «Wintershall DEA AG» була інвестором проєкту «Північний потік-2».

Трансакція була здійснена на підставі Договору об'єднання бізнесу та Акціонерної угоди.

Закриття трансакції відбулося 1 травня 2019 року.

Вартісні показники компаній «BASF S.E.» та «LetterOne Holdings SA» з урахуванням відносин контролю в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за 2018 рік перевищують порогові значення, визначені статтею 24 цього Закону.

За попереднім дозволом на зазначену концентрацію компанії «BASF S.E.» та «LetterOne Holdings SA» до Комітету не звертались.

ВИСНОВКИ:

Компанії «BASF S.E.» та «LetterOne Holdings SA» вчинили порушення, передбачене пунктом 12 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді здійснення концентрації шляхом створення спільного підприємства «Wintershall DEA AG» (Німеччина), без отримання відповідного дозволу органів Комітету, наявність якого необхідна.

ШТРАФНІ САНКЦІЇ:

50,0
млн грн
штрафу

Рішенням Комітету визнано вчинення порушення та на кожного порушника накладено штраф у розмірі **по 25 млн грн.**

Слід зазначити, що учасники концентрації ще у грудні 2021 року звернулись до Комітету із заявою про надання дозволу на концентрацію, яка полягала у придбанні компанією «Cheplapharm» активів суб'єктів господарювання Групи Roche, які складаються з торговельних марок, патентів, реєстраційних посвідчень, ноу-хау, ліцензії ноу-хау, а також запасів лікарського засобу Вальцит у певних країнах, включно з Україною. Однак, враховуючи те, що під час розгляду заяви було виявлено підстави для заборони заявленої концентрації, Комітетом у січні 2022 року розпочато відповідну справу про концентрацію.

Під час проведення дослідження можливих наслідків концентрації на товарні ринки України, Комітету стало відомо про те, що заявлена концентрація була завершена 01.02.2022, а територія України була виключена зі сфери трансакції. Таким чином, (змінивши структуру трансакції) заявники намагались вжити необхідних кроків для збереження статусу-кво в Україні та забезпечення того, щоб концентрація не могла мати жодного впливу на стан конкуренції в Україні.

ВИСНОВКИ:

Як наслідок – здійснення концентрації хоч і не призвело до зміни конкурентного середовища в Україні, однак вилучення учасниками концентрації території України зі сфери трансакції не надало можливості уникнути відповідальності та штрафних санкцій, оскільки вартісні показники учасників концентрації перевищували порогові значення, передбачені статтею 24 Закону.

Отже, компанія «Cheplapharm» вчинила порушення, передбачене пунктом 12 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді здійснення концентрації шляхом придбання активів компанії «F. Hoffmann-La Roche Ltd», компанії «Hoffmann-La Roche Inc.» та пов'язаних із ними компаній, що дозволяють здійснювати господарську діяльність із розробки, виробництва, пакування, комерціалізації, дистрибуції та продажу лікарських засобів (за винятком території України), без отримання відповідного дозволу органів Комітету, наявність якого необхідна.

ШТРАФНІ САНКЦІЇ:

24,9
млн грн
штрафу

Комітет визнав, що компанія «Cheplapharm Arzneimittel GmbH» вчинила порушення, передбачене пунктом 12 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді здійснення концентрації шляхом придбання активів компанії «F. Hoffmann-La Roche Ltd», компанії «Hoffmann-La Roche Inc.» та пов'язаних із ними компаній, що дозволяють здійснювати господарську діяльність із розробки, виробництва, пакування, комерціалізації, дистрибуції та продажу лікарських засобів (за винятком території України), без отримання відповідного дозволу органів Комітету, наявність якого необхідна.

Штраф сплачено в повному обсязі.

ДІ АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧ КОМПАНІЯ «CHEPLAPHARM ARZNEIMITTEL GMBH»

РІШЕННЯ КОМІТЕТУ № 177-р від 22.06.2023

РИНОК лікарських засобів

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Концентрація полягає у придбанні компанією «Cheplapharm Arzneimittel GmbH» (далі – компанія «Cheplapharm») активів суб'єктів господарювання Групи Roche, що дозволяють здійснювати господарську діяльність із розробки, виробництва, пакування, комерціалізації, дистрибуції та продажу лікарських засобів, без отримання відповідного дозволу органів Комітету, наявність якого необхідна.

ВІДПОВІДАЧ ТОВ «ІСТ СОЛЮШН ГРУП»

РІШЕННЯ КОМІТЕТУ з № 200-р по № 206-р від 27.07.2023

РИНОК оренди торговельної нерухомості в територіальних межах міст Запоріжжя, Маріуполя, Мелітополя, Краматорська та Кременчука

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Під час розгляду відповідних справ про порушення було, зокрема, встановлено, що ТОВ «ІСТ СОЛЮШН ГРУП» здійснило концентрації шляхом одержання в оренду активів у вигляді єдиних майнових комплексів (далі – ЄМК), що належали ТОВ «МАДЕРА ДЕВЕЛОПМЕНТ» та знаходяться за адресами: м. Мелітополь, вул. Інтеркультурна, буд. 79, Маріуполь, пр. Перемоги, буд. 21, вул. Купріна, буд. 2, м. Запоріжжя, вул. Новокузнецька, буд. 41, та пр. Інженера Преображенського, буд. 13, м. Краматорськ, вул. Маяковського, буд. 1-М, м. Кременчук, вул. Халаменюка Олександра, буд. 7, без отримання відповідних дозволів органів Комітету, наявність яких необхідна.

Концентрації відбулися в грудні 2020 року на ринках оренди торговельної нерухомості в територіальних межах міст Запоріжжя, Маріуполя, Мелітополя, Краматорська та Кременчука. Частки ЄМК на зазначених ринках за підсумками 2020 року не перевищували 17 % на кожному ринку окремо.

Зазначені концентрації потребували попереднього отримання дозволу органів Комітету.

ВИСНОВКИ:

Доказами, зібраними у справі, доводиться, що відповідач вчинив порушення, передбачені пунктом 12 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді здійснення концентрацій, без отримання відповідного дозволу органів Комітету, наявність якого необхідна.

ШТРАФНІ САНКЦІЇ:

на загальну суму

2,3

млн грн штрафів

За вказані порушення на ТОВ «ІСТ СОЛЮШН ГРУП» накладені штрафи на суму **324 735 грн за кожне порушення окремо.**

Такі розміри штрафу були обумовлені тим, що товариство співпрацювало з Комітетом, зокрема, вчасно надавало всю необхідну інформацію, що сприяло повному та всебічному з'ясуванню всіх обставин справи. Внаслідок терористичних актів та бойових дій з боку російської федерації в березні 2022 року деякі ЄМК були повністю зруйновані, частина була значно пошкоджена. Також через окупацію міст Маріуполь, Мелітополь та повне руйнування ЄМК товариство припинило діяльність на відповідному задіяному ринку та, як наслідок, втратило джерело й можливість отримання доходів від використання ЄМК на відповідному задіяному ринку.

Штрафи було сплачено в повному обсязі.

ВІДПОВІДАЧ КОМПАНІЯ «DANFOSS A/S» (м. Нордборг, Данія)

РІШЕННЯ КОМІТЕТУ з № 284-р по № 295-р від 19.10.2023

РИНОК гідравлічних клапанів та двигунів для транспортних засобів

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Під час розгляду справ про порушення було, зокрема, встановлено, що компанія «Danfoss A/S» придбала акції 11 компаній, що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління компаній, та єдиний майновий комплекс компанії «EATON CORPORATION plc» (м. Дублін, Ірландія), які разом утворювали підрозділ Eaton Hydraulics.

Концентрації відбулись в період з 28.06.2021 по 02.08.2021. Слід зазначити, що Комітет рішеннями від 24.06.2020 з № 386-р по № 398-р, надав дозвіл на вказані концентрації. Отже, заявлені концентрації мали бути здійснені **до 24 червня 2021 року включно**, оскільки в рішеннях більший строк не було визначено.

Компанія «Danfoss A/S» у вересні 2021 року звернулася до Комітету із заявами про надання дозволу на концентрації, що вже відбулися, зазначивши, що з технічних причин та неправильного тлумачення положень законодавства України про захист економічної конкуренції закриття транзакції відбулося після закінчення строку дії дозволу на концентрацію.

ВИСНОВКИ:

Так, відповідно до частини третьої статті 31 Закону України «Про захист економічної конкуренції» концентрація має бути здійснена протягом року з дня прийняття рішення про надання дозволу на концентрацію, якщо більший строк не визначено у рішенні. Якщо концентрація в цей строк не здійснена, учасники мають подати нову заяву про отримання дозволу органів Комітету на концентрацію.

Отже, компанія «Danfoss A/S» не дотрималась умов, передбачених конкурентним законодавством України, та здійснила концентрації після закінчення строку дії дозволу Комітету, попередньо не звернувшись із новими заявами про отримання дозволів на концентрації.

ШТРАФНІ САНКЦІЇ:**1,5**

млн грн штрафу

Комітет визнав, що компанія «Danfoss A/S» вчинила порушення, передбачені пунктом 12 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді здійснення концентрацій без отримання відповідних дозволів органів Комітету, наявність яких необхідна, та на порушника накладено штраф.

Штраф сплачено в повному обсязі.

Слід зазначити, що зазначені концентрації не призвели до монополізації чи суттєвого обмеження конкуренції на товарних ринках України. Відтак **Відповідачі могли б уникнути штрафних санкцій за умови вчасного отримання дозволів** на концентрації в Комітеті.

КОНТРОЛЬ ЗА УЗГОДЖЕНИМИ ДІЯМИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Для запобігання узгодженим діям, які можуть призводити до недопущення, усунення чи спотворення конкуренції, Комітет здійснює контроль за узгодженими діями суб'єктів господарювання.

57 опрацьованих заяв

У 2023 році Комітет розглянув **57 заяв** у процесі контролю за узгодженими діями суб'єктів господарювання (у 2021 році – 101 заява, у 2022 році – 47 заяв), з них:

- У **34 випадках** заяви залишено без розгляду, зокрема, через відсутність від заявника інформації, відмови заявників або у випадках, коли надання дозволу на узгоджені дії не потребувало згоди органів Комітету.
- Комітетом **по суті розглянуто 23 випадки** про надання дозволу на узгоджені дії суб'єктів господарювання, з них:
 - надано дозвіл – **21 од.**;
 - без прийняття рішення по суті – **2 од.**

Розподіл наданих дозволів на узгоджені дії суб'єктів господарювання за видами, од.

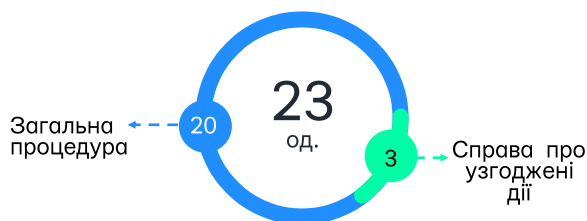
Вид узгоджених дій	Роки		
	2021	2022	2023
Укладання угод	21	24	12
Створення суб'єкта господарювання	1	1	2
Інші дії	28	7	7
Всього	50	32	21

Найбільш поширеними видами узгоджених дій суб'єктів господарювання, на які Комітет протягом 2023 року надав дозвіл, були укладання угод у будь-якій формі – **57,1%** від загальної кількості наданих дозволів та здійснення будь-якої іншої погодженої поведінки (діяльності, бездіяльності) суб'єктів господарювання – **33,3%** від загальної кількості.

Динаміка кількості опрацьованих заяв про надання дозволу на здійснення узгоджених дій, од.

Процедура розгляду 23 заяв про надання дозволу на узгоджені дії суб'єктів господарювання, од.

20 випадків коли узгоджені дії не містили загрози монополізації

За підсумками розгляду заяв про надання дозволу на узгоджені дії у 20 випадках, оскільки умови узгоджених дій не містили загрози монополізації товарних ринків, дозвіл на їх здійснення було надано без встановлення додаткових умов.

3 справи про узгоджені дії (поглиблених досліджень проведено)

Протягом 2023 року Комітет розглянув 3 справи про надання дозволу на узгоджені дії суб'єктів господарювання, оскільки були наявні підстави для заборони узгоджених дій або проведення поглибленого дослідження.

Розподіл наданих дозволів на узгоджені дії суб'єктів господарювання за ринками, %

НАДАННЯ РОЗ'ЯСНЕНЬ

М&А: ЯКЩО АРМА ПЕРЕДАЄ В УПРАВЛІННЯ АКТИВИ

Антимонопольний комітет України у 2023 році активно продовжував взаємодіяти з Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (далі – АРМА) під час передачі управителям активів, що були арештовані в рамках кримінальних проваджень з метою збереження (за можливості – збільшення) їхньої економічної вартості.

Для Комітету, так само як і для бізнесу, важливо вчасно оцінити необхідність отримання попереднього дозволу на концентрацію і запобігти порушенню законодавства про захист економічної конкуренції.

У межах такої взаємодії Комітет на звернення АРМА надав роз'яснення щодо необхідності та порядку отримання майбутніми управителями активів дозволу Комітету на концентрацію та вкотре зауважив, що набуття переможцем конкурсу права управління активами може за своїми правовими наслідками призвести до набуття вирішального впливу на господарську діяльність суб'єкта господарювання чи його частини, що в розумінні конкурентного законодавства оцінюється, як набуття контролю над суб'єктом господарювання.

Вказані роз'яснення охоплюють також відповіді на такі важливі питання як:

У яких випадках заявлені дії можуть визнаватись концентрацією та потребувати дозволу Комітету?

Слід зазначити, що визначення «активів» у Законі України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» (далі - Закон про АРМА) є ширшим, ніж визначення об'єкта концентрації, закріпленого в частині другій статті 22 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі у цьому розділі – Закон).

З огляду на зазначене, з точки зору конкурентного законодавства дії управителя з набуття в управління активів (майна) будуть кваліфікуватись відповідно до статті 22 Закону як концентрація під час:

- одержання в управління часток (акцій, паїв), що забезпечує досягнення чи перевищення 25 або 50 відсотків голосів у вищому органі управління відповідного суб'єкта господарювання;
- одержання в управління чи набуття в інший спосіб права користування активами у вигляді єдиного майнового комплексу або структурного підрозділу суб'єкта господарювання.

Випадки, у яких необхідно отримувати дозвіл на концентрацію, передбачено у статті 24 Закону та пов'язані з фінансовими показниками набувача контролю (управителя) та об'єкта набуття контролю з урахуванням їх відносин контролю.

Коли отримувати дозвіл на концентрацію, куди звертатись та з яким переліком документів?

Відповідно до частини п'ятої статі 26 Закону у разі, якщо концентрація провадиться із застосуванням конкурсних процедур (торги, аукціони, конкурси, тендери тощо), заява може подаватись як до початку конкурсної процедури, так і після, але не пізніше тридцяти днів з дати оголошення переможця, якщо інше не передбачено законом.

Законодавство про захист економічної конкуренції встановлює граничний термін подання заяви у разі, якщо концентрація провадиться із застосуванням конкурсних процедур, проте не обмежує право заявника звернутись до початку конкурсної процедури із відповідною заявою.

Законом передбачено, що для отримання дозволу на концентрацію, суб'єкти господарювання мають звертатися до АМКУ із заявою про надання дозволу на концентрацію.

Порядок подання зазначених заяв та перелік документів, що до них додаються, визначений Положенням про порядок подання та розгляду заяв про попереднє отримання дозволу Антимонопольного комітету України на концентрацію суб'єктів господарювання.

Детальне роз'яснення щодо необхідності суб'єктів господарювання, які планують брати участь у конкурсах на набуття в управління активів та укласти з АРМА відповідні договори, погоджувати свої дії з Комітетом, або відсутності такої необхідності оприлюднено:

на сайті АМКУ

на сайті АРМА

КОНТРОЛЬ ПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ВІД НЕДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

Ефективна та безкомпромісна боротьба із проявами недобросовісної конкуренції є одним із ключових завдань Антимонопольного комітету України.

Важливим результатом здійснення Комітетом державного контролю у сфері захисту від недобросовісної конкуренції, спрямованого на забезпечення захисту інтересів суб'єктів господарювання та споживачів від проявів недобросовісних практик, стали рішення, прийняті у 2023 році.

Найпоширенішими порушеннями у сфері захисту від недобросовісної конкуренції, за які у звітному році Комітетом накладено штрафи, були порушення, передбачені статтями 4, 15 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді неправомірного використання позначень та поширення інформації, що вводить в оману, виявлені, зокрема, на ринках лікарських засобів, питних вод, а також на ринках споживчих товарів.

Неправомірне використання позначень завдає шкоди діловій репутації суб'єкта господарювання, яка є однією із найважливіших складових функціонування та ведення підприємницької діяльності, оскільки визначає місце суб'єкта господарювання на ринку в певній категорії, рівень визнання досягнень такого суб'єкта, а також значною мірою пов'язана з попитом на відповідні товари та послуги.

Так, в умовах ринкової конкуренції деякі компанії шукають «легкі шляхи» для привертання уваги споживачів до своєї продукції, вдаючись до недобросовісних практик у частині неправомірного використання ділової репутації та напрацьованого іміджу конкурентів. Зокрема, у 2023 році Комітет завершив розгляд справ, що стосувались неправомірного використання оформлень упаковок лікарських засобів та інших споживчих товарів, що у свою чергу могло призвести до змішування з діяльністю певних суб'єктів господарювання на відповідних ринках (відповідні приклади прийнятих рішень наведено далі).

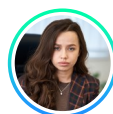
Поширення інформації, що вводить в оману, негативно впливає на можливість об'єктивного вибору товару споживачем і призводить до отримання порушником неправомірних переваг у конкуренції та невиправданих витрат споживача через придбання товару, який насправді не має таких властивостей, які декларуються щодо нього.

Зважаючи на вказане, Комітет у 2023 році приділив особливу увагу виявленню та припиненню порушень у вигляді поширення оманливої інформації щодо соціально важливих товарів.

Значну увагу у 2023 році було приділено нормативному врегулюванню процедури проведення опитувань споживачів під час розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (про захист від недобросовісної конкуренції).

Так, 28 грудня 2023 року Комітет прийняв розпорядження «Про затвердження Порядку проведення опитувань споживачів під час розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (про захист від недобросовісної конкуренції), дослідження ринку», яке, як один із кроків до посилення прозорості діяльності АМКУ, унормовує та уніфікує підходи до проведення Комітетом і його територіальними відділеннями опитувань споживачів та застосування їх результатів.

Відтак Комітет у 2024 році планує й надалі здійснювати заходи державного контролю щодо поширення неправдивих відомостей, зокрема про лікувальні властивості споживчих товарів, задля забезпечення захисту інтересів суб'єктів господарювання та споживачів від проявів недобросовісних практик.

Юлія ГОЛОВКО

начальник Управління розслідувань
недобросовісної конкуренції

КІЛЬКІСНІ ПОКАЗНИКИ Виявлених ТА/АБО Припинених порушень у 2023 році

43 од. порушень у вигляді недобросовісної конкуренції

Шляхом прийняття рішення

22 од.

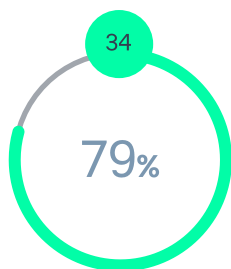
↑ + 7 од. (47%) до 2022
↓ - 5 од. (19%) до 2021

Шляхом виконання рекомендацій

21 од.

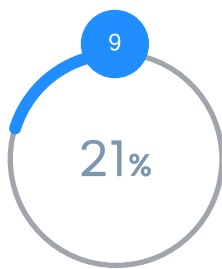
↑ + 9 од. (75%) до 2022
↓ - 62 од. (75%) до 2021

Структура порушень за кваліфікацією, од. та %

Ст. 15¹

Поширення інформації, що вводить в оману

Ст. 4

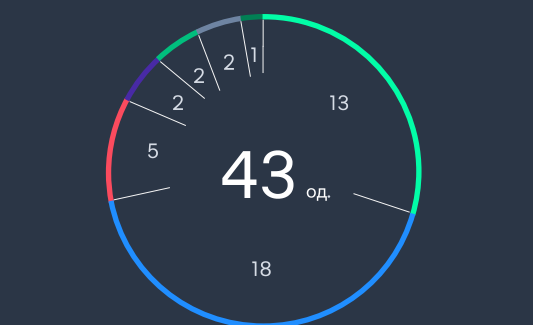
Неправомірне використання позначень

40,9 млн грн

↓ - 44,5 млн грн (52%) до 2022
↑ + 20,5 млн грн (105%) до 2021

Накладений штраф

Структура виявлених порушень за ринками, од.

■ АПК
■ ПЕК
■ Охорона здоров'я
■ Інші ринки
■ Промисловість
■ Туризм
■ Зв'язок та телекомунікації

ПРИКЛАДИ РІШЕНЬ ПРО НЕПРАВОМІРНЕ ВИКОРИСТАННЯ ПОЗНАЧЕНЬ (СТАТТЯ 4 ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ЗАХИСТ ВІД НЕДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ»)

дії АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧ ТОВ «ХІМРЕЗЕРВ-ЛЬВІВ»
ЗАЯВНИК ТОВ «КІРОВОГРАДПОСТАЧ»
РІШЕННЯ АМКУ № 315-р від 21.11.2023

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Комітет розпочав справу за заявою ТОВ «Кіровоградпостач», яке поскаржилось на дії конкурента щодо неправомірного використання оформлення упаковок розчинників марок 647 та 646 у господарській діяльності, яке заявник раніше за відповідача почав використовувати в господарській діяльності. При цьому ТОВ «Кіровоградпостач» не надавало дозволу на використання схожого оформлення упаковок.

Комітет встановив, що такі дії могли призвести до змішування діяльності обох компаній та надати ТОВ «Хімрезерв-Львів» неправомірні переваги у конкуренції внаслідок використання ділової репутації ТОВ «Кіровоградпостач». Про зазначене, зокрема, свідчать результати опитування споживачів, проведеного Комітетом.

Під час розгляду справи ТОВ «Хімрезерв-Львів» визнало вчинення ним порушення.

РЕЗУЛЬТАТ:

158,4
тис. грн
штрафу

Комітет прийняв рішення, яким визнав дії ТОВ «Хімрезерв-Львів» порушенням та наклав на відповідача штраф.

дії АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧ ТОВ «ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ «ЗДОРОВ'Я»
ЗАЯВНИК ТОВ «БАЙЄР»
РІШЕННЯ АМКУ № 343-р від 07.12.2023

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

ТОВ «Байер» повідомило Комітет про те, що ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» використовувало в господарській діяльності оформлення упаковки лікарського засобу «Пантенол Плюс», схоже до ступеня змішування з оформленням упаковки лікарського засобу «Бепантен® Плюс». При цьому ТОВ «Байер» не надавало дозволу на використання схожого оформлення упаковки лікарського засобу «Бепантен® Плюс».

Як встановив Комітет, такі дії могли призвести до змішування діяльності обох компаній та надати ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» неправомірні переваги в конкуренції внаслідок використання ділової репутації ТОВ «Байер». Про зазначене, зокрема, свідчать результати опитування споживачів, проведеного Комітетом.

ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» визнало вчинення порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції.

РЕЗУЛЬТАТ:

719,3
тис. грн
штрафу

Комітет прийняв рішення, яким визнав дії ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» порушенням та наклав на відповідача штраф.

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧ ТОВ «ДКП «ФАРМАЦЕВТИЧНА ФАБРИКА»

ЗАЯВНИК АТ «ФАРМАК»

РІШЕННЯ АМКУ № 314-р від 21.11.2023

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

АТ «ФАРМАК» повідомило Комітет про те, що ТОВ «ДКП «ФАРМАЦЕВТИЧНА ФАБРИКА» використовувало в господарській діяльності оформлення упаковки лікарського засобу «КОРВАЛАЗИД», схоже до ступеня змішування з оформленням упаковки лікарського засобу «КОРВАЛОЛ®». При цьому дозволу АТ «ФАРМАК» на використання схожого оформлення упаковки лікарського засобу «КОРВАЛОЛ®» не надавало.

Як встановив Комітет, такі дії можуть призвести до змішування діяльності обох компаній та надати ТОВ «ДКП «ФАРМАЦЕВТИЧНА ФАБРИКА» неправомірні переваги в конкуренції внаслідок використання чужої ділової репутації. Про зазначене, зокрема, свідчать результати опитування споживачів, проведеного Комітетом.

ТОВ «ДКП «ФАРМАЦЕВТИЧНА ФАБРИКА» повідомило про припинення використання в господарській діяльності оформлення упаковки лікарського засобу «КОРВАЛАЗИД» та визнало вчинення ним порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції.

РЕЗУЛЬТАТ:

485,4
тис. грн
штрафу

Комітет прийняв рішення, яким визнав дії ТОВ «ДКП «ФАРМАЦЕВТИЧНА ФАБРИКА» порушенням та наклав на відповідача штраф.

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧ ТОВ «САНВІТА ГРУП»

ЗАЯВНИК ТОВ «КПД»

РІШЕННЯ АМКУ № 349-р від 14.12.2023

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

За доводами Заявника, ТОВ «САНВІТА ГРУП» використовувало оформлення упаковок вологих серветок під позначенням «Summer fresh».

ТОВ «КПД» вважає, що серветки ТОВ «САНВІТА ГРУП» мають схожість із оформленням упаковок його дитячих вологих серветок під позначенням «Superfresh». При цьому ТОВ «КПД» раніше почало використовувати оформлення упаковок дитячих вологих серветок під позначенням «Superfresh» та не надавало дозволу на використання схожого оформлення упаковок.

Як встановив Комітет, такі дії могли призвести до змішування діяльності обох компаній та надати ТОВ «САНВІТА ГРУП» неправомірні переваги в конкуренції внаслідок використання ділової репутації ТОВ «КПД».

Про зазначене, зокрема, свідчать: наданий ТОВ «КПД» висновок експерта у сфері інтелектуальної власності, складений судовим експертом, порівняльний аналіз оформлення спірних упаковок та результати опитування споживачів, проведеного Комітетом.

РЕЗУЛЬТАТ:

17,2
млн грн
штрафу

Комітет прийняв рішення, яким визнав дії ТОВ «САНВІТА ГРУП» порушенням, зобов'язав його припинити та наклав на відповідача штраф.

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧ ТОВ «ТАІРОВО ВАЙНЕРІ»

ЗАЯВНИК КОНСОРЦІО ДІ ТУТЕЛА ДЕЛЛА ДЕНОМІНАЦІОНЕ ДІ ОРІДЖИНЕ КОНТРОЛАТА ПРОСЕККО (ІТАЛІЯ)

РІШЕННЯ АМКУ № 403-р від 28.12.2023

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Комітет розпочав справу за заявою Консорціуму про захист найменування контрольованого за походженням «PROSECCO D.O.C.» (Італія), учасники якого експортують виноробну продукцію під цим позначенням на територію України. ТОВ «ТАІРОВО ВАЙНЕРІ» почало використовувати позначення PROSECCO у маркуванні власної виноробної продукції пізніше за учасників Консорціуму та без отримання їх дозволу (згоди).

Як встановив Комітет, такі дії могли призвести до змішування діяльності ТОВ «ТАІРОВО ВАЙНЕРІ» із діяльністю учасників Консорціуму та надати ТОВ «ТАІРОВО ВАЙНЕРІ» неправомірні переваги в конкуренції внаслідок використання ділової репутації таких учасників. Про зазначене свідчать результати опитування споживачів, проведеного Комітетом.

Відповідач визнав вчинення ним порушення законодавства у вигляді неправомірного використання позначення «PROSECCO» та припинив це порушення.

РЕЗУЛЬТАТ:

946,9
тис. грн
штрафу

Комітет прийняв рішення, яким визнав дії ТОВ «ТАІРОВО ВАЙНЕРІ» порушенням та наклав на відповідача штраф.

ПРИКЛАДИ РІШЕНЬ ПРО ПОШИРЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ, ЩО ВВОДИТЬ В ОМАНУ (СТАТТЯ 15¹ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ЗАХИСТ ВІД НЕДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ»)

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧІ ТОВ «АКМ СЕРВІС ГРУП»,
ФОП СТАНЖУР О. М.

ЗАЯВНИК ПРАТ «МЗМВ «ОСКАР»

РІШЕННЯ АМКУ № 365-р від 21.12.2023

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Комітет прийняв рішення про вчинення ТОВ «АКМ «Сервіс Груп» та ФОП Станжуром О. М. порушення у вигляді поширення неправдивої інформації щодо води «Моршинське джерело № 6» шляхом позиціонування зазначеної води як природної мінеральної, що має лікувальні або профілактичні властивості.

Під час розгляду справи встановлено, що зазначені повідомлення, які поширювалися щодо води під позначенням «Моршинське джерело № 6» в її маркуванні ФОП Станжуром О. М. та на вебсайті ТОВ «Аквамаркет Сервіс Груп», не відповідають вимогам чинного законодавства, якими визначено критерії віднесення вод до категорії природних мінеральних та лікувальних, що підтверджено інформацією, наданою МОЗ та Державною установою «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ». Крім того, належні докази щодо можливості використання води «Моршинське джерело № 6» з метою лікування та/або профілактики захворювань на підставі проведення дослідницьких робіт, здійснених акредитованими установами, що мають відповідні

повноваження, у ТОВ «АКМ СЕРВІС ГРУП» та ФОП Станжури О. М. відсутні.

Повідомлення ТОВ «АКМ Сервіс Груп» та ФОП Станжуром О. М. щодо властивостей води «Моршинське джерело № 6» можуть вплинути на наміри споживачів щодо придбання такої продукції та надавати зазначеним суб'єктам господарювання неправомірні переваги в конкуренції, про що свідчить опитування, проведено Комітетом під час розгляду справи.

РЕЗУЛЬТАТ:

на загальну суму
4,8
млн грн штрафу

Комітет прийняв рішення, яким визнав дії ТОВ «АКМ СЕРВІС ГРУП» і ФОП Станжури О. М. порушенням, та наклав на ТОВ «АКМ СЕРВІС ГРУП» та ФОП Станжуру О. М. штраф. Крім того, рішенням Комітету зобов'язано ФОП Станжуру О. М. припинити вказане порушення.

дії АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧ ПРАТ ФФ «ВІОЛА»

ЗАЯВНИК ТОВ «ДКП «ФАРМАЦЕВТИЧНА ФАБРИКА»

РІШЕННЯ АМКУ № 394-р від 26.12.2023

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

ТОВ «ДКП «Фармацевтична Фабрика» повідомило Комітет, що ним було виявлено на тубі та упаковці засобу косметичного «Гепариновий крем», по 25 грам у тубі, виробник: ПрАТ ФФ «Віола» поширення відомостей про властивості: «противарикозний, протинабряковий, тонізуючий засіб».

За інформацією, повідомленою Міністерством охорони здоров'я України, зокрема, із властивостей «противарикозний, протинабряковий, тонізуючий засіб» прослідковується фармакологічна дія виробу. Виріб, що позиціонується як такий, що має зазначені властивості, не може бути віднесений до косметичних засобів, оскільки така продукція підпадає під дію Закону України «Про лікарські засоби» і повинна бути внесена до Державного реєстру лікарських засобів України.

При цьому за повідомленням Державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів, інформація, яка підтверджує лікувальні властивості засобу, зокрема «противарикозний, протинабряковий, тонізуючий», не є предметом державної санітарно-епідеміологічної експертизи та не встановлюється її висновком. Належних доказів на підтвердження властивостей «противарикозний, протинабряковий, тонізуючий засіб» засобу косметичного «Гепариновий крем», по 25 грам у тубі, виробник: ПрАТ ФФ «Віола», враховуючи особливості його складу, Комітету не надано.

Повідомлення ПрАТ ФФ «Віола» на тубі та упаковці засобу косметичного «Гепариновий крем» інформації про його властивості може вплинути на наміри споживачів щодо придбання такої продукції, у зв'язку із чим ПрАТ ФФ «Віола» може посилити конкурентну позицію та отримати перед іншими суб'єктами господарювання, що здійснюють господарську діяльність на ринку виробів, які містять у своєму складі гепарин натрію, неправомірні переваги в конкуренції.

РЕЗУЛЬТАТ:

3,3
млн грн штрафу

Комітет прийняв рішення, яким визнав дії ПрАТ ФФ «Віола» порушенням, зобов'язав припинити його та наклав на відповідача штраф.

дії АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧІ

ТОВ «АДАМАН ТРЕЙД»,
ТОВ «ВИНАЛЬ»

ЗАЯВНИКИ

АТ «САРАДЖИШВІЛ»,
АТ «ТЕЛАВСЬКИЙ ВИННИЙ ЛЬОХ»

РІШЕННЯ АМКУ № 402-р від 28.12.2023

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Розгляд справи Комітет розпочав за заявою компанії АТ «Сараджишвілі» та АТ «Телавський Винний Льох», які здійснюють виробництво оригінальних грузинських вин, коньяків та реалізують таку продукцію в Україні.

Комітетом встановлено, що ТОВ «ВИНАЛЬ» через третіх осіб здійснювало поширення інформації про українську виноробну продукцію «ADJAR!»:

- засобами телебачення;
- каналами радіомовлення;
- у мережі Інтернет.

Так, зокрема, на телебаченні та в мережі Інтернет поширювалися відеоролики озвучені українською мовою, під умовною назвою «Adjari». За результатами аналізу змісту таких відеороликів Комітетом встановлено, що в них поширено інформацію, яка могла вплинути на наміри споживачів придбати коньяки України під позначенням «Adjari», як грузинські. Про зазначене, зокрема, свідчать результати опитування споживачів, проведеного Комітетом. Відповідно до законодавства забороняється видавати за іноземні українські вина, коньяки України і суміші (купажі) з іноземними винами (виноматеріалами, коньяками, коньячними спиртами).

РЕЗУЛЬТАТ:

10,0
млн грн штрафу

Комітет прийняв рішення, яким визнав дії ТОВ «ВИНАЛЬ» порушенням та наклав на цього відповідача штраф. У зв'язку з тим, що ТОВ «АДАМАН ТРЕЙД» ліквідовано, розгляд справи в частині вчинення порушення цим відповідачем закрито на підставі статті 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

РІШЕННЯ, ПРИЙНЯТІ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОНАННЯМ РІШЕНЬ АМКУ

дії АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧ

ТОВ «ДИТЯЧЕ ТЕЛЕБАЧЕННЯ УКРАЇНИ»

РІШЕННЯ АМКУ № 364-р від 21.12.2023

ВИД ПОРУШЕННЯ

пункт 4 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Комітет розглянув справу, розпочату за ознаками вчинення ТОВ «Дитяче телебачення України» порушення, передбаченого пунктом 4 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді невиконання рішення ТАК Комітету № 29-р/тк від 13.10.2020.

У 2020 році рішенням ТАК Комітету № 29-р/тк від 13.10.2020 визнано, що ТОВ «Дитяче телебачення України» вчинило порушення, передбачене статтею 4 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді використання без дозволу

компанії «Viacom International Inc.» (США) позначень «NIKI kids» та «NIKI junior», що є схожими на позначення «NICK», «NICK JR.» та «NICKELODEON», які компанія «Viacom International Inc.» раніше почала використовувати в господарській діяльності за ТОВ «Дитяче телебачення України», що може призвести до змішування з діяльністю компанії «Viacom International Inc.».

Зважаючи на вказане, на ТОВ «Дитяче телебачення України» накладено штраф та зобов'язано припинити порушення шляхом припинення використання в господарській діяльності позначень «NIKI kids» та «NIKI junior». Під час здійснення заходів контролю за виконанням цього рішення Комітет встановив, що ТОВ «Дитяче телебачення України» не припинило порушення і продовжує використовувати ці позначення у якості логотипів відповідних телеканалів.

РЕЗУЛЬТАТ:

340,0
тис. грн
штрафу

Враховуючи те, що ТОВ «Дитяче телебачення України» не виконало рішення ТАК Комітету № 29-р/тк від 13.10.2020, Комітет визнав такі дії порушенням та наклав на відповідача штраф.

дії АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧ ПП «МЦ «АЛЬТЕРНАТИВА»

РІШЕННЯ АМКУ № 157-р від 01.06.2023

ВІД ПОРУШЕННЯ пункт 4 статті 50 Закону України «Про захист від економічної конкуренції»

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Комітет розглянув справу, розпочату за ознаками вчинення ПП «МЦ «Альтернатива» порушення, передбаченого пунктом 4 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді виконання пункту 3 резолютивної частини рішення Комітету від 22.10.2020 № 654-р не в повному обсязі.

Рішенням Комітету № 654-р від 22.10.2020 визнано, що ПП «МЦ «Альтернатива» вчинило порушення, передбачене статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, шляхом повідомлення невизначеному колу осіб неправдивих відомостей щодо ефективності профілактики захворювань, спричинених коронавірусами, озонотерапією, без належного обґрунтування відповідно до чинного законодавства, зокрема без офіційних рекомендацій Міністерства охорони здоров'я України щодо їх застосування, що може вплинути на наміри цих осіб щодо придбання послуг цього суб'єкта господарювання. Зважаючи на вказане, на ПП «МЦ «Альтернатива» накладено штраф та зобов'язано припинити порушення шляхом вилучення інформації щодо ефективності профілактики захворювань, спричинених коронавірусами, озонотерапією, з інформаційних ресурсів.

У той же час, здійснюючи заходи контролю за виконанням цього рішення Комітет встановив, що інформацію, яку визнано порушенням законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, на окремих інформаційних ресурсах відповідачем не видалено, що підтверджено актами фіксації Комітету.

РЕЗУЛЬТАТ:

340,0
тис. грн
штрафу

Враховуючи те, що відповідач виконав зобов'язальну частину рішення № 654-р від 22.10.2020 не в повному обсязі, Комітет прийняв рішення, яким визнав дії ПП «МЦ «Альтернатива» порушенням та наклав на відповідача штраф.

ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПОРЯДКУ ПРОВЕДЕННЯ ОПИТУВАНЬ СПОЖИВАЧІВ

Комітет із метою гармонізації підходів та усунення питань невизначеності, які виникали у практиці аналізував проблемні питання та судову практику в розрізі використання результатів опитувань споживачів та ефективності застосування цього інструменту для отримання додаткових доказів для встановлення фактичних обставин справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (про захист від недобросовісної конкуренції).

Так, 28 грудня 2023 року Комітет на своєму засіданні прийняв розпорядження «Про затвердження Порядку проведення опитувань споживачів під час розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (про захист від недобросовісної конкуренції), дослідження ринку».

Цей документ розроблено відповідно до законів України «Про Антимонопольний комітет України», «Про захист економічної конкуренції» з метою забезпечення доказів у справах про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (про захист від недобросовісної конкуренції) та дослідження ринків.

Порядком проведення опитувань споживачів визначаються, зокрема:

- 01** МЕТА Й ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ПРОВЕДЕННЯ ОПИТУВАННЯ СПОЖИВАЧІВ;
- 02** ПРОЦЕДУРА ОРГАНІЗАЦІЇ ОПИТУВАННЯ СПОЖИВАЧІВ;
- 03** ОСНОВНІ ЕТАПИ ТА ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ОПИТУВАННЯ СПОЖИВАЧІВ;
- 04** ВИМОГИ ДО АНКЕТИ ОПИТУВАННЯ СПОЖИВАЧІВ.

Унормування на законодавчому рівні процедури проведення опитувань споживачів забезпечить отримання Комітетом доказів у справах про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (про захист від недобросовісної конкуренції) та сприятиме ефективному розслідуванню таких порушень.

МОНІТОРИНГ І КОНТРОЛЬ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

Попри призупинення дії **Закону України** «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Комітет за 2023 рік реалізував заплановані пріоритетні заходи в частині удосконалення нормативно-правової бази та адвокатування системи державної допомоги.

Так, протягом 2023 року Урядом було затверджено 5 проектів постанов щодо визначення критеріїв оцінки допустимості державної допомоги в різних сферах, розробником яких є Комітет.

Крім того, протягом звітного періоду були розроблені та схвалені на засіданні Комітету 4 проекти нормативно-правових актів із питань державної допомоги, що стосуються як визначення критеріїв оцінки допустимості державної допомоги, так й удосконалення механізмів збирання та проведення аналізу інформації про державну допомогу суб'єктам господарювання та подання до Комітету інформації про чинну державну допомогу.

Також у 2023 році Комітетом здійснювалось супроводження у ВРУ **проекту Закону України** «Про внесення змін до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та інших законодавчих актів України щодо державної допомоги суб'єктам господарювання» (реєстраційний № 5648 від 10.06.2021), метою якого є удосконалення встановленого правового регулювання, а також приведення національного законодавства у відповідність з європейськими стандартами та вимогами.

Разом із тим, розуміючи важливість та актуальність відновлення дії норм Закону «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» з урахуванням поточної ситуації в період воєнного стану та післявоєнної відбудови держави, Комітет звернувся до Прем'єр-міністра України із проханням розглянути можливість відновлення призупиненого закону, що, серед іншого, дозволить:

- забезпечити захист та розвиток конкуренції;
- підвищити прозорість та ефективність управління ресурсами держави та місцевими ресурсами;
- збільшити інвестиційну привабливість України, що, відповідно, позитивно вплине на

бізнес-середовище, створення робочих місць та покращить макроекономічні показники, які також стосуються й ВВП;

- спростити процедуру отримання суб'єктами господарювання за рахунок ресурсів держави та місцевих ресурсів компенсації збитків, спричинених надзвичайними ситуаціями, зокрема воєнними.

З метою підвищення обізнаності та адвокатування системи державної допомоги упродовж 2023 року Комітетом надано більше 40 письмових індивідуальних роз'яснень із питань застосування законодавства у сфері державної допомоги. Крім того, Комітет, узагальнивши найчастіші питання та практику правозастосування, надав 7 загальних роз'яснень із питань застосування законодавства у сфері державної допомоги.

Також у 2023 році проводилась робота з підготовки до переговорного процесу про вступ до ЄС. Було проведено первинну оцінку стану імплементації актів права Європейського Союзу у сфері державної допомоги. Загалом проаналізовано більше 1 000 актів щодо державної допомоги та сформовано відповідні пропозиції щодо плану імплементації.

Оксана ЧАБАНЮК

директор Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги

Комітет відповідно до частини першої статті 8 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі - Закон про ДД) є Уповноваженим органом з питань державної допомоги.

З метою забезпечення ефективної реалізації повноважень, покладених на Комітет як на Уповноважений орган, у Комітеті діє Департамент моніторингу і контролю державної допомоги (далі у цьому розділі – Департамент), створений у липні 2017 року на виконання міжнародних зобов'язань України, які виникли, зокрема, внаслідок підписання [Угоди про асоціацію](#).

Згідно з визначенням, наведеним у пункті 1 частини першої статті 1 Закону про ДД, державна допомога суб'єктам господарювання – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

13 квітня 2022 року набув чинності [Закон України](#) «Про внесення змін до пункту 5² розділу 9 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» щодо застосування його положень в період дії правового режиму воєнного стану 2175-ІХ від 01.04.2022, яким спрощується механізм надання суб'єктами господарювання державної допомоги під час дії воєнного стану та протягом року після його завершення або скасування, а саме:

- під час дії воєнного стану норми статей 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 Закону про ДД та інші норми законодавства, що впливають із зазначених статей цього Закону, не застосовуються;
- державна допомога, що надається під час дії воєнного стану, є допустимою;
- надавачі державної допомоги звільняються від обов'язку повідомлення про нову державну допомогу та про пропозиції щодо внесення змін до умов чинної державної допомоги, якщо така державна допомога надається під час дії воєнного стану та протягом одного року після його припинення або скасування та подання інформації про чинну державну допомогу, надану під час дії воєнного стану та протягом одного року після його припинення або скасування.

При цьому Комітет наразі здійснює роботу щодо відновлення дії окремих норм Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» з метою забезпечення проведення моніторингу державної допомоги суб'єктам господарювання та здійснення контролю за допустимістю такої допомоги для конкуренції.

Разом із цим розпорядженням КМУ від 14.06.2022 № 476-р затверджений [План заходів з удосконалення механізму державної допомоги суб'єктам господарювання](#). Відповідальні виконавці мають забезпечити виконання плану заходів та надсилати щороку до 1 лютого Комітету інформацію про стан виконання плану заходів для її узагальнення та подання до 1 березня КМУ.

ЗАЗНАЧЕНИЙ ПЛАН ЗАХОДІВ ПЕРЕДБАЧАЄ, ЗОКРЕМА:

01 визначення Комітетом відповідальним за розроблення та подання на розгляд КМУ проєктів постанов КМУ про критерії оцінки допустимості окремих категорій державної допомоги;

02 приведення надавачами державної допомоги нормативно-правових актів щодо надання державної допомоги суб'єктам господарювання, яка відповідно до рішення Комітету визнана недопустимою для конкуренції, у відповідність із Законом про ДД;

03 розроблення та здійснення надавачами державної допомоги заходів з надання підтримки за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів або будь-якої іншої підтримки за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів суб'єктам господарювання з урахуванням вимог Закону про ДД;

04 забезпечення ведення реєстру державної допомоги та доступу до такого ресурсу;

05 забезпечення складення річного звіту про надання державної допомоги суб'єктам господарювання за попередній фінансовий рік, подання звіту про надання державної допомоги суб'єктам господарювання КМУ для публікації в газеті «Урядовий кур'єр» та розміщення на урядовому вебсайті.

 Комітет прозвітував КМУ щодо виконання Плану заходів листом від 23.02.2023 № 500-29.1/01-4380е.

Динаміка кількості повідомлень щодо ДД (од.) виглядає таким чином:

2021 рік	2022 рік	2023 рік
359	36	2

ДІЯЛЬНІСТЬ КОМІТЕТУ ЯК УПОВНОВАЖЕНОГО ОРГАНУ У КОНТЕКСТІ ВИКОНАННЯ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ

РЕЄСТР ЧИННОЇ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

На виконання статті 267 Угоди про асоціацію, Комітет у лютому 2023 року надіслав Мінекономіки реєстр чинної державної допомоги для передачі стороні ЄС та повідомив, що Комітет спільно з експертами проекту SESAR доопрацював та сформував оновлений реєстр чинної державної допомоги.

13 лютого 2023 року на офіційному вебпорталі Комітету опубліковано реєстр чинної державної допомоги, що існувала до 02.08.2017 та оцінена Комітетом.

Оновлений реєстр чинної державної допомоги передано стороні ЄС 07.03.2023 через секретаріат Комітету асоціації Україна – ЄС у торговельному складі.

У Звіті Єврокомісії про прогрес України в межах Пакету розширення ЄС було зазначено, що Україна повинна, зокрема, підготувати достовірну та повну інвентаризацію схем державної допомоги, запроваджених до створення органу, відповідального за контроль за державною допомогою в Україні. З метою доопрацювання реєстру чинної державної допомоги інформацією про програми підтримки суб'єктів господарювання, Комітет у грудні 2023 року надіслав запит надавачам державної допомоги – міністерствам, центральним органам виконавчої влади та військовим адміністраціям щодо подання інформації про програми чинної державної допомоги.

ВІДПОВІДНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ДЕРЖАВНУ ДОПОМОГУ ACQUIS ЄС

Підписанням Угоди про асоціацію Україна прийняла на себе зобов'язання згідно зі статтею 264 зазначеної Угоди – застосовувати правила функціонування державної допомоги, визначені статтями 262, 263 (3) або 264 (4) цієї Угоди, та використовувати відповідну судову практику Суду ЄС, а також, вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Союзу.

На виконання цих зобов'язань був прийнятий Закон про ДД, який набрав чинності 02.08.2017, та визначив Комітет уповноваженим органом з питань державної допомоги та встановив обов'язок надавачів повідомляти Комітет про державну допомогу.

В Аналітичному звіті Європейської Комісії щодо заявки України на членство в Європейському Союзі було зазначено, що в Законі про ДД загалом відображено положення статей 107 та 108 ДФЄС. Та наголошено на необхідності продовжувати узгодження своєї нормативно-правової бази у сфері державної допомоги з відповідними частинами acquis ЄС.

У 2023 році проведено первинну оцінку стану імплементації acquis ЄС у сфері державної допомоги. Загалом проаналізовано більше 1000 актів щодо державної допомоги. Зокрема, визначено 5 регламентів, які підлягають імплементації. З них наразі 1 регламент має значний рівень імплементації, 2 регламенти мають добрий рівень імплементації, 1 регламент має деякий рівень імплементації та 1 регламент не імплементовано.

НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

ВИКОНАННЯ ПРІОРИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖЕНІ ПРОЄКТИ ПОСТАНОВ КМУ У 2023 РОЦІ

Комітет постійно вживає заходів щодо удосконалення необхідної нормативно-правової бази у сфері державної допомоги.

У 2023 році Комітет активно працював над розробкою проєктів нормативно-правових актів у сфері державної допомоги. Щодо проєктів постанов, що були протягом звітного року затверджені КМУ, зазначено далі (*опис суті постанов 1-3 міститься у Звіті АМКУ за 2022 рік*).

01

«Про затвердження критеріїв оцінки державної допомоги суб'єктам господарювання для підтримки культури та збереження культурної спадщини»

Реквізити документа

№ 52 від 20.01.2023

Також постановою КМУ від 21.11.2023 № 1225 затверджено зміни до критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для підтримки культури та збереження культурної спадщини.

Внесення зазначених змін пов'язане з оновленням акта європейського законодавства, з урахуванням якого розроблені Критерії. Відтак зміни до них імплементують відповідні положення Регламенту Комісії (ЄС) від 23.06.2023 № 2023/1315, яким, зокрема, внесені зміни до Регламенту (ЄС) від 17.06.2014 № 651/2014 про визнання окремих категорій допомоги сумісними з внутрішнім ринком при застосуванні статей 107 та 108 Договору про функціонування ЄС.

Постановою внесені такі зміни до Критеріїв:

- податок на додану вартість, відшкодування якого здійснюється відповідно до закону, не враховуватиметься під час визначення максимального розміру державної допомоги. Відповідно, зазначена зміна сприятиме оптимізації витрачання ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
- розмір державної допомоги, щодо якого застосовується альтернативний спосіб розрахунку максимального розміру державної допомоги (на рівні 80% допустимих витрат), із 2 млн євро збільшується до 2,2 млн євро. Відповідно, зазначена зміна забезпечує можливість визначити більший розмір допустимої державної допомоги за спрощеним механізмом.

02

«Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для забезпечення розвитку регіонів та для підтримки середнього та малого підприємництва»

Реквізити документа

№ 348 від 18.04.2023

03

«Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на **надання послуг із створення та/або добору, організації та поширення масової інформації, які є послугами, що становлять загальний економічний інтерес**»

Реквізити документа

№ 704 від 11.07.2023

04

«Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання **для місцевої інфраструктури**»

Реквізити документа

№ 1087 від 13.10.2023

Критерії застосовуються для проведення оцінки допустимості державної допомоги, яка надається суб'єктам господарювання для будівництва або модернізації місцевої інфраструктури та встановлюють умови, за яких вона є допустимою для конкуренції.

Отримувачами державної допомоги відповідно до положень Критеріїв є суб'єкти господарювання, які не перебувають у скрутному становищі та провадять діяльність, пов'язану з інфраструктурою, що використовується для пропозиції та/або реалізації товарів (робіт, послуг) на ринку (економічну діяльність).

Критерії встановлюють, що надання державної допомоги повинно мати стимулюючий ефект і вона може спрямовуватись на відшкодування суб'єктам господарювання допустимих витрат, які пов'язані з інвестиціями.

Також Критеріями визначено, що:

- доступ до інфраструктури повинен бути відкритим для осіб, які зацікавлені в користуванні інфраструктурою, та надаватися на прозорій і недискримінаційній основі;
- плата за використання або продаж інфраструктури повинна відповідати ринковим умовам;
- експлуатація інфраструктури здійснюється суб'єктами господарювання на відкритій, прозорій та недискримінаційній основі, що забезпечує відповідність вартості або плати за таку експлуатацію ринковим умовам, з урахуванням вимог законодавства.

05

«Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання **для рекреаційної інфраструктури**»

Реквізити документа

№ 1175 від 10.11.2023

Критерії застосовуються для проведення оцінки допустимості державної допомоги, яка надається суб'єктам господарювання з метою сприяння господарській діяльності, що здійснюється з використанням рекреаційної інфраструктури, та встановлюють умови, за яких вона є допустимою для конкуренції.

Отримувачами державної допомоги відповідно до положень Критеріїв є суб'єкти господарювання, які не перебувають у скрутному становищі та

претендують на її отримання для рекреаційної інфраструктури, що складається з об'єктів багатфункціонального характеру, які пропонують, зокрема, культурні та рекреаційні послуги, за винятком парків розваг та готельних об'єктів.

Критерії встановлюють, що надання державної допомоги повинно мати стимулюючий ефект і вона може спрямовуватись на відшкодування суб'єктам господарювання допустимих витрат, які пов'язані з інвестиціями.

Також Критеріями визначено, що:

- доступ до інфраструктури повинен бути відкритим для осіб, які зацікавлені в користуванні інфраструктурою, та надаватися на прозорій і недискримінаційній основі;
- будівництво, модернізація та/або експлуатація інфраструктури здійснюється суб'єктами господарювання на відкритій, прозорій та недискримінаційній основі, яка забезпечить відповідність вартості або плати ринковим умовам, з урахуванням вимог законодавства.

ВИКОНАННЯ ПРІОРИТЕТУ

РОЗРОБЛЕНІ ТА СХВАЛЕНІ ПРОЄКТИ НПА НА ЗАСІДАННІ КОМІТЕТУ ПРОТЯГОМ 2023 РОКУ

Проект постанови КМУ

01

«Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання **на надання послуг пасажирських перевезень, які є послугами, що становлять загальний економічний інтерес**»

Зазначені критерії застосовуються для проведення оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання, що надається з метою сприяння окремим видам господарської діяльності, а саме на надання послуг пасажирських перевезень міським електричним, автомобільним, залізничним та внутрішнім водним транспортом, які є послугами, що становлять загальний економічний інтерес, за винятком перевезень, які здійснюються з метою туризму.

Проект акта визначає умови, відповідно до яких надавачі державної допомоги будуть здійснювати компенсацію витрати суб'єктів господарювання (перевізників) під за надання ними послуг пасажирських перевезень, які є послугами, що становлять загальний економічний інтерес (далі - ПЗЕ). Зокрема проект постанови встановлює вимоги та умови до: змісту та строку дії договору про надання ПЗЕ; способу укладання договору; розрахунку максимального розміру державної допомоги, яка може надаватися; способу розрахунку сукупного розміру державної допомоги; переліку витрат, що можуть бути відшкодовані отримувачу державної допомоги.

Проект постанови КМУ

02

«Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання **для об'єктів портової інфраструктури**»

Ці критерії застосовуються для проведення оцінки допустимості державної допомоги, яка надається суб'єктам господарювання з метою сприяння господарській діяльності, що здійснюється з використанням об'єктів портової інфраструктури, та встановлюють умови, за яких така державна допомога є допустимою для конкуренції.

Відповідно до ухваленого проекту до категорій отримувачів державної допомоги належатимуть суб'єкти господарювання, які одночасно відповідають таким ознакам:

- не перебуває у скрутному становищі;
- здійснює господарську діяльність із використанням об'єктів портової інфраструктури.

При цьому державна допомога повинна мати стимулюючий ефект та спрямовуватись отримувачем на чітко визначений перелік витрат. Зокрема це:

- інвестиції для нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту та технічного переоснащення інфраструктури порту;
- інвестиції для нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту та технічного переоснащення інфраструктури доступу до інфраструктури порту;
- експлуатаційне днопоглиблення.

Водночас проект акта встановлює перелік витрат, які є недопустимими.

Також проект критеріїв визначає максимальний розмір державної допомоги, яка може надаватися та спосіб розрахунку сукупного розміру державної допомоги.

Окрім цього проектом пропонуються також такі вимоги:

- нове будівництво, реконструкція, капітальний ремонт, технічне переоснащення, експлуатація та/або оренда інфраструктури порту здійснюється суб'єктами господарювання, що визначаються на конкурентній, прозорій та недискримінаційній основі;
- доступ до інфраструктури порту має бути відкритим для всіх суб'єктів господарювання, які здійснюють або планують здійснювати свою господарську діяльність у порту та надаватися на прозорій і недискримінаційній основі.

03 **Проект постанови КМУ**

«Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання **для підтримки спортивної інфраструктури**»

Як передбачається ухваленим проектом, до категорій отримувачів державної допомоги належатимуть суб'єкти господарювання, які одночасно відповідають таким ознакам:

- є суб'єктами господарювання, які не перебувають у скрутному становищі;
- є суб'єктами господарювання, що здійснюють діяльність із використанням інфраструктури для пропозиції та/або реалізації товарів (робіт, послуг) на ринку (економічну діяльність).

Водночас, якщо інфраструктура використовується для допоміжної діяльності (яка є необхідною для функціонування інфраструктури або є невід'ємною частиною її основного неекономічного призначення, і частка такого використання в загальній потужності інфраструктури не перевищує 20%), діяльність в цілому є неекономічною.

Державна допомога повинна мати стимулюючий ефект та спрямовуватись отримувачем на чітко визначений перелік витрат. Зокрема, державна допомога для спортивної інфраструктури може надаватися не тільки як інвестиційна допомога, а й як операційна допомога.

Проектом Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для спортивної інфраструктури передбачено, що:

! вона не повинна використовуватись виключно одним суб'єктом сфери фізичної культури і спорту;

! у випадку використання спортивної інфраструктури декількома користувачами одночасно мають розраховуватись частки часу використання відповідної інфраструктури кожним суб'єктом сфери фізичної культури і спорту.

Зазначені проекти постанов було надіслано на погодження заінтересованим органам відповідно до вимог Регламенту КМУ, затвердженого постановою КМУ від 18.07.2007 № 950 (зі змінами).

04 **Проект розпорядження Комітету**

«Про затвердження Змін до розпорядження Антимонопольного комітету України від 28 грудня 2015 року № 43-рп»

03.08.2023 Комітет схвалив проект змін до свого [розпорядження від 28 грудня 2015 року № 43-рп](#) «Деякі питання реалізації Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Цим розпорядженням, зокрема, затверджено:

- Порядок проведення моніторингу державної допомоги суб'єктам господарювання, який визначає основні засади збирання та проведення аналізу інформації про державну допомогу суб'єктам господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, у тому числі з обмеженим доступом, необхідної для прийняття рішень, передбачених Законом про ДД;
- Порядок, форми та вимоги щодо подання Комітету інформації про чинну державну допомогу суб'єктам господарювання, який визначає механізм подання надавачами державної допомоги Комітету інформації про чинну державну допомогу суб'єктам господарювання.

Запропоновані Комітетом зміни сприятимуть удосконаленню механізмів збирання та проведення аналізу інформації про державну допомогу суб'єктам господарювання та подання до Комітету інформації про чинну державну допомогу.

ІНША НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

ВИКОНАННЯ ПРІОРИТЕТУ

Погодження проектів постанов

Протягом 2023 року Комітет проводив роботу з погодження відповідно до Регламенту КМУ таких проектів Постанов Уряду:

- [«Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання в галузі цивільної авіації»;](#)
- [«Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес».](#)

Щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та інших законодавчих актів України щодо державної допомоги суб'єктам господарювання»

Також у 2023 році Комітетом здійснювалось супроводження у ВРУ проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та інших законодавчих актів України щодо державної допомоги суб'єктам господарювання», реєстраційний № 5648 від 10.06.2021 (далі - Законопроект № 5648). Метою зазначеного законопроекту є удосконалення встановленого правового регулювання з метою ефективного функціонування системи контролю і моніторингу державної допомоги, а також приведення національного законодавства у відповідність до правил моніторингу і контролю державної допомоги, що закріплені Угодою про асоціацію та, відповідно, acquis ЄС.

Наразі у ВРУ перебуває на розгляді доопрацьований Законопроект № 5648 у редакції від 26.12.2022. Після доопрацювання зазначеного законопроекту було внесено певну кількість пропозицій та правок.

Враховуючи наведене, 02.01.2023 Комітет надав Комітету ВРУ з питань інтеграції України до ЄС пропозиції до доданих нових принципових, концептуально значущих та таких, що можуть змінити правозастосування цієї сфери, положень Законопроекту № 5648 у редакції від 26.12.2022, а саме:

01 щодо можливості встановлювати окремим законом особливості застосування державної допомоги в окремих сферах господарської діяльності (частина п'ята статті 3 Законопроекту № 5648).

Встановлення окремим законом «особливостей застосування державної допомоги в окремих сферах господарської діяльності» є таким, що може ускладнити правозастосування та призвести до появи правових колізій.

02 щодо відтермінування дії Закону про ДД на 5 років з дня закінчення воєнного стану та/або до дня набуття Україною повноправного членства в ЄС (пункт 2 розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» Законопроекту № 5648).

Пропозиція відтермінування дії Закону про ДД на 5 років з дня закінчення воєнного стану та/або до дня набуття Україною повноправного членства в ЄС є необґрунтованою та такою, що не відповідає міжнародним зобов'язанням, передбаченим Угодою про асоціацію, оскільки статтею 267 регламентовано строки щодо прийняття національного законодавства, а саме: протягом трьох років з дати набрання чинності Угодою про асоціацію.

У проекті експертного висновку зазначалося, що Комітет в цілому підтримує законопроект, проте окремої уваги потребують зазначені вище дві принципіві, концептуально значущі та такі, що можуть змінити правозастосування цієї сфери, норми Законопроекту № 5648.

12.09.2023 Законопроект № 5648 розглянуто на засіданні Комітету ВРУ з питань інтеграції України до ЄС; зазначений Комітет ухвалив висновок, що положення законопроекту, за предметом правового регулювання, спрямовані на виконання міжнародно-правових зобов'язань у сфері європейської інтеграції, водночас відтермінування дії окремих його норм, зокрема, звільнення від відповідальності та від обов'язку повідомлення щодо отримання державної допомоги не відповідають Угоді про асоціацію.

ПІДВИЩЕННЯ ОБІЗНАНОСТІ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

Національна система контролю державної допомоги в Україні є такою, що розвивається.

З метою подальшого розвитку ефективної системи державної допомоги одним із пріоритетних напрямів роботи Комітету, як і в попередні роки, залишається поширення знань про державну допомогу.

Протягом 2023 року проведено:

12 виступів із питань надання державної допомоги на конференціях, семінарах та зустрічах

6 круглих столів та інших масових заходів

Так, 22-26 травня 2023 року у Кишиневі (Молдова) проведено тренінг, де фахівці Департаменту Комітету в рамках трьох панелей виступили перед учасниками з доповідями щодо шляхів гармонізації профільного українського законодавства з практикою ЄС, покращення контролю за державною допомогою та методів її адвокатування серед потенційних надавачів.

Захід було організовано конкурентним відомством Польщі (UOKiK) з метою обміну досвідом між профільними відомствами різних країн. У тренінгу взяли участь фахівці з України, Молдови, Чехії, Румунії та інших держав.

У 2023 році Комітетом, за письмовими зверненнями надавачів та отримувачів державної підтримки, надано **більше 40 письмових роз'яснень** із питань застосування законодавства у сфері державної допомоги.

ВИКОНАННЯ ПРІОРИТЕТУ

Також, зважаючи на непоодинокі звернення надавачів та отримувачів державної підтримки, Комітет, узагальнивши отримані питання та практику правозастосування, надав **роз'яснення** щодо:

01

Застосування законодавства щодо державної допомоги у сфері поводження з побутовими відходами

Реквізити роз'яснення

№ 1-pp/дд від 26.01.2023

Практика Комітету у сфері розгляду справ про державну допомогу показує, що зазвичай тарифи на послуги з вивезення побутових відходів не компенсують всіх витрат, пов'язаних з їх наданням.

Внаслідок цього окремі суб'єкти господарювання, що працюють у сфері поводження з побутовими відходами, потребують фінансової допомоги держави.

Проаналізувавши прийняті Комітетом рішення щодо надання підтримки виконавцям послуги у сфері поводження з побутовими відходами, можна виділити низку рішень щодо визнання такої підтримки недопустимою державною допомогою, що було зумовлено недотриманням вимог національного законодавства, а саме, обрання виконавця послуг без проведення конкурсу.

У наданих роз'ясненнях АМКУ містяться умови, коли така підтримка не вважатиметься державною допомогою, а також наведено підходи для розробки методики розрахунку компенсації, її

контролю та перегляду, заходів з уникнення і повернення надмірної компенсації за надання послуг у сфері поводження з побутовими відходами, тобто умови допустимості такої державної допомоги.

Також у роз'ясненнях зауважено, що державна допомога, що надається суб'єктам господарювання на охорону навколишнього природного середовища у сфері поводження з побутовими відходами, має відповідати умовам допустимості, зазначеним у прийнятій КМУ у 2021 році постанові «Про затвердження Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на охорону навколишнього природного середовища».

02

Застосування законодавства у сфері державної допомоги суб'єктам господарювання, які надають **послуги з перевезень пасажирів автомобільним транспортом**

Реквізити роз'яснення

№ 2-pp/дд від 16.02.2023

Практика Комітету у сфері розгляду справ про державну допомогу показує, що зазвичай тарифи на послуги з перевезень пасажирів автомобільним транспортом не покривають всіх витрат, пов'язаних з їх наданням, оскільки через встановлені необґрунтовані тарифи, витрати на обслуговування транспорту, виплату зарплати та перевезення пільгових категорій громадян не покриваються прибутком від оплати проїзду. Однак органи державної влади та місцевого самоврядування зобов'язані забезпечувати функціонування громадського транспорту та задовольняти потреби пасажирів в якісних послугах. Як наслідок вони надають суб'єктам господарювання (перевізникам) державну допомогу.

Комітетом сформовано практику оцінки такої допомоги. Найчастіше передумовою визнання підтримки недопустимою державною допомогою є порушення надавачами процедури обрання суб'єкта господарювання на конкурсних засадах.

У наданих роз'ясненнях Комітету містяться умови, коли така підтримка не вважатиметься державною допомогою, а також особливості застосування Комітетом для оцінки допустимості такої державної допомоги Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2007 року про громадські послуги пасажирських перевезень залізничним і дорожнім транспортом, який встановлює умови допустимості такої державної допомоги. Наведено приклад оцінки допустимості Комітетом державної допомоги на послуги з перевезень пасажирів автомобільним транспортом.

Крім того, зазначено, що існує усталена судова практика щодо розгляду оскарження рішень Комітету щодо таких порушень у суді. Свого часу, розглядаючи скаргу на одне з подібних рішень АМКУ, Верховний Суд у складі колегиї суддів Касаційного адміністративного суду, встановив що Комітет прийняв рішення у межах повноважень та відповідно до законодавства.

03

Застосування законодавства у сфері державної допомоги щодо діяльності у сфері **культури та культурної спадщини**

Реквізити роз'яснення

№ 3-pp/дд від 02.03.2023

Роз'яснено механізм визначення належності до державної допомоги заходів із підтримки, що реалізуються в зазначеній сфері, та оцінювання допустимості відповідної державної допомоги. Зауважено, що ці роз'яснення не стосуються сфери діяльності з виробництва та розповсюдження аудіовізуальних творів.

У роз'ясненнях зазначається, що підтримка на здійснення неоплачуваної для кінцевих споживачів діяльності у сфері культури та охорони культурної спадщини або якщо доходи від провадження такої діяльності покривають до 50 відсотків витрат для її провадження, є такою, що спрямована на реалізацію соціально-культурної мети та на здійснення неекономічної діяльності і, відповідно, не є державною допомогою згідно із Законом про ДД.

У документі також роз'яснено основні положення Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для підтримки культури та збереження культурної спадщини, затверджених постановою КМУ від 20.01.2023 № 52.

04

Стосовно **розрахунку грошового еквіваленту державної допомоги у формі гарантії**

Реквізити роз'яснення

№ 4-pp/дд від 13.04.2023

Роз'яснено, що позики та гарантії, які надаються державними органами, можуть вважатися державною допомогою, якщо не відповідають ринковим умовам. Саме для встановлення факту, чи є надана державою гарантія державною допомогою, а також, чи відповідає розмір такої державної допомоги максимальному розміру державної допомоги, встановленого критеріями оцінки допустимості такої державної допомоги, є важливим розрахунок грошового еквіваленту державної допомоги.

У документі наведено перелік умов за яких підтримка суб'єктів господарювання у формі гарантії є державною допомогою, а також надані методологічні рекомендації щодо розрахунку референтної ставки та грошового еквіваленту державної допомоги.

Разом із тим для кращого розуміння та застосування таких розрахунків на практиці в роз'ясненнях наведені типові приклади розрахунку грошового еквіваленту державної допомоги у формі гарантії.

Реквізити роз'яснення

№ 5-pp/дд від 25.05.2023

Роз'яснено умови допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання, які надають послуги у сфері пасажирських перевезень, зокрема щодо розробки методики розрахунку компенсації за надання послуг, які є ПЗЕІ, контролю та перегляду такої компенсації. Роз'яснення визначають умови, які мають бути відображені в методиці розрахунку компенсації, зокрема:

- загальна сума компенсації за надання послуги пасажирських перевезень, які є ПЗЕІ, не повинна перевищувати суму, яка необхідна для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням рівня об'єктованого прибутку;
- для розрахунку розміру компенсації за надання послуг пасажирських перевезень, які є ПЗЕІ, надавач державної допомоги повинен керуватися визначеною формулою;
- методика має передбачати перелік витрат, на які може спрямовуватись компенсація;
- розрахунок витрат та доходів повинен здійснюватися відповідно до чинних положень законодавства у сфері бухгалтерського обліку і вимог податкового законодавства та забезпечувати коректне відображення на окремих рахунках бухгалтерського обліку результатів фінансово-господарської діяльності;
- при здійсненні відшкодування компенсації застосовуються заходи контролю відповідно до законодавства;
- у разі виявлення випадку надання надмірної компенсації, її повернення здійснюється в порядку, встановленому законодавством.

Надані роз'яснення допоможуть надавачам державної допомоги правильно, відповідно до вимог ЄС здійснювати розрахунок зазначеної компенсації.

Застосування законодавства у сфері державної допомоги для підтримки суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність у сфері надання соціальних послуг

Реквізити роз'яснення

№ 6-pp/дд від 07.09.2023

У роз'ясненнях, зокрема, наведено приклади категорії отримувачів підтримки у сфері надання соціальних послуг та описано особливості застосування законодавства й судової практики ЄС у сфері державної допомоги.

Крім цього, у документі детально пояснено в яких випадках захід підтримки суб'єктів господарювання,

що здійснюють діяльність у сфері надання соціальних послуг, вважатиметься державною допомогою та наведено умови, за яких такий захід не вважатиметься державною допомогою. Так, у випадку надання підтримки за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів суб'єктам господарювання в рамках реалізації програм соціального забезпечення, які зокрема ґрунтуються на принципі солідарності та відповідно є не економічними, підтримка не вважатиметься державною допомогою відповідно до Закону та не потребуватиме подання повідомлення до Комітету.

Водночас надання підтримки за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів суб'єктам господарювання в рамках реалізації економічних програм соціального забезпечення міститиме ознаки державної допомоги відповідно до Закону та потребуватиме подання повідомлення до Комітету для здійснення ним відповідної оцінки.

Також у роз'ясненнях наведено приклад віднесення заходу підтримки до державної допомоги за результатом розгляду Комітетом відповідного повідомлення про державну допомогу.

Застосування законодавства у сфері державної допомоги суб'єктам господарювання на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у сфері аудіовізуальних медіа

Реквізити роз'яснення

№ 7-pp/дд від 14.12.2023

Роз'яснено механізм визначення належності до державної допомоги заходів із підтримки, що реалізуються в зазначеній сфері, та оцінювання допустимості на надання ПЗЕІ у сфері аудіовізуальних медіа.

Так, при наданні підтримки на надання ПЗЕІ у сфері аудіовізуальних медіа відсутня перевага та, відповідно, така підтримка не є державною допомогою відповідно до Закону у разі виконання відповідних умов.

У разі невиконання умов, за яких виключається надання переваги, підтримка ПЗЕІ у сфері аудіовізуальних медіа може містити ознаки державної допомоги та потребує подання повідомлення до Комітету.

У роз'ясненнях наведені також умови, у разі виконання яких державна допомога на надання ПЗЕІ у сфері аудіовізуальних медіа є допустимою.

Роз'яснення містять приклад застосування законодавства про державну допомогу суб'єктам господарювання на надання ПЗЕІ у сфері аудіовізуальних медіа.

ДІЯЛЬНІСТЬ АМКУ ЯК ОРГАНУ ОСКАРЖЕННЯ У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

У звітному році інституційна спроможність Комітету як органу оскарження посилилась шляхом здійснення конкурсного відбору та призначення Головою Комітету уповноважених з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель.

Із числа призначених уповноважених Комітетом утворено Комісію Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель (далі – Комісія).

З 5 травня 2023 року Комісія забезпечує виконання Комітетом функцій органу оскарження, розглядаючи скарги про порушення законодавства у сфері публічних закупівель.

У порівнянні з 2022 роком кількість скарг, що надійшла на розгляд органу оскарження зросла у два з половиною рази.

Разом із цим жодного рішення органу оскарження, прийнятого у 2023 році, не було остаточно скасовано в судовому порядку.

Зазначені обставини свідчать про збільшення кількості порушень порядку проведення процедур закупівель з боку замовників та разом із цим про високий рівень довіри суб'єктів оскарження до Комітету як органу оскарження.

Під час виконання своїх функцій орган оскарження встановлює порушення з боку суб'єктів оскарження під час підготовки та подання скарг, з боку замовників під час проведення процедур закупівель, а також з боку учасників процедур закупівель під час підготовки та подання тендерних пропозицій.

З метою підвищення рівня професіоналізму й обізнаності як замовників, так і учасників процедур закупівель, Комітетом здійснено узагальнення практики розгляду скарг щодо процедур закупівель у найбільш проблемних сферах.

Зазначені узагальнення відображають перелік основних порушень порядку проведення відповідних процедур закупівель та містять відповідні пропозиції органу оскарження, спрямовані на зменшення кількості таких порушень.

Протягом звітнього періоду продовжувалась взаємодія органу оскарження з правоохоронними та контролюючими органами. У разі виявлення під час розгляду скарг ознак

адміністративного та/або кримінального правопорушення (наприклад, ознак підробки документів) матеріали надсилались до відповідних правоохоронних чи контролюючих органів для вжиття заходів у межах їх компетенції.

Комітет як орган оскарження в межах своїх повноважень бере також активну участь в удосконаленні законодавства у сфері публічних закупівель, у тому числі в частині імплементації в Україні положень законодавства ЄС.

У межах повноважень, визначених законодавством, та з урахуванням практичних напрацювань органу оскарження Комітетом ведеться постійна робота над удосконаленням сфери публічних закупівель, яка потребує особливої уваги в такі складні та відповідальні для України часи.

Роман КОВАЛЬ

директор Департаменту з питань оскаржень рішень у сфері публічних закупівель

ОСКАРЖЕННЯ ЗАКУПІВЕЛЬ. ЩО ЗМІНИЛОСЯ?

Серед основних змін законодавства, що стосуються діяльності Комітету як органу оскарження, є **впровадження Інституту Уповноважених з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель**.

Наказом Голови Комітету від 13 лютого 2023 року № 79-ВК **оголошено конкурс** на заміщення вакантних посад державних уповноважених з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель.

За результатами конкурсу було призначено перших чотирьох уповноважених з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель.

Розпорядженням Комітету від 04.05.2023 № 8-рп **затверджено регламент роботи Комісії** Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель.

Розпорядженням Комітету від 04.05.2023 № 9-рп затверджено склад комісії Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель, які, відповідно, з 05.05.2023 розглядають скарги про порушення законодавства у сфері публічних закупівель.

УЧАСТЬ У ЗАКОНОТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Комітет як орган оскарження в межах своїх повноважень бере активну участь в удосконаленні законодавства у сфері публічних закупівель, у тому числі в частині імплементації законодавства ЄС.

Зокрема, працівники органу оскарження систематично беруть участь у робочій групі, створеній Мінекономіки в рамках розробки проєкту Закону України щодо внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» (далі у цьому розділі – Закон), надаються відповідні пропозиції та зауваження з урахуванням практики розгляду скарг органом оскарження. Більшість пропозицій на даний час враховані в законопроекті.

Крім того, протягом звітного періоду Комітетом **опрацьовано близько 15 проєктів нормативно-правових актів у сфері публічних закупівель** (законопроекти, проєкти постанов та розпоряджень Кабінету Міністрів України тощо), надано відповідні пропозиції та зауваження до них.

Загалом, з метою удосконалення законодавства у сфері публічних закупівель та функціонування електронної системи закупівель протягом 2023 року Комітетом **надіслано 29 листів до Мінекономіки** щодо діяльності органу оскарження, у тому числі, щодо таких проблемних питань, які виявляються під час розгляду скарг:

- **Щодо уніфікації вимог тендерної документації для всіх замовників закупівель електричної енергії.**

У зв'язку із соціальною важливістю закупівель електричної енергії Комітет надає пропозиції та бере участь у розробленні Уповноваженим органом примірної тендерної документації щодо закупівель електричної енергії.

Також у 2023 році представники Комітету брали участь у засіданнях робочої групи з опрацювання питання щодо укладення договорів про постачання електричної енергії споживачу та бюджетним установам, утвореної наказом Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 23.11.2022 № 39-од. У рамках цієї робочої групи Комітет також надавав відповідні пропозиції з урахуванням практики розгляду скарг щодо закупівель електричної енергії.

- **Щодо уніфікації вимог тендерної документації для всіх замовників закупівель шкільного харчування.**

Розпорядженням КМУ від 27 жовтня 2023 року № 990-р схвалена Стратегія реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року та затверджений операційний план заходів з її реалізації у 2023–2024 роках.

Пунктом 6 вказаного плану передбачений захід «актуалізація примірної тендерної документації на закупівлю послуг з організації харчування відповідно до норм законодавства», одним з відповідальних виконавців якого визначено Комітет.

У зв'язку з наведеним, з метою підвищення рівня конкурентності серед постачальників послуг з організації харчування та зменшення кількості скарг, Комітет бере участь у розробленні примірної тендерної документації та в межах своїх повноважень надає Міністерству економіки України відповідні пропозиції.

- **Щодо необхідності розроблення та затвердження Уповноваженим органом типових тендерних документацій.**

Під час виконання функцій органу оскарження Комітет стикається з такою проблемою як, зокрема, необхідність запобігання формування замовниками тендерних документацій та проєктів договорів у неналежний (довільний) спосіб, який дозволяє їм (замовникам) встановлювати дискримінаційні умови в тендерних документаціях шляхом встановлення надмірних вимог до учасників, приховування таких вимог у різних розділах тендерної документації (наприклад, кваліфікаційних вимог до учасників або технічних вимог до предмета закупівлі в проєкті договору тощо).

Така ситуація за практикою Комітету як органу оскарження є незмінною вже понад 12 років.

У зв'язку з наведеним Комітет пропонує вирішити зазначене питання шляхом внесення змін до Закону в частині надання Уповноваженому органу повноважень затверджувати саме типові форми документів (тендерних документацій, договорів тощо).

- **Щодо відсутності доступу до конфіденційних документів переможця через Кабінет оскарження у випадках оскарження відхилення тендерної пропозиції скаржника, а також оскарження тендерної пропозиції переможця** (у тому числі конфіденційних документів у складі тендерних пропозицій переможця).

Під час розгляду скарг органом оскарження виявлено, що у випадках оскарження відхилення тендерної пропозиції суб'єкта оскарження, а також оскарження тендерної пропозиції переможця процедури закупівлі (в тому числі конфіденційних

документів у складі тендерних пропозицій переможця), через Кабінет оскарження відсутній доступ до конфіденційних документів переможця.

Це суперечить вимогам абзацу третього частини другої статті 28 Закону, відповідно до якого замовник, орган оскарження та центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю, мають доступ в електронній системі закупівель до інформації, яка визначена учасником конфіденційною.

У зв'язку з наведеним Комітет надав пропозиції Мінекономіки щодо вирішення зазначеного питання.

- **Щодо зловживання замовниками правом на відміну процедур закупівель, у тому числі з метою уникнення укладення договорів з переможцями.**

Як показує практика розгляду скарг, замовники часто зловживають нормами чинного законодавства щодо відміни процедур закупівель, зокрема, у випадках небажання укладати договори з учасниками, які перемогли за результатом проведення відповідного тендеру.

При цьому замовники найбільш часто застосовують підставу для відміни – неможливість усунення порушень, що виникли через виявлені порушення вимог законодавства у сфері публічних закупівель, «вигадуючи» різні підстави, як наприклад, неврахування у тендерній документації нібито окремих технічних вимог до предмета закупівлі або свідоме пропущення замовниками строків на визначення переможця або укладення з ними договору.

Тобто замовники свідомо вчиняють дії, які в подальшому призводять до виникнення підстав для відміни торгів.

У зв'язку з наведеним, на думку Комітету, одним із додаткових суттєвих запобіжників прийняття замовниками необґрунтованих рішень щодо відміни процедур закупівель може бути обов'язок оприлюднення разом із рішенням документального підтвердження наявності підстав для відміни торгів.

- **Щодо оголошення замовниками декількох процедур закупівель на одну й ту саму закупівлю.**

Під час виконання функцій органу оскарження Комітет систематично встановлює, що, враховуючи відсутність заборони на оголошення декількох процедур закупівель на одну й ту саму закупівлю, замовники оголошують одночасно (або послідовно) декілька процедур закупівель у рамках однієї запланованої закупівлі (відповідно до річного плану) та однієї очікуваної вартості закупівлі.

Це надає можливість замовникам проводити декілька процедур закупівель з метою укладення договору «зі своїм» переможцем, щодо інших процедур закупівель замовники приймають рішення їх відмінити (зокрема, якщо в них перемагає не той учасник, якого хоче бачити замовник).

Це призводить до великої кількості відміни торгів та їх подальшого оскарження учасниками до органу оскарження.

У зв'язку з наведеним Комітет пропонує внести зміни до Закону в частині встановлення заборони замовнику проводити тотожну процедуру закупівлі до відміни вже оголошеної процедури закупівлі й оприлюднення звіту про результати проведення закупівлі з використанням електронної системи закупівель відповідно до частини другої статті 23 цього Закону.

- **Щодо виключення можливості проведення процедур закупівель, визначених Законом України «Про публічні закупівлі», суб'єктами господарювання, які не є замовниками в розумінні цього Закону.**

Під час розгляду скарг органом оскарження виникають випадки, коли суб'єкти господарювання, які не є замовниками в розумінні Закону та на яких не розповсюджується дія Закону, під час закупівель застосовують процедури, визначені Законом.

Це призводить до того, що скарги, маючи технічну можливість оскаржити через електронну систему закупівель такі закупівлі, подають відповідні скарги.

Під час ознайомлення з такими скаргами встановлюється, що окремі суб'єкти господарювання не є замовниками в розумінні Закону, відповідно, ці скарги вважаються такими, що подані з порушенням вимог Закону, тому їх розгляд припиняється, а плата за подачу таких скарг відповідно до постанови КМУ від 22 квітня 2020 року № 292 «Про встановлення розміру плати за подання скарги та затвердження Порядку здійснення плати за подання скарги до органу оскарження через електронну систему закупівель та її повернення суб'єкту оскарження» скаргникам не повертається.

З метою вирішення зазначеного питання Комітет пропонує внести зміни до законодавства у сфері публічних закупівель шляхом встановлення заборони (позбавлення технічної можливості) суб'єктів господарювання, які не є замовниками в розумінні Закону, застосовувати процедури закупівлі, на які розповсюджується дія Закону.

ВЗАЄМОДІЯ З ПРАВООХОРОННИМИ ТА КОНТРОЛЮЮЧИМИ ОРГАНАМИ

Під час виконання функцій органом оскарження також здійснюється взаємодія з правоохоронними та контролюючими органами.

У разі виявлення під час розгляду скарги та прийняття рішення ознак адміністративного та/або кримінального правопорушення (наприклад, ознак підробки документів) орган оскарження надсилає матеріали до правоохоронних органів для вжиття відповідних заходів у межах їх компетенції.

У звітному періоді органом оскарження було **надіслано 26 звернень** до правоохоронних органів.

За результатами розгляду двох звернень органу оскарження органами Національної поліції України розпочато досудові розслідування у кримінальних провадженнях.

Про результати розгляду інших звернень, інформація до Комітету не надходила.

Крім того, **7 листів** було надіслано органом оскарження до Державної аудиторської служби України, яка є центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю.

НАЙБІЛЬШ ПОШИРЕНІ ПОМИЛКИ ТА ПОРУШЕННЯ ПІД ЧАС ЗАКУПІВЕЛЬ

НАЙБІЛЬШ ПОШИРЕНІ ПОРУШЕННЯ (ПОМИЛКИ) СУБ'ЄКТІВ ОСКАРЖЕННЯ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ТА ПОДАННЯ СКАРГ ПОЛЯГАЮТЬ У ТАКОМУ:

- відсутність переліку документів (доказів), що підтверджують наявність у суб'єкта оскарження порушених прав та охоронюваних Законом інтересів з приводу рішення, дії чи бездіяльності Замовника, що суперечать законодавству у сфері публічних закупівель і внаслідок яких порушено право чи законні інтереси такої особи, пов'язані з його участю в процедурі закупівлі, у випадку, якщо скарги стосуються тендерної документації та/або прийнятих рішень, дій чи бездіяльності замовника, що відбулися до закінчення строку, встановленого для подання тендерних пропозицій;
- оскарження дій замовників під час проведення інших процедур закупівель, ніж за якою подана скарга (що не передбачено Законом);
- зазначення у скарзі вимог суб'єкта оскарження щодо розгляду та прийняття рішення органом оскарження в частині питань, які не належать до його компетенції.

НАЙБІЛЬШ ПОШИРЕНІ ПОРУШЕННЯ, ЯКІ ВЧИНЯЮТЬСЯ ЗАМОВНИКАМИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПРОЦЕДУР ЗАКУПІВЕЛЬ:

- надання замовником переможцю торгів можливості усунення невідповідностей, які належать до технічної специфікації та/або відсутності забезпечення тендерної пропозиції;
- неправомірне відхилення тендерних пропозицій учасників без права надання можливості таким учасникам усунути виявлені невідповідності в документах, визначених пунктом 43 Особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджені [постановою КМУ від 12.10.2022 № 1178](#) «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» (далі – Особливості);
- встановлення в тендерній документації технічних вимог до товару, яким відповідає продукція одного виробника;
- встановлення в тендерній документації додаткових (надмірних) вимог, які не узгоджуються з предметом закупівлі;
- неправомірне відхилення тендерних пропозицій учасників процедур закупівель через ненадання ними зразків продукції, які відповідно до вимог Закону не є складовою тендерної пропозиції та не можуть бути підставою для відхилення;
- відхилення тендерних пропозицій учасників на підставі допущення формальних помилок;
- віднесення до формальних (несуттєвих) помилок порушень/невідповідностей тощо, які не

підпадають під таке визначення;

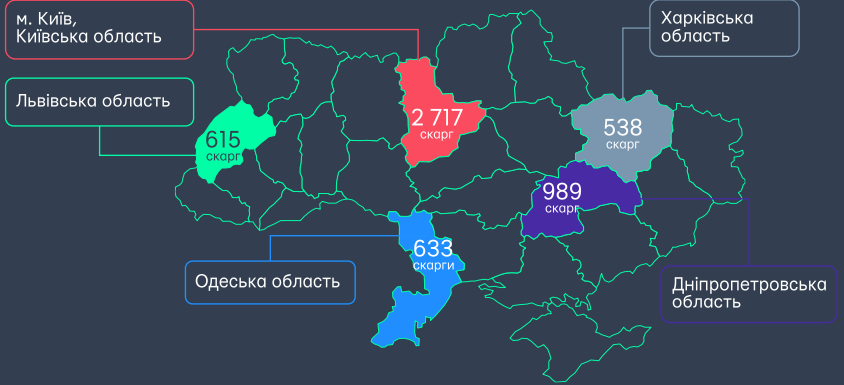
- неправомірне відхилення тендерних пропозицій переможців торгів через ненадання/невідповідність документів, які не передбачені Законом/Особливостями для їх надання, після проведення аукціону;
- неправомірне відхилення тендерної пропозиції учасника з підстави надання (на думку замовника) неналежного обґрунтування аномально низької ціни;
- неправомірна відміна замовниками процедури закупівлі, наслідком якої є уникнення завершення процедури закупівлі шляхом укладання договору;
- невиконання рішень органу оскарження;
- під час закупівлі твердого палива, бензину, дизельного пального, природного газу, газу скрапленого для автомобільного транспорту, газу скрапленого для комунально-побутового споживання та промислових цілей, електричної енергії встановлення замовниками в тендерній документації вимог щодо необхідності підтвердження учасниками у складі тендерних пропозицій положень пунктів 1 і 2 частини другої статті 16 Закону (матеріально-технічна база, працівники);
- під час закупівлі твердого палива, бензину, дизельного пального, природного газу, газу скрапленого для автомобільного транспорту, газу скрапленого для комунально-побутового споживання та промислових цілей, електричної енергії встановлення замовниками в тендерній документації вимог до предмета закупівлі, що не передбачені відповідним національним стандартом (за наявності національного стандарту для відповідного предмета закупівлі).

НАЙБІЛЬШ ПОШИРЕНІ ПОРУШЕННЯ, ДОПУЩЕНІ УЧАСНИКАМИ ПРОЦЕДУР ЗАКУПІВЕЛЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ТА ПОДАННЯ ТЕНДЕРНИХ ПРОПОЗИЦІЙ:

- неоскарження у встановленому законодавством порядку дискримінаційних та/або неправомірно встановлених замовником умов тендерної документації, які порушують права та законні інтереси суб'єкта господарювання, пов'язані з участю у процедурі закупівлі;
- ненадання у складі тендерних пропозицій інформації та/або документів на підтвердження відповідності технічним, якісним та кількісним характеристикам предмета закупівлі, встановленим замовником у тендерній документації;
- відсутність у відповідних документах тендерної пропозиції всієї (повної) інформації та документів, передбачених вимогами тендерної документації;
- ненадання у складі тендерних пропозицій додатків до договорів (аналогічних договорів, на підтвердження матеріально-технічної бази тощо), якщо такі додатки визначені договорами як невід'ємні частини;
- зазначення в тендерній пропозиції недостовірної інформації, що є суттєвою для визначення результатів торгів;
- ненадання у статусі переможця процедури закупівлі документів, передбачених для переможця відповідно до пункту 47 Особливостей, у порядку, передбаченому тендерною документацією.

ТОП-5 ОБЛАСТЕЙ ЗА КІЛЬКІСТЮ ОРГАНІЗАТОРІВ ЗАКУПІВЕЛЬ*

*(за даними модуля VI Prozorro)

ТОП-5 СФЕР ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СТРУКТУРІ ОСКАРЖЕНЬ У 2023 РОЦІ*

*(за даними модуля VI Prozorro)

НАЙБІЛЬШ ОСКАРЖУВАНІ ЗАМОВНИКИ, СКАРГ *

Філія «Центр забезпечення виробництва» АТ «Укрзалізниця»	119
КПІ «ЦЕНТРАЛІЗОВАНА ЗАКУПІВЕЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ» ДНІПРОВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ	97
АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ»	71
ПрАТ «АКЦІОНЕРНА КОМПАНІЯ «КИЇВВОДОКАНАЛ»	68
РЕГІОНАЛЬНА ФІЛІЯ «ПРИДНІПРОВСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» АТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ»	60

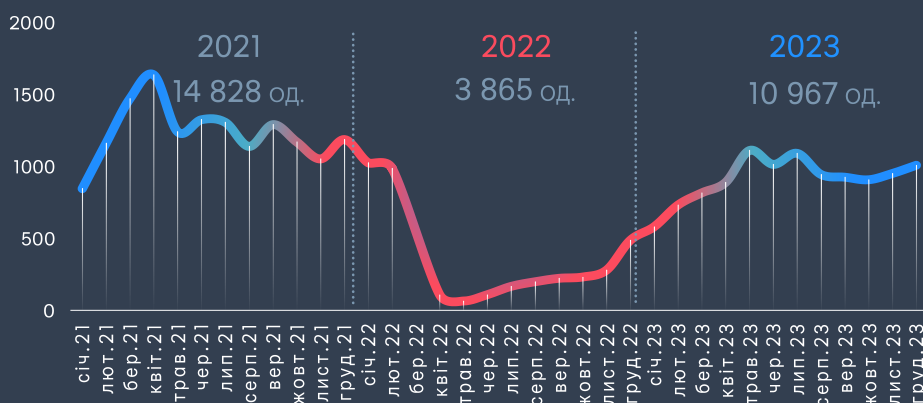
СКАРЖНИКИ, ЯКІ НАЙЧАСТІШЕ ЗВЕРТАЛИСЬ ДО ОРГАНУ ОСКАРЖЕННЯ, СКАРГ *

ТОВ «ГАЗЕНЕРГО-ТРЕЙД»	286
ТОВ «СИНЕРГІЯ СИСТЕМ»	240
ТОВ «ПРОМТОПРЕСУРС»	180
ТОВ «ТВГ Український папір»	170
ФОП Чайка В.В. ТОВ «ГРЕНЛАНДІЯ НВП»	по 163

*(за даними модуля VI Prozorro)

ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНУ ОСКАРЖЕННЯ ЗА 2023 РІК

Кількість скарг, що надійшли на розгляд у 2021–2023 роках, од.

Скарги, що надійшли у 2023 році

10 967 од.
 ↑ + 7 102 од. (+ 184%) до 2022
 ↓ - 3 861 од. (- 26%) до 2021

Кошти, сплачені за подання скарги у 2023 році*

174,4 МЛН ГРН
 + 95,8 млн грн (+122%) до 2022

*за інформацією ДП «ПРОЗОРРО»

62,4
МЛРД ГРН

Очікувана вартість (загальна сума) процедур закупівель, по яких зобов'язано усунути порушення

264 од.

Проведено засідань органу оскарження

26 од.

Кількість листів, надісланих до правоохоронних органів

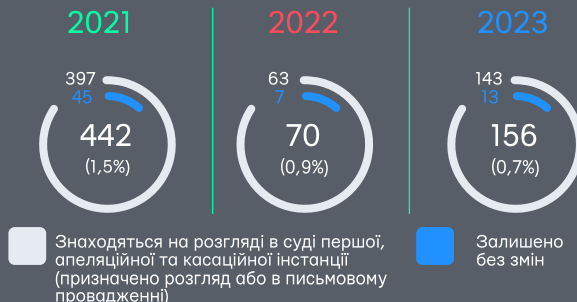
Структура розглянутих скарг (по суті) у 2023 році, од.

Кількість прийнятих рішень, од.

Рік	Кількість рішень
2021	28 770
2022	7 939
2023	21 235

Рішення органу оскарження, оскаржені до суду, од.*

Знаходяться на розгляді в суді першої, апеляційній та касаційній інстанції (призначено розгляд або в письмовому провадженні)

Залишено без змін

*станом на 31 грудня календарного року

ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ПОРУШЕНЬ ЗАМОВНИКІВ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ЗАКУПІВЕЛЬ

СКАРЖНИК ТОВ «ПРОМТОПРЕСУРС»

ЗАМОВНИК Відділ освіти, культури, молоді та спорту Новоолександрівської сільської ради Дніпропетровської області

ІДЕНТИФІКАТОР ЗАКУПІВЛІ

<https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2023-06-05-004735-a>

ПРЕДМЕТ ЗАКУПІВЛІ

ДК 021:2015:09110000-3 Тверде паливо (Вугілля кам'яне)

РЕЗУЛЬТАТ РОЗГЛЯДУ ПОРУШЕННЯ:

Скаржник оскаржує встановлення Замовником дискримінаційних умов тендерної документації: закупівлю суміші вугілля марок ДГ/Ж/А (13 - 100).

Під час розгляду матеріалів за скаргою, органом оскарження встановлено, що така суміш передбачена ДСТУ 7146:2010, однак вона є запатентованою та має власника патенту. Документацією передбачена необхідність надання у складі тендерних пропозицій сертифіката якісних, генетичних та технологічних характеристик на суміш вугілля, на отримання якого суб'єктам господарювання потрібна згода власника патента.

Замовник не довів, що котли працюють виключно на зазначеній марці вугілля.

Органом оскарження встановлено дискримінаційність наведеної умови щодо скаржника та зобов'язано Замовника внести відповідні зміни до документації.

СКАРЖНИК ФОП ГУМЕН ЮРІЙ АНАТОЛІЙОВИЧ

ЗАМОВНИК Головне Управління Національної поліції в Запорізькій області

ІДЕНТИФІКАТОР ЗАКУПІВЛІ

<https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2023-08-25-007143-a>

ПРЕДМЕТ ЗАКУПІВЛІ

Ноутбуки HP (або еквівалент) за кодом ДК 021:2015 30210000-4 «Машини для обробки даних (апаратна частина)»

РЕЗУЛЬТАТ РОЗГЛЯДУ ПОРУШЕННЯ:

Скаржник оскаржує відхилення своєї пропозиції.

Скаржника відхилено через невідповідність технічних характеристик запропонованого

Документація передбачала можливість запропонувати еквівалент, характеристики якого є кращими.

При цьому органом оскарження встановлено, що документація не містила визначення «кращі характеристики».

Органом оскарження встановлено неправомірність відхилення пропозиції Скаржника з наведеної підстави та зобов'язано замовника скасувати рішення про відхилення пропозиції Скаржника.

СКАРЖНИК ТОВ «УКРАЇНСЬКЕ МІСЬКЕ БУДІВНИЦТВО»

ЗАМОВНИК Управління забезпечення оперативного-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій

ІДЕНТИФІКАТОР ЗАКУПІВЛІ

<https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2023-05-11-012630-a>

ПРЕДМЕТ ЗАКУПІВЛІ

Послуги з технічного обслуговування металопластикових вікон

РЕЗУЛЬТАТ РОЗГЛЯДУ ПОРУШЕННЯ:

Скаржник оскаржує неправомірне відхилення своєї пропозиції через надання, на думку Замовника, неналежного обґрунтування аномально низької ціни.

Під час розгляду матеріалів за скаргою орган оскарження встановив, що документація не містить окремих вимог до порядку оформлення та змісту обґрунтування аномально низької ціни, у тому числі, необхідності надання опису технологічного процесу з технічного обслуговування металопластикових вікон, який дозволяє виконувати послуги за ціною, вказаною у пропозиції учасника, розрахунків тощо (що було підставою відхилення пропозиції Скаржника згідно з протоколом).

Органом оскарження було встановлено, що чинне законодавство у сфері публічних закупівель також не містить окремих вимог до порядку оформлення обґрунтування аномально низької ціни.

За результатами розгляду скарги орган оскарження зобов'язав Замовника скасувати рішення про відхилення пропозиції Скаржника.

СКАРЖНИК	ПП «КАЙЛАС-К»
ІДЕНТИФІКАТОР ЗАКУПІВЛІ	https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2023-03-29-007522-a
ЗАМОВНИК	Виконавчий комітет Стрийської міської ради
ПРЕДМЕТ ЗАКУПІВЛІ	Виготовлення проєкту землеустрою щодо встановлення меж територій територіальної громади
РЕЗУЛЬТАТ РОЗГЛЯДУ ПОРУШЕННЯ:	
<p>Скаржник оскаржував неправомірність відміни торгів та зазначав, що його цінова пропозиція була найбільш економічно вигідна, однак Замовник, на думку Скаржника, неправомірно відмінив тендер, уникнувши укладення договору.</p> <p>Підставою відміни тендеру Замовник зазначив неможливість усунення порушення через те, що в попередній скарзі орган оскарження встановив, що Замовник неправомірно звертався до учасника за усуненням невідповідностей протягом 24 годин.</p> <p>Під час розгляду матеріалів за скаргою орган оскарження встановив, що Замовник (з урахуванням пояснень та документів, наданих Замовником) не довів правомірність відміни тендеру з наведеної вище підстави.</p> <p>За результатами розгляду скарги орган оскарження зобов'язав Замовника скасувати рішення щодо відміни торгів.</p>	

СКАРЖНИК	ТОВ «ЮГСТАЛЬ»
ІДЕНТИФІКАТОР ЗАКУПІВЛІ	https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2023-10-12-014873-a
ЗАМОВНИК	Міське комунальне підприємство «Хмельницькводоканал»
ПРЕДМЕТ ЗАКУПІВЛІ	«Сплави (Прокат металевий)»
РЕЗУЛЬТАТ РОЗГЛЯДУ ПОРУШЕННЯ:	
<p>Скаржник оскаржував надання переможцем торгів недостовірних документів (сертифікатів виробника ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»), які вимагались на підтвердження відповідності товару технічним вимогам тендерної документації.</p> <p>Під час розгляду матеріалів за скаргою органом оскарження здійснено запит до ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» з метою підтвердження чинності зазначених сертифікатів.</p> <p>У відповідь ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» повідомило, що зазначені сертифікати не видавало.</p> <p>Органом оскарження встановлено, що переможцем у цій частині надано недостовірну інформацію та зобов'язано Замовника скасувати рішення про визначення переможця.</p> <p>Слід зазначити, що органом оскарження до Національної поліції України була направлена інформація щодо наявності ознак підробки наведених вище документів, за результатами розгляду якої Національною поліцією України розпочато відповідне досудове розслідування у кримінальному провадженні за ознаками кримінального правопорушення.</p>	

СКАРЖНИК	ТОВ «АВАКС ПРОФ»
ІДЕНТИФІКАТОР ЗАКУПІВЛІ	https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2023-09-12-003385-a
ЗАМОВНИК	Озернянська сільська рада Тернопільського району Тернопільської області
ПРЕДМЕТ ЗАКУПІВЛІ	Поточний ремонт вул. Княжа (від з'їзду з вул. Шевченка до буд. 8 вул. Княжа та в районі буд. 1 вул. Долина Княжа) в с. Озерна Тернопільського району Тернопільської області
РЕЗУЛЬТАТ РОЗГЛЯДУ ПОРУШЕННЯ:	
<p>Скаржник оскаржував неправомірне, на його думку, відхилення його тендерної пропозиції.</p> <p>Замовником у тендерній документації був передбачений проєкт договору, розділ 11 (додатки до договору) якого містив таку нетипову вимогу:</p> <p>11.1 Невід'ємною частиною цього Договору та тендерної пропозиції є:</p> <p>11.1.1. Договірна ціна;</p> <p>11.1.2. Зведений кошторис.</p> <p>Скаржник не оскаржував наведену вище умову документації (у строк, визначений Особливостями).</p> <p>Разом із тим у складі пропозиції Скаржника були відсутні договірна ціна та зведений кошторис, які є невід'ємною частиною тендерної пропозиції.</p> <p>Органом оскарження встановлено, що пропозиція Скаржника була правомірно відхилена Замовником з наведеної вище підстави, та встановив відсутність підстав для задоволення скарги в цій частині.</p>	

СКАРЖНИК	ТОВ «ТВГ УКРАЇНСЬКИЙ ПАПІР»
ІДЕНТИФІКАТОР ЗАКУПІВЛІ	https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2023-09-25-005330-a
ЗАМОВНИК	КУ «Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Пересипського району міста Одеси»
ПРЕДМЕТ ЗАКУПІВЛІ	Набір засобів особистої гігієни
РЕЗУЛЬТАТ РОЗГЛЯДУ ПОРУШЕННЯ:	
<p>Скаржник оскаржував дискримінаційну умову документації: наявність протоколів або свідоцтв, виданих Уповноваженою установою про проведення вимірювань шкідливих речовин у відпрацьованих газах або їх димність (для автотранспорту, яким здійснюється поставка засобів особистої гігієни), а також ліцензії Міндовкілля на здійснення утилізації небезпечних відходів.</p> <p>Замовник не довів необхідність наявності наведених вимог, зокрема, з урахуванням визначення предмета закупівлі.</p> <p>Комісія встановила дискримінаційність наведених умов щодо Скаржника та зобов'язала Замовника внести відповідні зміни до документації.</p>	

АНТИКОНКУРЕНТНІ УЗГОДЖЕНІ ДІЇ

Основним завданням Антимонопольного комітету України є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, у частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

Одним із видів порушень законодавства про захист економічної конкуренції є антиконкурентні узгоджені дії суб'єктів господарювання.

Антиконкурентні узгоджені дії є найбільш шкідливим видом порушень, що полягають у спотворенні конкуренції та завдають значної шкоди економіці нашої держави.

Метою та наслідком таких дій є узгодження конкурентної поведінки між суб'єктами господарювання. Частина друга статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції» містить інформацію про деякі види (приклади) антиконкурентних узгоджених дій.

Так, зокрема, з метою усунення змагання суб'єкти господарювання узгоджують свою поведінку під час участі в торгах, аукціонах, конкурсах, тендерах та як наслідок держава зазнає збитків через недоотримання прибутку з продажу державного майна, або через укладання економічно невігідних угод за результатами проведених публічних закупівель.

Особливо зараз, коли в нашій державі триває війна, кожен зацікавлений у тому, щоб держава отримала на аукціоні від продажу товарів і послуг найвищу ціну, уклала договір на закупівлю товарів або послуг із компанією, яка запропонує найкращу, максимально низьку ціну та найкращу якість, що повністю відповідає суті і принципам економічної конкуренції.

Саме тому важливо запобігати та виявляти змови порушників законодавства про захист економічної конкуренції.

У рамках виконання пріоритетів Антимонопольного комітету України 2023 року органами Комітету виявлено та відреаговано на порушення законодавства про захист економічної конкуренції у сфері приватизації державного майна через конкурсні процедури.

Детальніше про показники діяльності Комітету у сфері запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних узгоджених дій нижче.

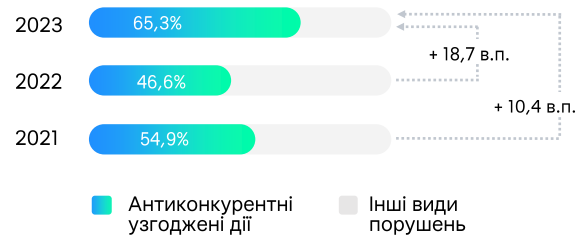
Микола СМУК

начальник Управління розслідувань окремих видів антиконкурентних узгоджених дій

ДИНАМІКА ВИЯВЛЕНИХ ПОРУШЕНЬ У ВИГЛЯДІ АНТИКОНКУРЕНТНИХ УЗГОДЖЕНИХ ДІЙ

Показники	Роки		
	2021	2022	2023
Визнані порушення, од.	920	285	1 020
Структура визнаних порушень:			
- п. 1 ч. 2 ст. 6	1	-	-
- п. 4 ч. 2 ст. 6	917	285	1 020
- ч. 3 ст. 6	2	-	-
Суми накладеного штрафу, млн грн	6 309,8	372,2	619,0

Частка порушень у вигляді антиконкурентних узгоджених дій у загальній кількості визнаних Комітетом порушень законодавства про захист економічної конкуренції:

ПРОТЯГОМ 2023 РОКУ

ВИЗНАНИХ ПОРУШЕНЬ

1020
одиниць

↑ + у 3,6 разів до 2022
↑ + 10,9% до 2021

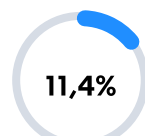
НАКЛАДЕНИЙ ШТРАФ

619
млн грн

↑ + 66,3% до 2022
↓ - у 90,2% до 2021

Порушення розглядалися на підставі:

Звернення / подання правоохоронних органів, органів влади

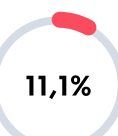
З них:
100% - МТВ АМКУ

Власна ініціатива

З них:
10,5% - Апарат АМКУ
89,5% - МТВ АМКУ

Заяви юридичних осіб

З них:
0,9% - Апарат АМКУ
99,1% - МТВ АМКУ

Структура виявлених порушень в розрізі ринків, %

37,5%

Будівництво та будівельні матеріали

13,7%

Промисловість

10,0%

АПК

7,4%

Охорона здоров'я, лікарські засоби та медичні засоби

4,4%

ЖКГ

1,7%

ПЕК

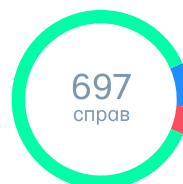

25,3%

Інші ринки

КІЛЬКІСТЬ ТА СТРУКТУРА СПРАВ, ЯКІ ЗНАХОДЯТЬСЯ НА РОЗГЛЯДІ ОРГАНІВ КОМІТЕТУ НА 31.12.2023, ОД. ТА %

На 31.12.2023, на розгляді органів Комітету знаходиться **697 справ**, розпочатих за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних узгоджених дій.

Підстави для початку розгляду:

- 86,8% власна ініціатива;
- 8,3% звернення/подання правоохоронних органів, органів влади;
- 4,9% заяви юридичних осіб

п. 1 ст. 50

Порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних узгоджених дій

0,4%

ч. 1 ст. 6

Узгоджені дії, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції

0,6%

п. 1 ч. 2 ст. 6

Встановлення цін чи інших умов придбання або реалізації товару

0,3%

п. 4 ч. 2 ст. 6

Спотворення результатів торгів, аукціонів, конкурсів, тендерів

97%

п. 5 ч. 2 ст. 6

Усунення з ринку або обмеження доступу на ринок (виходу з ринку) інших СГ, покупців, продавців

0,1%

п. 8 ч. 2 ст. 6

Суттєве обмеження конкурентноспроможності інших СГ на ринку без об'єктивно виправданих на те причин

0,3%

ч. 3 ст. 6

Вчинення схожих дій

1,3%

ТОП-10 РІШЕНЬ ПРО ВИЗНАННЯ ВЧИНЕННЯ ПОРУШЕННЯ У ВИГЛЯДІ ЗМОВ НА ТОРГАХ / АУКЦІОНАХ / КОНКУРСАХ / ТЕНДЕРАХ (П. 4 Ч. 2 СТ. 6)

дії АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧІ ТОВ «ГЛОБАЛМЕДГРУП» і ТОВ «СУЧАСНА ЛІКАРНЯ»

РІШЕННЯ АМКУ № 362-р від 21.12.2023

ПРЕДМЕТ ЗАКУПІВЛІ медичного обладнання, у т. ч. апаратів штучної вентиляції легенів

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Комітет визнав, що дві компанії вчинили антиконкурентні узгоджені дії під час участі в торгах щодо закупівлі медичного обладнання, у т. ч. ШВЛ.

Під час розгляду справи зібрано достатньо доказів для доведення факту порушення та встановлення того, що зазначені суб'єкти господарювання узгоджували між собою поведінку під час участі в торгах, через що конкуренцію між ними було усунуто.

РЕЗУЛЬТАТ:

139,1

млн грн
штрафу

Дії відповідачів визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції та накладено штраф.

виконання пріоритету

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧІ ТОВ «ОКТАН О» і ТОВ «БАРВІНОК-ІНВЕСТ»

РІШЕННЯ АМКУ № 210-р від 03.08.2023

ПРЕДМЕТ АУКЦІОНУ приватизація державного і комунального майна

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Комітет визнав, що компанії вчинили антиконкурентні узгоджені дії під час участі в аукціоні з продажу державного пакету акцій розміром 99,9906% статутного капіталу АТ«Київпассервіс», проведеного ФДМУ.

Під час розгляду відповідної справи виявлено низку обставин, що у своїй сукупності довели наявність узгоджених дій між відповідачами під час їхньої підготовки й участі в аукціоні. Така узгоджена поведінка учасників аукціону з метою усунення змагання між ними суперечить законодавству.

РЕЗУЛЬТАТ:

64,9

млн грн
штрафу

Дії відповідачів визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції та накладено штраф.

дії АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧІ ТОВ «ЮКОЙЛ» і ТОВ «АВІА ОІЛ»

РІШЕННЯ ТАК АМКУ № 56-р/тк від 27.10.2023

ПРЕДМЕТ ЗАКУПІВЛІ авіаційне пальне

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Тимчасова адміністративна колегія Комітету встановила наявність змови між ТОВ «ЮКОЙЛ» і

ТОВ «АВІА ОІЛ» під час їхньої участі у трьох процедурах закупівель авіаційного палива, що проводилися в I півріччі 2020 року ДП «Антонов».

РЕЗУЛЬТАТ:

54,2

млн грн
штрафу

Дії відповідачів визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції та накладено штраф.

дії АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧІ ТОВ «ДС ПРОМ ГРУП» і ТОВ «ЗТС ГРУПП»

РІШЕННЯ ТАК АМКУ № 77-р/тк від 19.12.2023

ПРЕДМЕТ ЗАКУПІВЛІ капітальний ремонт автомобільної дороги

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Тимчасова адміністративна колегія Комітету визнала, що компанії вчинили антиконкурентні узгоджені дії під час участі в торгах на закупівлю - «Капітальний ремонт автомобільної дороги державного значення М-12 Стрий-Тернопіль-Кропивницький-Знам'янка (через м. Вінницю) на ділянці км 718+525 – км 720+995».

Під час розслідування справи встановлено обставини, що у своїй сукупності свідчать, що відповідачі були об'єднані щодо участі кожного з них у торгах та про їх скоординовану поведінку.

РЕЗУЛЬТАТ:

37,2

млн грн
штрафу

Дії відповідачів визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції та накладено штраф.

дії АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧІ ТОВ «ЄВРОБУД-ІНДУСТРІЯ», ТОВ «ЛИМОЖІНВЕСТ», ТОВ «КОЛТЕХ-ТРАНС» і ФОП АКОПЯН ВАРДАН КОВАЛОВИЧ

РІШЕННЯ АМКУ № 229-р від 23.08.2023

ПРЕДМЕТ ЗАКУПІВЛІ будівництво доріг і автострад

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Комітет визнав, що відповідачі вчинили антиконкурентні узгоджені дії, що стосуються спотворення результатів 19 торгів на закупівлю ремонту доріг, у яких зазначенні суб'єкти господарювання поперемінно брали участь.

Під час розгляду справи встановлено неспростовні факти, що свідчать про скоординовану поведінку товариств під час підготовки й участі в торгах, комунікацію між ними та обмін інформацією.

РЕЗУЛЬТАТ:

30,6

млн грн
штрафу

Дії відповідачів визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції та накладено штраф.

ДІЇ АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧІ ТОВ «УТЬ-ІНЖИНІРИНГ» і
ТОВ «ЕКО КОМФОРТ ГРУПП»

РІШЕННЯ АМКУ № 363-р від 21.12.2023

ПРЕДМЕТ ЗАКУПІВЛІ реконструкція будівель

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Комітет встановив, що суб'єкти господарювання під час участі в торгах з реконструкції кінотеатру та капітального ремонту спортивної школи в Чернігові діяли не самостійно, а узгоджували свою поведінку з метою усунення змагання під час підготовки й участі в торгах.

РЕЗУЛЬТАТ:

23,1
млн грн
штрафу

Дії відповідачів визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції та накладено штраф.

ДІЇ АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧІ ТОВ «СВІТЛОФОР» і
ТОВ «АВТОМОТОЗНАК»

РІШЕННЯ АМКУ № 400-р від 21.12.2023

ПРЕДМЕТ ЗАКУПІВЛІ державні номерні знаки

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Комітет встановив, що компанії узгодили між собою дії під час участі в торгах на закупівлю державних номерних знаків для транспортних засобів.

Виявлені факти у своїй сукупності свідчать про спільну та скоординовану поведінку компаній під час підготовки й участі в торгах, синхронність дій, пов'язаність через одних і тих же осіб та обмін інформацією.

РЕЗУЛЬТАТ:

20,7
млн грн
штрафу

Дії відповідачів визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції та накладено штраф.

ВИКОНАННЯ ПРІОРИТЕТУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧІ ТОВ «УКРСПЕЦПОСТАВКА»,
ТОВ «ФІНАНС-СЕРВІС ПЛЮС» (з 07.12.2020 ЗМІНЕНО
НАЗВУ НА ТОВ «СПИРТОВИЙ ЗАВОД
«СУХОДОЛИ») і
ТОВ «ГЛЕРМОНТ ТРЕЙД»

РІШЕННЯ АМКУ № 236-р від 31.08.2023

ПРЕДМЕТ АУКЦІОНУ приватизація державного майна
через конкурсні процедури

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Комітет встановив, що компанії вдалися до антиконкурентних узгоджених дій під час участі в аукціоні з продажу окремого майна Залозецького

місця провадження діяльності та зберігання спирту ДП «Укрспирт», проведених Регіональним відділенням ФДМУ по Івано-Франківській, Чернівецькій та Тернопільській областях.

РЕЗУЛЬТАТ:

14,4
млн грн
штрафу

Дії відповідачів визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції та накладено штраф.

ВИКОНАННЯ ПРІОРИТЕТУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧІ ТОВ «УКРСПЕЦПОСТАВКА» і
ТОВ «ОФІС ІНВЕСТИЦІЙ»
(з 08.12.2020 НАЗВУ ЗМІНЕНО
НА ТОВ «СПИРТОВИЙ ЗАВОД
«ЛОПАТИН»)

РІШЕННЯ АМКУ № 342-р від 07.12.2023

ПРЕДМЕТ АУКЦІОНУ приватизація державного майна
через конкурсні процедури

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Комітет встановив, що компанії вдалися до антиконкурентних узгоджених дій під час участі в аукціоні з продажу окремого майна Лопатинського місця провадження діяльності та зберігання спирту ДП «Укрспирт», проведених Регіональним відділенням ФДМУ по Львівській, Закарпатській та Волинській областях.

РЕЗУЛЬТАТ:

6,7
млн грн
штрафу

Дії відповідачів визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції та накладено штраф.

ДІЇ АМКУ

РІШЕННЯ

ВІДПОВІДАЧІ ТОВ «АГРАНБУД»,
ПП «РБК «БУДКОМПЛЕКС» і
ТОВ «ЗЕОН 2021»
(ПОПЕРЕДНЯ НАЗВА –
ТОВ «ВБК «АНТА»)

РІШЕННЯ ТАК АМКУ № 55-р/тк від 27.10.2023

ПРЕДМЕТ ЗАКУПІВЛІ капітальний ремонт та
реставрація

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Тимчасова адміністративна колегія Комітету визнала, що три компанії вдалися до антиконкурентних узгоджених дій під час участі у процедурах закупівлі капітального ремонту та реставрації, які проводились Олександрівською клінічною лікарнею м. Києва.

При цьому суб'єкти господарювання узгодили свою поведінку з метою усунення змагання під час підготовки й участі в зазначених торгах.

РЕЗУЛЬТАТ:

7,2
млн грн
штрафу

Дії відповідачів визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції та накладено штраф.

12

КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ РІШЕНЬ

Одним із важливих напрямів роботи Комітету є практичне забезпечення належних умов для функціонування економіки в умовах здорової конкуренції. Для цього Комітет здійснює захист прийнятих рішень у судах, доводить факти вчинення правопорушень та забезпечує в межах повноважень примусове виконання прийнятих рішень, спрямованих на виконання зобов'язань суб'єктами господарювання та стягнення з них штрафів.

За результатом роботи Комітету у 2023 році **прийнято 651 рішення** органів Комітету **про накладення штрафів та/або встановлення зобов'язань** припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Певна кількість рішень органів Комітету, прийнятих у 2023 році, була оскаржена в судах, що призводить до відтермінування фактичного виконання таких рішень. Протягом 2023 року **оскаржено до суду 126 рішень** органів Комітету.

Водночас із 651 рішення органів Комітету **563 рішення стосуються саме накладення штрафів.**

З метою забезпечення своєчасної сплати штрафів, накладених на порушників законодавства про захист економічної конкуренції, **органи Комітету протягом 2023 року в 264 випадках зверталися до суду з позовами** про стягнення штрафу, пені, зобов'язання виконати рішення органів Комітету відповідно до статті 25 Закону України «Про Антимонопольний комітет України».

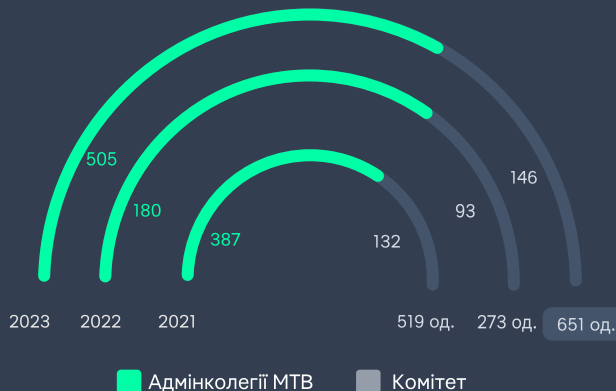
651 од.

↑ + 378 од. (+138%) до 2022
↑ + 132 од. (+25%) до 2021

Рішень **про накладення штрафів та/або встановлення зобов'язань** припинити порушення.

З яких:

- виконано в повному обсязі **217 рішень**;
- не виконано з різних причин **434 рішення**.

563 од.

рішення стосуються саме **накладення штрафів.**

Із числа рішень про накладення штрафів, прийнятих органами Комітету протягом звітного періоду, на 31.12.2023:

172 од.
(31%)
рішень **виконано повністю**

391 од.
(69%)
рішень **не виконано, з них*:**

65 од. **оскаржуються** в судовому порядку
50 од. **стягуються** в судовому порядку

* у структурі не враховані рішення органів Комітету про накладення штрафів, які не виконані з інших причин (наприклад, строк сплати штрафу ще не закінчився).

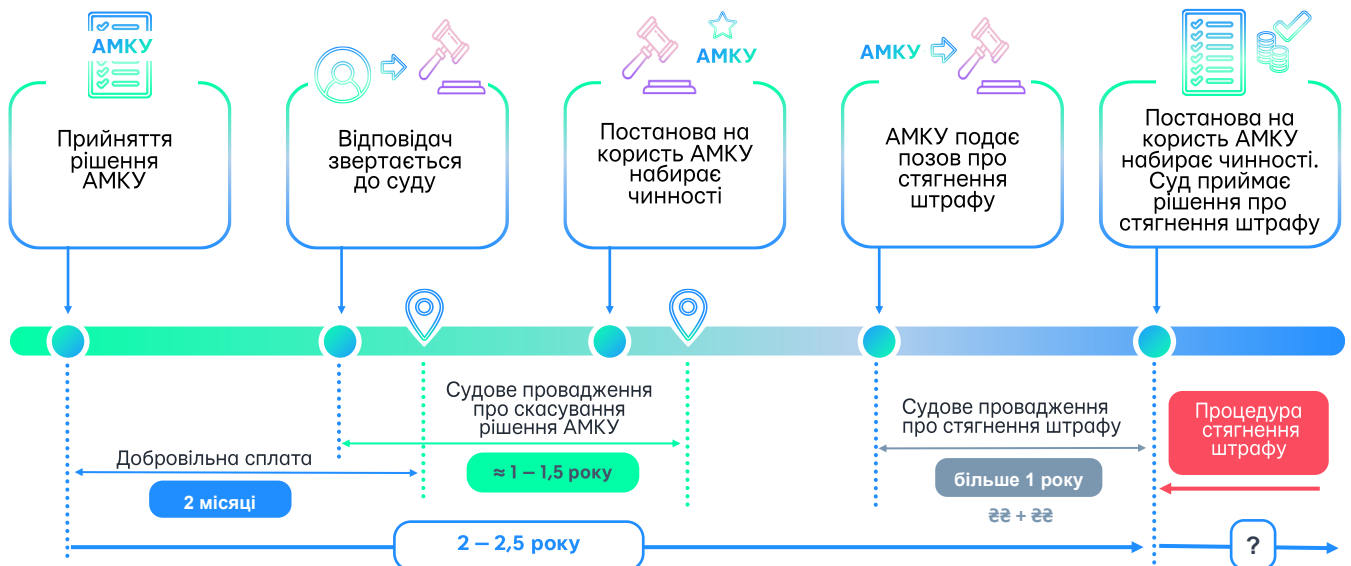
СТАН СПЛАТИ ШТРАФІВ, НАКЛАДЕНИХ У 2023 РОЦІ*:

	ВСЬОГО:	КОМІТЕТ	МІЖОБЛАСНІ ТЕРИТОРІАЛЬНІ ВІДДІЛЕННЯ
НАКЛАДЕНО у 2023 році, з них:	2 585,9 МЛН ГРН	2 500,2 МЛН ГРН 96,7%	85,7 МЛН ГРН 3,3%
СПЛАЧЕНО* :	75,6 МЛН ГРН 3%	62,4 МЛН ГРН 2%	13,2 МЛН ГРН 15%
НЕ СПЛАЧЕНО , але 2-місячний строк сплати відповідного штрафу на 31.12.2023 ще не настав:	2 173,7 МЛН ГРН 84%	2 137,8 МЛН ГРН 86%	35,9 МЛН ГРН 42%
СТЯГУЮТЬСЯ:	28,2 МЛН ГРН 1%	20,1 МЛН ГРН 0,8%	8,1 МЛН ГРН 10%
НЕ СПЛАЧЕНІ з інших причин:	308,4 МЛН ГРН 12%	279,9 МЛН ГРН 11,2%	28,5 МЛН ГРН 33%

*Станом на 31.12.2023

СУДОВІ ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ ОРГАНІВ КОМІТЕТУ

ПРОЦЕС СУДОВОГО ОСКАРЖЕННЯ

⌚ + ⌚ Нарховано пеню в максимальному розмірі штрафу.

Протягом 2023 року в судах **оскаржено 126 рішень органів Комітету** (з рішень, прийнятих як у звітному, так і в попередніх періодах) у справах про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Зазвичай у звітному періоді визнаються недійсними або залишаються остаточно без змін рішення, прийняті Комітетом протягом попередніх періодів,

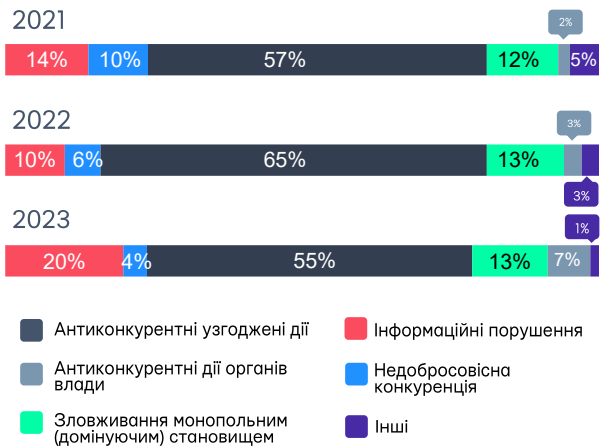
оскільки процес судового розгляду судами трьох інстанцій займає в середньому 1,5 року.

Так, у 2023 році **визнано недійсними повністю або частково 26 рішень органів Комітету**. Обґрунтованість рішень забезпечується, у тому числі належним представництвом Комітетом власних інтересів під час доведення перед судом своєї позиції.

	2021	2022	2023
Прийняті рішення про накладення штрафів та/або встановлення зобов'язань, од.	519	273 (-47%) до 2021	651 (+25%) до 2021
Оскаржено рішень, од.	152	77 (-49%) до 2021	126 (-17%) до 2021
Рішення, визнані судами недійсними повністю або частково, од.	16	17 (+6%) до 2021	26 (+63%) до 2021

Структура оскаржених рішень за основними типами порушень, %

СУДОВІ ПОЗОВИ ОРГАНІВ КОМІТЕТУ

	2021	2022	2023
Звернень до суду	477	233	264
Задоволено позовів	322	221	261
Відмовлено	1	0	0
На розгляді в судах	497	343	197

З метою забезпечення своєчасної сплати штрафів, накладених на порушників законодавства про захист економічної конкуренції, органи Комітету протягом 2023 року в **264 випадках зверталися до суду з позовами** відповідно до статті 25 Закону України «Про Антимонопольний комітет України». Судами протягом року **задоволено 261 позов** органів Комітету.

ВИКОНАВЧІ ПРОВАДЖЕННЯ КОМІТЕТУ

Примусове виконання прийнятих рішень забезпечує ефективний захист конкуренції не тільки декларативно, а й практично. Структура виконавчих проваджень Комітету:

Станом на:	01.01.2023	31.12.2023
кількість виконавчих проваджень:	968 од.	1056 од.
• зі стягнення штрафів та пені, зобов'язань виконати рішення Комітету:	607 од.	611 од.
• зі стягнення судового збору:	361 од.	445 од.
3,6 млрд грн	загальна сума виконавчих проваджень, які знаходяться НА ВИКОНАННІ у відділах державної виконавчої служби	

→ Закінчено **37 виконавчих проваджень** щодо стягнення штрафів, пені та зобов'язань виконати рішення Комітету на загальну суму **333,55 млн грн.**

→ Закінчено **67 виконавчих проваджень** щодо стягнення судового збору на загальну суму **3,69 млн грн.**

Отже, наприкінці звітного періоду **кількість закінчених виконавчих проваджень** становила:

104 одиниць НА ЗАГАЛЬНУ СУМУ **337,2** млн грн

ПРИКЛАДИ СПРАВ, ЯКІ КОМІТЕТ ЗАХИСТИВ У СУДІ

ПОЗИВАЧ	ТОВ «ТЕДІС УКРАЇНА»
РІШЕННЯ КОМІТЕТУ	№ 151-р від 17.03.2021
СУМА НАКЛАДЕНОГО ШТРАФУ	274 млн грн
ВИД ПОРУШЕННЯ:	виконання рішення Комітету не в повному обсязі, передбачене пунктом 4 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Виконання рішення Комітету від **16.12.2016 № 551-р** не в повному обсязі визнано, що з 2013 року по вересень 2015 року (включно) товариство займало монопольне (домінуюче) становище на загальнодержавному ринку дистрибуції сигарет та вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем.

РЕЗУЛЬТАТ

3 серпня 2023 Верховний Суд відмовив ТОВ «Тедіс Україна» у задоволенні касаційної скарги у справі про оскарження вказаного рішення.

Всупереч зобов'язанням, покладеним Комітетом на ТОВ «Тедіс Україна», ним не було розроблено та застосовано прозорий та економічно обґрунтований механізм ціноутворення при здійсненні дистрибуції та реалізації сигарет, а також здійснювалось постачання товару не в повному обсязі.

Таким чином, правозастосування Комітету має послідовний характер, який спрямований не тільки на притягнення суб'єкта господарювання до відповідальності за допущені ним порушення, а й на покращення ситуації на ринку, зокрема дистрибуції сигарет, з метою його належного функціонування. Для зазначеного Комітетом застосовуються всі передбачені законодавством заходи впливу.

СТАН ВИКОНАННЯ

Рішення Комітету ТОВ «Тедіс Україна» в добровільному порядку **не виконано**.

Комітетом **подано позов до суду про стягнення** з ТОВ «Тедіс Україна» 274 млн грн штрафу та 274 млн грн пені.

ПОЗИВАЧ	ТОВ «ПРОФПЕРЕРОБКА» ПРАТ «КІЇВСПЕЦТРАНС»
РІШЕННЯ ТАК КОМІТЕТУ	№ 144-р/тк від 26.10.2021
СУМА НАКЛАДЕНОГО ШТРАФУ	6,1 млн грн (в загальному розмірі)
ВИД ПОРУШЕННЯ:	антиконкурентні узгоджені дії, передбачені пунктом 4 частини другої статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції»

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Спотворення результатів торгів за шістьма процедурами закупівель, загальною очікуваною вартістю більше 3 млн грн на закупівлю послуг зі

збирання сміття із закладів освіти, послуг з вивезення сміття, а також послуг з вивезення та утилізації твердих побутових відходів у м. Києві.

РЕЗУЛЬТАТ

Протягом 2023 року Верховний Суд прийняв дві постанови, якими відмовив ТОВ «Профпереробка» та ПрАТ «Київспецтранс» у задоволенні позовних вимог про скасування рішення ТАК Комітету.

Внаслідок дій ТОВ «Профпереробка» та ПрАТ «Київспецтранс», територіальна громада не отримала найкращий можливий результат, який міг бути досягнутий виключно за умов справжньої конкуренції. Суб'єкт господарювання отримав перемогу не за рахунок власних досягнень, а за рахунок таємної змови під час торгів зі своїм конкурентом.

Цей вид порушення (змова на торгах) належить до найбільш серйозних та небезпечних видів порушення законодавства про захист економічної конкуренції і становить підвищену суспільну небезпеку, оскільки за своєю сутністю є, фактично, привласненням бюджетних коштів в особливо великих розмірах.

СТАН ВИКОНАННЯ

Рішення ТАК Комітету ТОВ «Профпереробка» та ПрАТ «Київспецтранс» **виконано**, штраф сплачено в повному обсязі.

ПОЗИВАЧ	ТОВ «ІВА-АРТ»
РІШЕННЯ КОМІТЕТУ	№ 771-р від 10.12.2020
СУМА НАКЛАДЕНОГО ШТРАФУ	2,8 млн грн
ВИД ПОРУШЕННЯ:	поширення інформації, що вводить в оману, передбачене статтею 15 ¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції»

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Поширення на упаковках (етикетках) виробленого ним продукту та в документації щодо цього продукту інформації, що вводить в оману, а саме відомостей щодо назви продукту та характеристик: «Масло», «ДСТУ 4399:2005», яке у своєму складі містило рослинні та сторонні жири, що не допускається.

РЕЗУЛЬТАТ

Верховний Суд постановою від 18 липня 2023 року залишив без задоволення касаційну скаргу ТОВ «Іва-Арт» у справі № 910/2730/21 про визнання протиправним та скасування вказаного рішення Комітету.

Внаслідок вчинення порушення ТОВ «Іва-Арт» реалізовувало споживачам продукт, який не може вважатись маслом, тим самим, ввело в оману споживачів. Ця справа має сприяти підвищенню обізнаності споживачів про продукцію на ринку, які зможуть мати вільний вибір товару.

СТАН ВИКОНАННЯ

Рішення Комітету ТОВ «Іва-Арт» **виконано**, штраф сплачено в повному обсязі.

ПОЗИВАЧ КП «КИЇВТРАНСПАРКСЕРВІС»

РІШЕННЯ ТАК КОМІТЕТУ № 14-р/тк від 17.08.2022

СУМА НАКЛАДЕНОГО ШТРАФУ 1,5 млн грн

ВИД ПОРУШЕННЯ: зловживання монопольним (домінуючим) становищем, передбачене частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Завищення тарифу на паркування транспортних засобів на вулицях і дорогах міста Києва шляхом включення до планової калькуляції вартості послуг з утримання майданчиків додаткових статей витрат.

РЕЗУЛЬТАТ

22 грудня 2022 року Верховний Суд прийняв постанову, якою відмовлено КП «Київтранспарксервіс» у задоволенні позовних вимог про скасування рішення ТАК Комітету.

Комітет неодноразово притягував до відповідальності КП «Київтранспарксервіс» за зловживання монопольним (домінуючим) становищем, тому ця справа має значення з огляду на необхідність встановлення належних умов функціонування ринку, на якому не має місце таким проявам як завищені ціни, що має безпосередній вплив на майнові інтереси громадян, які користуються майданчиками для платного паркування транспортних засобів у Києві.

СТАН ВИКОНАННЯ

Рішення ТАК Комітету **виконано**, штраф сплачено в повному обсязі.

ПОЗИВАЧ АТ «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК» (АТ «ОЩАДБАНК»)

РІШЕННЯ КОМІТЕТУ № 771-р від 31.12.2021

СУМА НАКЛАДЕНОГО ШТРАФУ 503,6 тис. грн

ВИД ПОРУШЕННЯ: зловживання монопольним (домінуючим) становищем, передбачене частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»

СУТЬ ПОРУШЕННЯ:

Встановлення обов'язкової умови підключення платної послуги СМС-інформування для отримання муніципальної картки «Картка киянина» та доступу до системи дистанційного банківського обслуговування в період із червня 2016 року по липень 2021 року. АТ «Державний ощадний банк» (далі – АТ «Ощадбанк») було одноосібним банком-учасником проекту та самостійно встановлювало порядок і умови відкриття та ведення карткових рахунків.

РЕЗУЛЬТАТ

14 березня 2023 року Верховний Суд залишив без змін рішення судів попередніх інстанцій щодо законності вказаного рішення Комітету.

Банківська картка «Картка киянина» – це проєкт влади Києва, запроваджений із метою підвищення соціального захисту малозабезпечених верств населення міста Києва, впорядкування механізмів надання пільг, їх обліку й адресності, розвитку безготівкових форм розрахунків Київською міською радою.

Враховуючи те, що дії АТ «Ощадбанк» призводили до ущемлення інтересів споживачів, які користуються «Карткою киянина», прийняте Комітетом рішення насамперед чергу спрямоване на захист їх прав, оскільки Комітет у своїй діяльності керується пріоритетом прав споживачів.

СТАН ВИКОНАННЯ

На дату прийняття рішення Комітету банк припинив порушення.

Рішення Комітету АТ «Ощадбанк» **виконано**, штраф сплачено в повному обсязі.

ПАРТНЕРСТВО ТА КОМАНДА

13

МІЖНАРОДНА
ДІЯЛЬНІСТЬ

14

КАДРОВИЙ
ПОТЕНЦІАЛ

23 червня 2022 року Європейська Рада надала Україні статус кандидата на вступ до Європейського Союзу з урахуванням проведених економічних реформ.

Так, влітку 2023 року Урядом України був ініційований внутрішній скринінг законодавства з метою аналізу його відповідності acquis ЄС. У рамках цього заходу Антимонопольний комітет України проаналізував близько 40 актів законодавства ЄС (здебільшого Регламенти та Директиви) та підготував таблиці відповідності нашого законодавства цим актам. Таким чином, за попередньою оцінкою експертів, більшість актів мають високий рівень імплементації або вже повністю імplementовані. Враховуючи прийняття ВРУ Закону № 3295, передбачається, що, після повторної оцінки відсоток рівня імплементації буде ще вищим.

Наразі Антимонопольним комітетом України ведеться підготовка до скринінгу, який проводитиметься Європейською Комісією в рамках майбутнього переговорного процесу. Цей процес передбачатиме початкову роз'яснювальну зустріч, на якій Європейська Комісія надасть більш вичерпні роз'яснення щодо окремих положень, які викликають питання. Подальші переговори будуть відбуватися у форматі двосторонніх зустрічей між делегацією від України та Європейською Комісією у 2024 році.

Ще одним важливим напрямком діяльності Антимонопольного комітету України є вступ до Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). Так, у 2023 році затверджено Програму ОЕСР, а наприкінці 2023 року Антимонопольний комітет України отримав Опитувальник щодо оцінки законодавства і політики у сфері захисту економічної конкуренції та розпочав його заповнення. За результатами аналізу цього опитувальника та проведення інтерв'ю з експертами Комітету та заінтересованими органами влади, ОЕСР прийме рішення щодо відповідності українського конкурентного законодавства рекомендаціям організації.

Для Антимонопольного комітету України важливо не тільки зміцнювати двосторонні відносини з конкурентними органами інших країн, але й активізувати співробітництво в межах регіональних угод, як-от Меморандум про регіональне співробітництво. З

огляду на те, що значна кількість українських підприємств розширює свою діяльність на ринки Європи, така міжнародна взаємодія є незамінною для оперативного виявлення та реагування на можливі порушення конкурентного законодавства за межами України. Це у свою чергу сприятиме створенню справедливих умов для українських компаній як на іноземних, так і на українських ринках, та забезпечить захист їх інтересів.

У 2024 році основним пріоритетом Антимонопольного комітету України у міжнародній діяльності залишатиметься європейська інтеграція. Якісне проходження скринінгу законодавства дозволить забезпечити Україні сильні переговорні позиції перед Європейською Комісією. Результати скринінгу, в свою чергу, дозволять врахувати вимоги Європейського Союзу під час підготовки другого етапу реформи конкурентного законодавства.

Мілан ШАФАР

начальник Відділу європейської інтеграції та міжнародного співробітництва

МЕМОРАНДУМ ПРО РЕГІОНАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ КОНКУРЕНТНОЇ ПОЛІТИКИ

18 квітня 2023 року Комітет підписав Меморандум про регіональне співробітництво у сфері конкурентної політики, розроблений спільно з Управлінням конкуренції та захисту прав споживачів Республіки Польща, Управлінням захисту конкуренції Чеської Республіки, Управлінням з питань конкуренції Естонської Республіки, Угорським управлінням з питань конкуренції, Радою з питань конкуренції Латвійської Республіки, Радою з питань конкуренції Литовської Республіки, Радою з питань конкуренції Румунії, Антимонопольним відомством Словацької Республіки та Радою з питань конкуренції Республіки Молдова (далі – Меморандум).

Підписання Меморандуму, серед іншого, **дозволить підвищити ефективність реалізації конкурентної політики**, зокрема, щодо попередження й запобігання порушень законодавства у сфері захисту економічної конкуренції та **надати можливість швидше реагувати на ситуації, які можуть негативно вплинути на бізнес-інтереси українських компаній, що працюють на території країн-учасників Меморандуму**.

Протягом 2023 року в рамках Меморандуму відбувався активний обмін неконфіденційною інформацією між країнами-учасниками. Так, до Комітету надходили запити від конкурентних відомств Польщі та Чеської Республіки з питаннями, які виникали в іноземних колег протягом розслідування ними справ. У свою чергу Комітет направив запит країнам-учасникам щодо практик конкурентних відомств у визначенні релевантного ринку на ринках електричної енергії. Крім того, в рамках власного розслідування, Комітетом направлено запит на уточнення інформації про суб'єкта господарювання, що зареєстрований у країні-учасниці Меморандуму.

ПРОЄКТ ЄС

«Підтримка Антимонопольного комітету України у подальшому наблизненні юридичної і процесуальної практик та практики правозастосування до практик антимонопольного контролю за концентраціями у ЄС»

Протягом початку 2023 року в рамках реалізації Проєкту ЄС Twinning АМКУ продовжив співпрацю зі своїми колегами з Ради з питань конкуренції Литовської Республіки, Федерального міністерства економіки та енергетики, конкурентного відомства Німеччини та Ради з питань конкуренції Румунії. Під час дії Проєкту експерти ЄС розробили низку НПА, що стосувалися порядку проведення перевірок, розрахунку штрафів та розгляду справ АМКУ. Також АМКУ спільно з колегами з Проєкту ЄС Twinning **продовжив розробку пропозицій до підзаконних актів, необхідних для імплементації законопроекту № 5431**. Результатом такої співпраці стало прийняття Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України».

Після цього фахові експерти зосередилися на розробці пропозицій щодо порядку врегулювання у справах про захист економічної конкуренції, положення про конкуренцію та порядку позбавлення від відповідальності за участь в антиконкурентних узгоджених діях, які були взяті за основу при підготовці підзаконних актів до Закону **№ 3295 – IX**.

Протягом 2023 року в рамках реалізації Проєкту ЄС Twinning організовано навчальні візити до:

- Ради з питань конкуренції Литовської Республіки, участь у якому взяли п'ять представників територіальних відділень АМКУ;
- Ради з питань конкуренції Румунії, участь у якому взяли п'ять співробітників центрального апарату АМКУ.

ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ТА РОЗВИТКУ (ОЕСР)

У межах початкового діалогу щодо вступу до Організації в червні 2023 року ОЕСР затвердила Програму ОЕСР для України. Програма розрахована на 4 роки і включає, зокрема, проведення Огляду законодавства та політики у сфері конкуренції. Такий Огляд розпочався в листопаді 2023 року і його завершення заплановане на середину 2025 року. За результатами Огляду ОЕСР оприлюднить звіт, а також може рекомендувати надати Україні статус асоційованого члена в Організації.

У 2023 році АМКУ взяв участь у роботі Глобального форуму з конкуренції ОЕСР, що проводився в червні 2023 року. Під час участі в засіданнях Комітету з конкуренції ОЕСР та його робочих груп 2 та 3, делегація АМКУ **представила письмовий внесок на тему «Оцінка та інформування про переваги конкурентного втручання»**.

Також представники АМКУ в режимі онлайн взяли участь у роботі грудневого Тижня конкуренції ОЕСР 2023.

Крім того, **АМКУ продовжив співпрацю з ОЕСР у рамках імплементації проєкту «Дослідження ОЕСР ринку електроенергетики в Україні»**.

Результатом цієї співпраці стала **фінальна версія дослідження**, яку презентували експерти ОЕСР 30 червня 2023 року під час онлайн-заходу, участь у якому взяли ключові стейкхолдери та партнери проєкту.

Так, фінальні результати дослідження містять загальний огляд сектору електроенергетики України, аналіз його нормативно-правової бази, оцінку стану конкуренції на ньому, а також рекомендації щодо можливих кроків для покращення стану конкуренції на енергоринках для їх подальшого розвитку, що позитивно вплине на економічний і соціальний добробут, а також безпеку України.

БУДАПЕШТСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР З КОНКУРЕНЦІЇ ОЕСР (далі – РЦК ОЕСР)

Протягом 2023 року АМКУ продовжив співпрацю з конкурентними відомствами Східної Європи за допомогою інструменту обміну неконфіденційною

інформацією РЦК ОЕСР (RFI). Інформація, що отримувалася в рамках такого обміну, використовувалася, зокрема, для проведення Комітетом досліджень діючих ринків. У лютому та березні 2023 року представники АМКУ **брали участь у триденних навчальних семінарах РЦК ОЕСР** на теми: «Контроль за концентраціями в умовах невизначеності» та «Права інтелектуальної власності та конкурентна політика: друзі чи вороги?» у м. Будапешт (Угорщина).

АГЕНТСТВО США З МІЖНАРОДНОГО РОЗВИТКУ (USAID)

У 2023 році продовжилась співпраця АМКУ з Федеральною торговою комісією США (FTC) в рамках реалізації програми USAID «Конкурентні ринки».

Робота американських експертів була зосереджена передусім на спільній із Проектом ЄС Twinning підготовці пропозицій до другого етапу реформи конкурентного законодавства, а також підготовці НПА, спрямованих на імплементацію першого етапу.

Після прийняття 09 серпня 2023 року Закону України № 3295 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України», що імплементує частину рекомендацій Огляду ОЕСР 2016 року, Комітет у співпраці з експертами FTC та ЄС продовжив роботу, **пов'язану з імплементацією другого етапу реформи конкурентного законодавства України.**

ПРОЄКТ ЄС «ПІДТРИМКА ЗАСТОСУВАННЯ ПРАВИЛ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ»

Протягом 2023 року Проект ЄС SESAR продовжив співпрацю з АМКУ у сфері розвитку системи контролю державної допомоги. Робота експертів Проекту ЄС була зосереджена на таких напрямках:

01 Підтримка Комітету в опрацюванні проектів нормативних актів, а саме:

- стосовно проектів постанов КМУ щодо критеріїв оцінки допустимості державної допомоги в галузі авіації;
- надання консультацій та експертних висновків щодо законодавчої роботи;
- участь у консультаціях, робочих групах, парламентських і громадських обговореннях, зокрема, у тематичній підгрупі Галузевої робочої групи з питань державної допомоги з метою приведення потенційних заходів державної допомоги у відповідність із Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та Угодою про асоціацію між Україною, з однією стороною, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони;

- супровід Департаменту державної допомоги при розгляді повідомлень та справ про державну допомогу;
- організація навчальних семінарів щодо правил державної допомоги, цільовою аудиторією яких були як надавачі, так і реципієнти державної допомоги.

02 Опрацьовано окремі зміни до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

03 Розроблено 11 проектів постанов КМУ про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання.

04 Проведено 10 роз'яснювальних вебінарів для потенційних надавачів державної допомоги та 7 навчальних вебінарів для працівників АМКУ.

05 Здійснено аналіз тестового реєстру чинної державної допомоги, що існувала до 02.08.2017. Зокрема, Проектом підготовлено експертний висновок із рекомендаціями щодо змісту реєстру.

European Bank
for Reconstruction and Development

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ (ЄБРР)

У 2023 році ЄБРР продовжив свою співпрацю з АМКУ в контексті підтримки та розвитку інституційної спроможності органу оскарження.

У рамках співпраці, зокрема, проведено блок навчальних вебінарів на тему **«Рішення Суду Європейського Союзу з питань публічних закупівель»**. Участь у них взяли Уповноважені з розгляду скарг АМКУ та представники Департаменту з питань оскаржень рішень у сфері публічних закупівель.

ПРОЄКТ МІЖНАРОДНОЇ ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГИ «Узгодження правил і практик конкуренції та державної допомоги в Україні із законодавством ЄС»

8 вересня 2023 року відбувся офіційний запуск нового проекту **«Узгодження правил і практик конкуренції та державної допомоги із законодавством ЄС»** (Проект ЄС COMPASA), який фінансується ЄС і спрямований на посилення регулювання конкуренції та державної допомоги в Україні.

Очікується, що ця трирічна ініціатива допоможе АМКУ привести законодавчу базу і відповідне правозастосування України у відповідність зі стандартами ЄС.

Крім того, передбачається, що **проект COMPASA відіграватиме ключову роль у наданні допомоги Україні щодо виконання вимог, необхідних для набуття статусу члена ЄС.**

Основними напрямками діяльності Проекту ЄС COMPASA є:

01 Державна допомога. Основними напрямками є перегляд та вдосконалення нормативно-правової бази у сфері державної допомоги в Україні відповідно до законодавства та практики ЄС. Цей напрям містить розробку нових законодавчих пропозицій, надання АМКУ експертних висновків з питань державної допомоги, а також проведення семінарів і вебінарів щодо вдосконалення методології правозастосування відповідно до потреб АМКУ.

02 Антимонопольне законодавство. Основними напрямками є перегляд та посилення українського антимонопольного законодавства відповідно до практик ЄС. Це передбачає аналіз прогалин в українському законодавстві, розробку таблиць відповідності законодавству ЄС та проектів пропозицій щодо внесення змін до законодавства, надання АМКУ експертних висновків з питань, що стосуються захисту економічної конкуренції, а також проведення семінарів і вебінарів щодо вдосконалення методології правозастосування відповідно до потреб АМКУ.

РОЗІРВАННЯ УГОД

Відповідно до статі 62 Віденської конвенції про право міжнародних договорів, частини третьої статті 24 Закону України «Про міжнародні договори України», пункту 12 Положення про порядок укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру, затвердженого постановою КМУ від 17 червня 1994 року № 422, АМКУ ініційовано процедуру денонсації міжнародного договору міжвідомчого характеру з Міністерством антимонопольного регулювання і торгівлі Республіки Білорусь.

21 листопада 2023 року на засіданні Комітету прийнято розпорядження АМКУ № 14 р-п **«Про припинення дії міжнародного договору України міжвідомчого характеру з Республікою Білорусь».**

ПІДГОТОВКА ДО ВСТУПУ В ЄС

У рамках підготовки до переговорів про вступ до ЄС у період з березня по червень 2023 року Комітет провів оцінку стану імплементації актів права ЄС (acquis ЄС) стосовно переговорного розділу № 8 Competition policy / Антимонопольна політика (селф-скринінг).

Під час проведення оцінки проаналізовано 23 акти законодавства ЄС, з яких 16 – імplementовано щонайменше наполовину і 2 акти імplementовані повністю.

За результатами селф-скринінгу в серпні 2023 року КМУ **надано звіт з пропозиціями щодо цілей та завдань для подальшої гармонізації українського конкурентного законодавства із законодавством ЄС.**

ІНШІ ЗАХОДИ / ДВОСТОРОННЯ СПІВПРАЦЯ

Крім співпраці в рамках проектів міжнародної технічної допомоги та співробітництва з міжнародними організаціями, у 2023 році відбувалась співпраця на двосторонньому рівні між АМКУ та конкурентними відомствами ЄС.

Так, у рамках співпраці АМКУ з конкурентним відомством Польщі (UOKiK), представники АМКУ взяли участь у низці круглих столів, присвячених питанням захисту економічної конкуренції. Де, зокрема, обговорювалися реальні справи, які розслідують іноземні конкурентні відомства, а також наводилися приклади процесів розслідування таких справ.

Крім того, представники Комітету взяли участь у двотижневому стажуванні на робочому місці у територіальних відділеннях Управління конкуренції та захисту прав споживачів Республіки Польща.

Два представники АМКУ взяли участь у стажуванні в Генеральному директораті з питань конкуренції Європейської Комісії у м. Брюссель. Крім того, ще один представник Комітету долучився до Семінару з питань конкуренції та державної допомоги проведеного в Європейській Комісії.

Співробітник Комітету взяв участь у навчальній програмі «Конкурентне право та політика – закладення фундаменту для розвитку конкуренції», яка була організована Японським агентством міжнародного співробітництва (JICA).

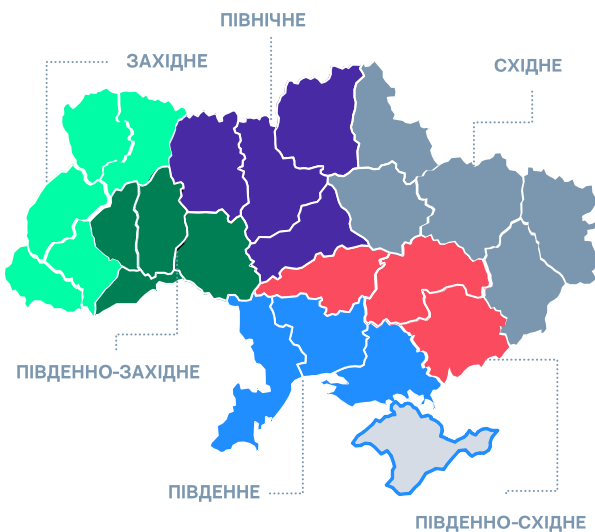

СИСТЕМА ОРГАНІВ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ

Структура, компетенція та організація діяльності АМКУ визначена Законом України «Про Антимонопольний комітет України».

Відповідно до законодавства Комітет утворюється у складі Голови та восьми державних уповноважених.

Відповідно до розпорядження АМКУ від 21.11.2019 № 23-р «Про реорганізацію територіальних відділень Антимонопольного комітету України» **утворені 6 міжобласних територіальних відділень АМКУ:**

Комітет і його МТВ становлять систему органів Комітету, яку очолює Голова Комітету. МТВ є юридичними особами та виконують завдання Комітету на регіональному рівні.

У Комітеті, його МТВ утворюються відповідно адміністративні колегії Комітету та адміністративні колегії територіальних відділень Комітету, які розглядають питання, віднесені законом до їх компетенції.

На виконання Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо повноважень Антимонопольного комітету України у сфері публічних закупівель» від 05.02.2021 № 1219-IX створено окремий інститут уповноважених з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель (далі – уповноважені з розгляду скарг), виключною компетенцією яких є розгляд скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель.

У структуру Комітету введено 10 посад уповноважених з розгляду скарг.

Комітет, адміністративні колегії Комітету, Комісія (комісії) з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель, державні уповноважені, уповноважені з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель, адміністративні колегії територіальних відділень Комітету є органами Комітету. Роботу із забезпечення діяльності системи органів Комітету здійснює апарат Комітету та його територіальні відділення.

Структуру, штатний розпис Комітету та його територіальних відділень затверджує Голова Комітету в межах видатків згідно з кошторисом доходів і видатків.

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Протягом звітного періоду відповідно до:

- Постанови ВРУ від 06.09.2023 № 3377-IX Головою Антимонопольного комітету України 11 вересня 2023 року призначено Кириленка Павла Олександровича;
- Указу Президента України від 22.12.2023 № 841/2023 заступником Голови Комітету – державним уповноваженим 25 грудня 2023 року призначено Сандигу Максима Вікторовича.

Уповноважені з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель призначаються на посаду та звільняються з посади Головою Комітету. Порядок конкурсного відбору та призначення на посади уповноважених з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель визначається розпорядженням Антимонопольного комітету України від 01.04.2021 № 9-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 11 травня 2021 року за № 618/36240.

На посади уповноважених з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель протягом звітного періоду призначені за конкурсним відбором:

- Бегалов Євгеній Павлович з 14 квітня 2023 року;
- Бурзак Сергій Іванович з 14 квітня 2023 року;

- Романенко Інна Юріївна з 14 квітня 2023 року;
- Горносталь Ганна Володимирівна з 18 квітня 2023 року.

Постановою КМУ від 05.04.2014 № 85 «Деякі питання затвердження граничної чисельності працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, інших державних органів» (в редакції постанови КМУ від 24.12.2019 № 1148) затверджено граничну чисельність працівників центрального апарату Комітету та територіальних відділень Комітету.

Постановою КМУ від 29.12.2023 № 410 «Деякі питання скорочення чисельності працівників органів виконавчої влади», яка набирає чинності з 1 квітня 2024 року, доведено скорочену граничну чисельність:

апарат Комітету – 333 штатні одиниці;
територіальні відділення – 352 штатні одиниці.

У зв'язку з введенням в Україні воєнного стану відповідно до [Указу Президента України від 24.02.2022 № 64/2022](#) «Про введення воєнного стану в Україні» з 25 лютого 2022 року Національним агентством України з питань державної служби призупинено роботу Єдиного порталу вакансій державної служби.

Враховуючи введення воєнного стану на території України, конкурсів на зайняття посад державної служби з 24.02.2022 не проводилось.

20 травня 2022 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану» від 12 травня 2022 року № 2259 – IX (далі – [Закон № 2259](#)), яким внесено зміни до Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

Зазначеним законом передбачено спрощену процедуру вступу на посади державної служби та посади в органах місцевого самоврядування у період дії воєнного стану.

Згідно зі статтею 10 Закону № 2259 у період воєнного стану особи призначаються на посади державної служби без конкурсного відбору, обов'язковість якого передбачена законом, на підставі поданої заяви, заповненої особової картки встановленого зразка та документів, що підтверджують наявність у таких осіб громадянства України, освіти та досвіду роботи згідно з вимогами законодавства, встановленими щодо відповідних посад.

Протягом звітного періоду на посади апарату Комітету призначено **104 особи**, з них 36 державних службовців апарату Комітету були призначені на вищі посади. Протягом звітного періоду в МТВ Комітету призначено **55 осіб**.

Плинність кадрів становить:

- по апарату Комітету – 23% (82 звільнених);
- по міжобласних територіальних відділеннях Комітету – 21% (85 звільнених);
- всього по системі Комітету – 22% (167 звільнених).

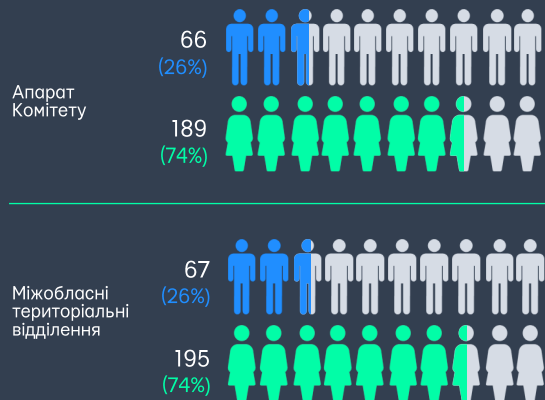
Кадрове забезпечення станом на 31.12.2023

Вікова структура Комітету, осіб

Гендерна структура Комітету, осіб

Структура кадрів Комітету, осіб

РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛУ

Протягом 2023 року державні службовці Комітету завершили професійне навчання за такими видами: «Підготовка», «Підвищення кваліфікації» та «Самоосвіта».

- За результатами професійного навчання за видом **«Підготовка»** за освітньо-професійною програмою для здобуття ступеня магістра за спеціальностями, необхідними для професійної діяльності на державній службі дипломи магістрів отримали за спеціальностями:

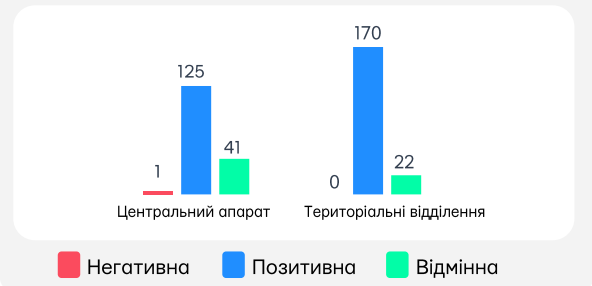
281 «Публічне управління та адміністрування»	081 «Право»
Центрального апарату: 1 державний службовець категорії «Б» 1 державний службовець категорії «В»	Центрального апарату: 3 державних службовці категорії «В» Східного міжобласного територіального відділення: 1 державний службовець категорії «В»

- Професійне навчання за видом **«Підвищення кваліфікації за загальними та спеціальними професійними (сертифікатними), загальними та спеціальними короткостроковими програмами»** за відповідними напрямками/темами пройшли:

Центральний апарат	Територіальні відділення:
185 державних службовців 1 державний службовець категорії «А» 76 державних службовців категорії «Б» 108 державних службовців категорії «В»	191 державний службовець 78 державних службовців категорії «Б» 113 державних службовців категорії «В»

- Професійне навчання за видом **«Самоосвіта»**, зокрема у формі онлайн-навчання, відбувалось на таких платформах: «Дія. Цифрова освіта», «EdEra», «Prometeus», «Освітній хаб міста Києва», «Natalin4Capacity Building», «Навчальна платформа НАЗК Study.NAZK», «Освітня веб-платформа Вищої школи публічного управління», EF проекту Eng4PublicService.

У 2023 році проведено оцінювання результатів службової діяльності державних службовців

За особисті трудові досягнення у професійній, службовій діяльності, особливі заслуги під час виконання службових обов'язків та з нагоди 30-ї річниці створення Антимонопольного комітету України відомчими нагородами Антимонопольного комітету України **відзначено 65 працівників Комітету** (47 – апарату Комітету, 18 – міжобласних територіальних відділень Комітету).

В КОМІТЕТІ ПРОЙШЛИ ПРАКТИКУ 41 СТУДЕНТ

(32 - в апараті Комітету, 9 - в територіальних відділеннях Комітету) таких навчальних закладів:

Державного торговельно-економічного університету;

Київського університету ім. Грінченка;

Національного університету «Львівська політехніка»;

Національного університету біоресурсів і природокористування;

Київського національного університету культури і мистецтва;

Київського національного університету дизайну та технологій;

Хмельницького інституту соціальних технологій;

Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»;

Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя.

У 2023 році Антимонопольний комітет України **продовжує активну співпрацю з провідними освітніми закладами країни.**

Ця взаємодія спрямована на реалізацію широкого спектра ініціатив, серед яких важливе місце займають підвищення кваліфікації державних службовців та проходження практики студентами у відділеннях Комітету.

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗА ОБРАНИМИ НАПРЯМАМИ ДЕРЖАВНІ СЛУЖБОВЦІ КОМІТЕТУ ПРОХОДИЛИ У:

Вищій школі публічного управління;

Сумському державному університету;

Луцькому національному технічному університету;

Класичному приватному університету;

Національному університету «Львівська політехніка»;

Державному університету «Житомирська політехніка»;

Національному університету «Одеська політехніка»;

Українському державному університету ім. М. Драгоманова;

Державному торговельно-економічному університету;

Навчально-науковому інституті «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна;

регіональних центрах підвищення кваліфікації та ін.

БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА

15

ПОКАЗНИКИ 2023

16

ФІНАНСОВЕ,
ТЕХНІЧНЕ ТА
ІНФОРМАЦІЙНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Аналіз показників діяльності Комітету є ключовим елементом оцінки ефективності функціонування інституції. Саме тому в цьому розділі вже традиційно зібрано ключові показники діяльності Комітету за 2023 рік.

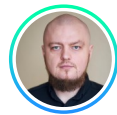
Так, у структурі припинених/визнаних порушень із часткою 65,3% домінують антиконкурентні узгоджені дії у вигляді спотворення результатів торгів, аукціонів, конкурсів, тендерів, де 38% порушень стосуються саме сфери будівництва та будівельних матеріалів, фокусування на якій є надважливим завданням в умовах широкомасштабного вторгнення та післявоєнної відбудови економіки. Загальна ж динаміка припинених/визнаних порушень вказує на повернення до кількісних показників 2021 року з певним зміцненням балансу від рекомендацій до рішень.

Економічним виміром припинених/визнаних порушень є сума накладених штрафів, сума сплачених штрафів та пені й економічний ефект, далі детальніше про кожен із цих показників.

Органи Комітету у звітному періоді оштрафували порушників на загальну суму 2 585,9 млн грн, при цьому 76,6% цієї суми стосується порушень у сфері паливно-енергетичного комплексу. Також ця сума є на 2 млрд грн більшою за показник минулого року.

У 2023 році підтверджено перерахування до державного бюджету 328 млн грн штрафів та пені, що лише на 0,7% менше за показники 2022 року. Порівнюючи суму накладених та сплачених штрафів, варто зауважити, що в разі, якщо не відбулась добровільна сплата штрафу, то в середньому минає від 2 до 2 років 6 місяців між датою прийняття рішення та датою, коли штраф буде стягнуто до державного бюджету.

Також варто наголосити на економічному ефекті, який у 2023 році становив 7,9 млрд грн, чим перевершив показник 2022 року на 49%. Економічний ефект є показником якісної оцінки заходів контролю за дотриманням конкурентного законодавства.

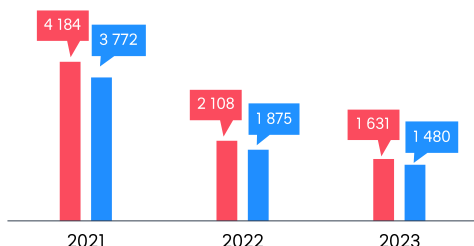

Владислав КРИЖНІЙ

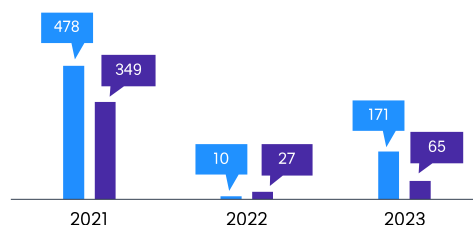
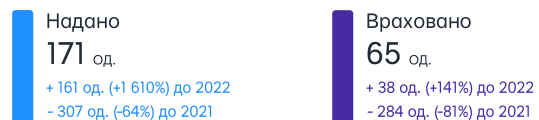
начальник Управління економічного аналізу

АНАЛІЗ КІЛЬКІСНИХ ПОКАЗНИКІВ АМКУ

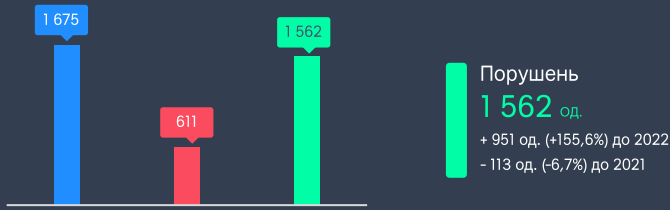
ОТРИМАНІ ЗАЯВИ, ОД.

РЕКОМЕНДАЦІЇ, СПРЯМОВАНІ НА РОЗВИТОК КОНКУРЕНЦІЇ, ОД.

ПРИПИНЕНІ / ВИЗНАНІ ПОРУШЕННЯ, ОД.

Кількість прийнятих рішень у справах про порушення законодавства про захист економічної конкуренції за 2023 рік (за винятком рішень про закриття) становила 686 одиниць, що на 145% більше ніж у 2022 році, коли цей показник становив 280 одиниць.

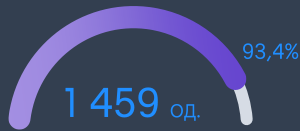
У результаті прийняття цих рішень Комітетом було визнано / припинено (згідно з абзацами другим та третім частини першої статті 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції») **1 459 порушень** конкурентного законодавства за звітний період.

103 дії, що мали ознаки порушень законодавства, припинено у 2023 році внаслідок виконання рекомендацій органів Комітету відповідно до статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Таким чином, загальна кількість припинених/визнаних порушень (дій) становила **1 562 одиниці**, з яких :

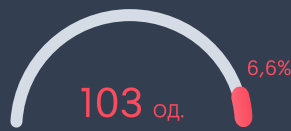
- 93,4% припинено шляхом прийняття рішень;
- 6,6% шляхом надання рекомендацій.

РІШЕННЯМИ

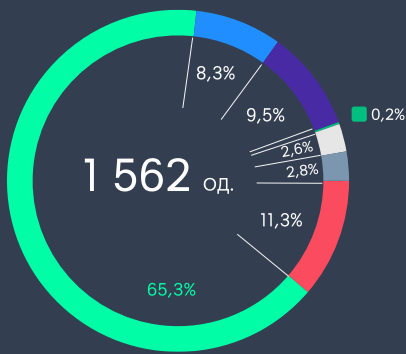
↑ + 942 од. (+182%) до 2022
↑ + 115 од. (+9%) до 2021

РЕКОМЕНДАЦІЯМИ

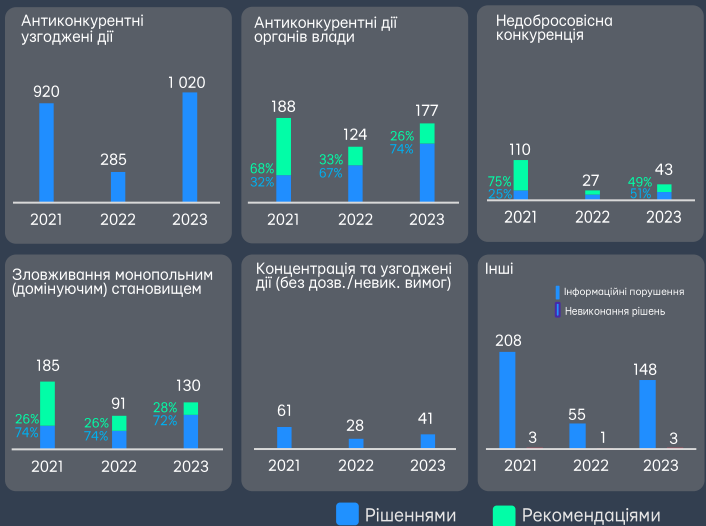

↑ + 9 од. (+9,6%) до 2022
↓ - 228 од. (-68,9%) до 2021

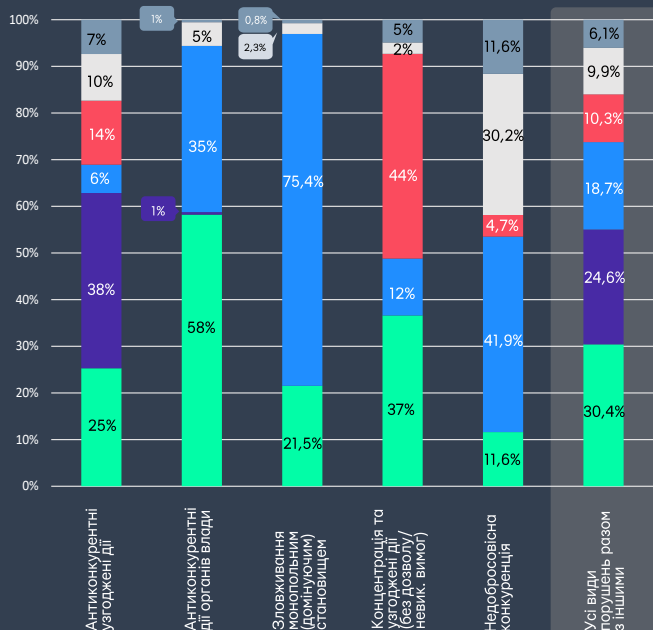
СТРУКТУРА ПРИПИНЕНИХ/ВИЗНАНИХ ПОРУШЕНЬ, % ТА ОД.

- Антиконкурентні узгоджені дії
- Антиконкурентні дії органів влади
- Зловживання монополюючим становищем
- Інформаційні порушення
- Недобросовісна конкуренція
- Концентрація та узгоджені дії (без дозволу/невик. вимог)
- Невиконання рішень

РИНКОВА СТРУКТУРА ПРИПИНЕНИХ/ВИЗНАНИХ ПОРУШЕНЬ, %

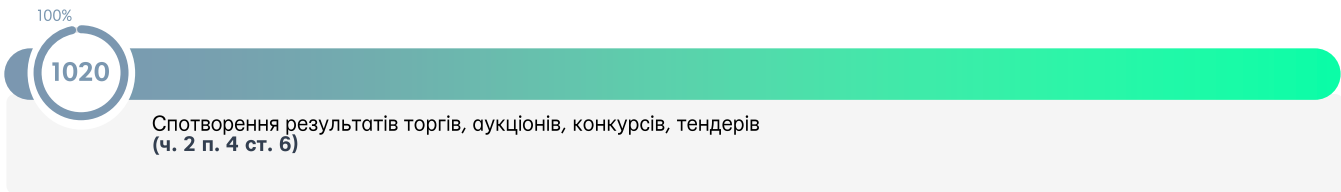

- Будівництво та будівельні матеріали
- АПК
- ПЕК і ЖКГ
- Охорона здоров'я та лікарські засоби
- Промисловість
- Інші ринки

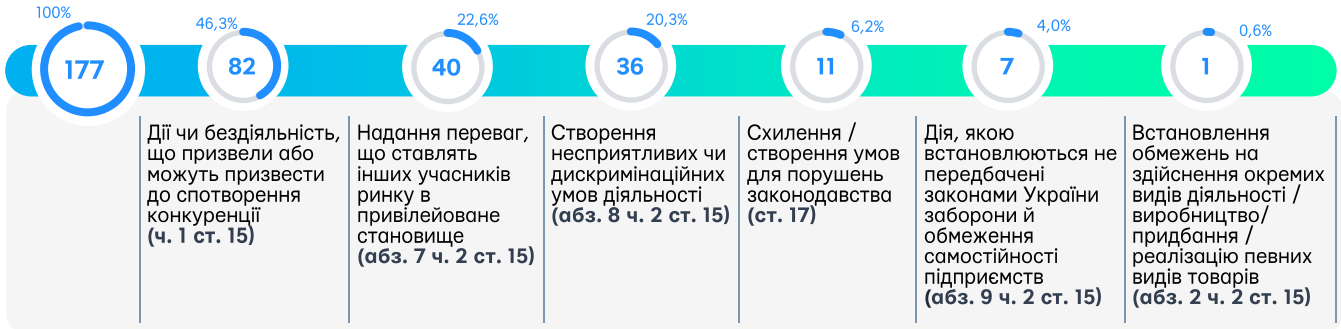

ДЕТАЛЬНИЙ РОЗПОДІЛ ПРИПИНЕНИХ ПОРУШЕНЬ ЗА ТИПАМИ ТА КВАЛІФІКАЦІЄЮ:

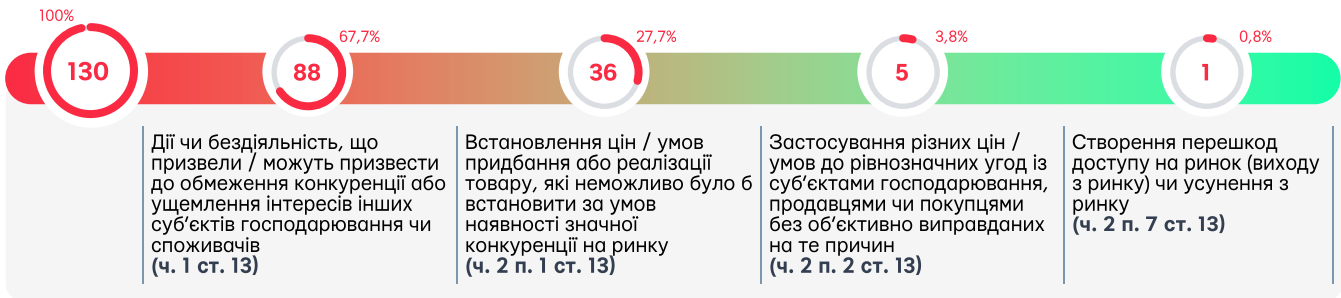
АНТИКОНКУРЕНТНІ УЗГОДЖЕНІ ДІЇ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

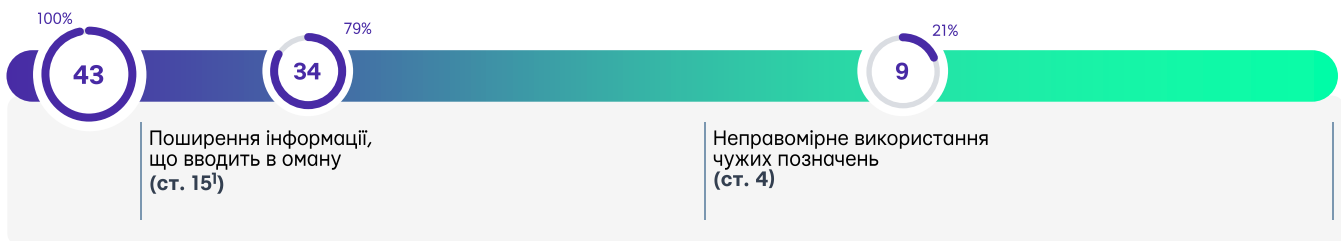
АНТИКОНКУРЕНТНІ ДІЇ ОРГАНІВ ВЛАДИ

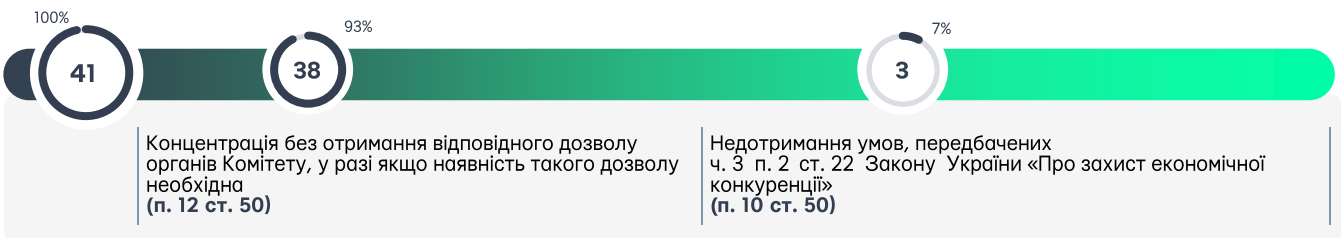
ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ СТАНОВИЩЕМ

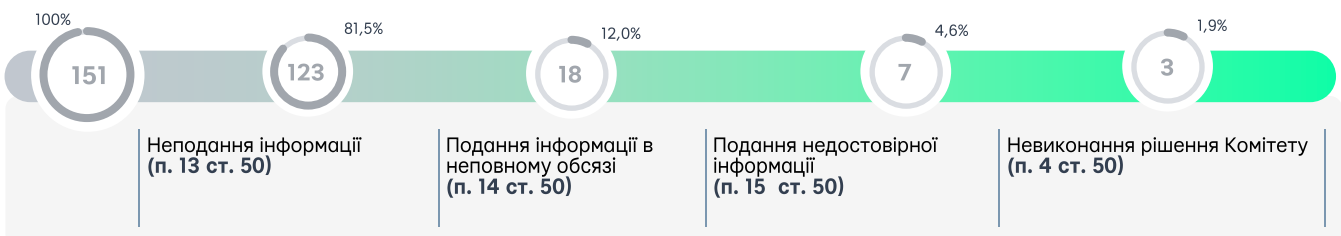
НЕДОБРОСОВІСНА КОНКУРЕНЦІЯ

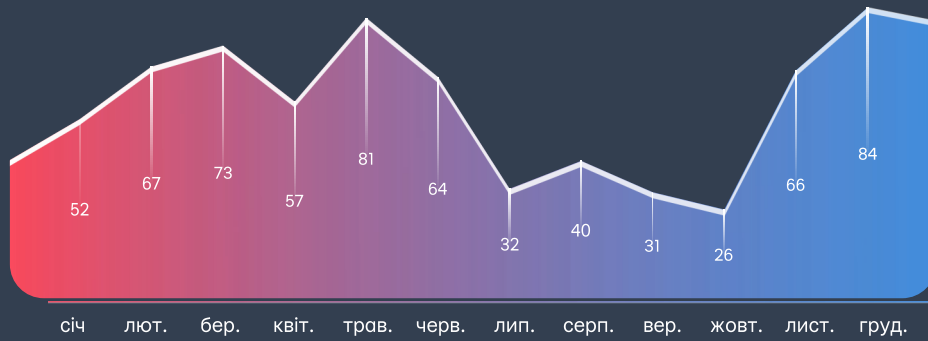
КОНЦЕНТРАЦІЯ ТА УЗГОДЖЕНІ ДІЇ БЕЗ ДОЗВОЛУ

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

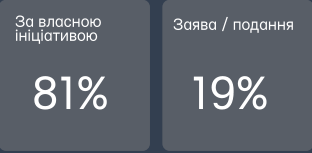

СПРАВИ, ВІДКРИТІ У 2023 РОЦІ

673 СПРАВИ

↑ + 235 од. (+54%) до 2022
↓ - 219 од. (-25%) до 2021

ЕКОНОМІЧНИЙ ЕФЕКТ

Комітет як конкурентне відомство здійснює оцінку ефективності та результативності застосування заходів контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, що дозволяє фокусувати зусилля на важливій проблематиці та досягати кращих результатів з року в рік.

Інструментом такої оцінки є економічний ефект. Розрахунок економічного ефекту здійснюється з урахуванням рекомендацій, викладених у Керівництві по допомозі органам з питань конкуренції в оцінці очікуваного впливу їх діяльності ОЕСР, та з урахуванням статті «Адвокатування конкуренції: виклики для країн, що розвиваються» журналу ОЕСР: конкурентне право та політика.

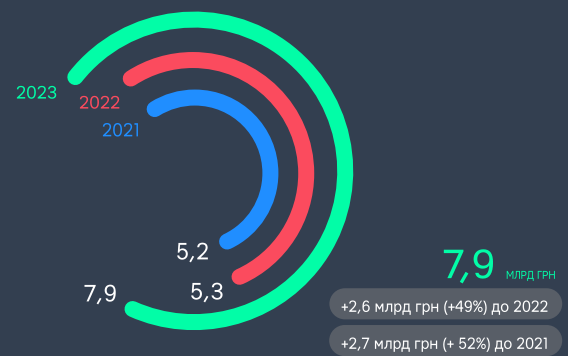
За своєю суттю економічний ефект є оцінкою впливу (у грошовому виразі) діяльності структурних підрозділів апарату Комітету та територіальних відділень Комітету на суспільний добробут шляхом поновлення умов конкуренції або попередження негативного впливу на конкуренцію.

Прикладами впливу на суспільний добробут є:

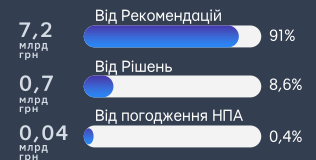
- зниження, запобігання підвищенню цін (тарифів, розцінок) товару (послуг) внаслідок запобігання або припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції;
- зменшення або запобігання витратам (втратам) покупців та/або споживачів;
- поновлення належних умов конкуренції на ринках або запобігання її недопущенню, усуненню чи обмеженню.

Економічний ефект визнається в разі фактичного припинення чи запобігання порушень (дій, які містять ознаки порушень) законодавства про захист економічної конкуренції, за умови встановлення причинно-наслідкового зв'язку із вжитими заходами органів Комітету.

ЕКОНОМІЧНИЙ ЕФЕКТ, МЛРД ГРН

7,9 млрд грн

28%

Будівництво та будівельні матеріали

19%

ЖКГ

10%

Промисловість

6%

АПК

5%

ПЕК

5%

Охорона здоров'я, лікарські засоби та медичні засоби

27%

Інші ринки

2 585,9

↑ + 2 028,0 млн грн (+363,5%) до 2022

↓ - 4 651,3 млн грн (-64,3%) до 2021

НАКЛАДЕНІ ШТРАФИ У 2023, МЛН ГРН ТА %

Зловживання монопольним становищем

68,15%

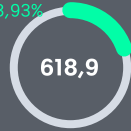

↑ у 131 раз до 2022

↑ у 4 рази до 2021

Антиконкурентні узгоджені дії

23,93%

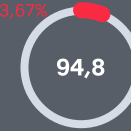

↑ + 66% до 2022

↓ - 90% до 2021

Концентрація та узгоджені дії (без доз, /невик. вимог)

3,67%

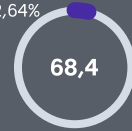

↑ у 8,7 раз до 2022

↓ - 43% до 2021

Інформаційні порушення

2,64%

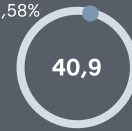

↓ - 10% до 2022

↑ у 3,1 раз до 2021

Недобросовісна конкуренція

1,58%

↓ - 52% до 2022

↑ у 2,1 раз до 2021

Невиконання рішень

0,03%

↑ у 7 разів до 2022

↓ - 99,7% до 2021

Ринкова структура накладених штрафів, %

76,7%

ПЕК

8,1%

Будівництво та будівельні матеріали

7,0%

Охорона здоров'я, лікарські та медичні засоби

3,7%

Промисловість

1,1%

АПК

0,6%

Транспорт

2,8%

Інші ринки

ТОП-5 ШТРАФІВ, НАКЛАДЕНИХ У 2023 РОЦІ

(77% / 100%)

1 444,1
млн грн

за результатами розгляду справи про зловживання монопольним (домінуючим) становищем на загальнодержавному ринку природного газу в період 2021 року із часткою, що перевищує 35% — на 3 компанії, які входять до складу **Групи** «інформація, доступ до якої обмежено» (на загальну суму);

300,6
млн грн

за результатами розгляду справи про зловживання монопольним (домінуючим) становищем на загальнодержавному ринку «інформація, доступ до якої обмежено» — на 2 компанії, які входять до складу **Групи** «інформація, доступ до якої обмежено»;

139,1
млн грн

за результатами розгляду справи (16 порушень) щодо закупівлі різного медичного обладнання (у т. ч. апаратів штучної вентиляції легенів) — на **ТОВ «ГЛОБАЛМЕДГРУП» та ТОВ «СУЧАСНА ЛІКАРНЯ»** (у загальній сумі);

64,9
млн грн

за результатами розгляду справи про антиконкурентні узгоджені дії у вигляді змови у 2020 році на аукціоні з продажу державного майна (акції АТ «Київпассервіс») — на **ТОВ «БАРВІНОК - ІНВЕСТ»**.

54,2
млн грн

за результатами розгляду справи про антиконкурентні узгоджені дії у вигляді змови на торгах у закупівлях, що проводилися у I півріччі 2020 року, авіаційного палива для ДП «Антонов» — на **ТОВ «ЮКОЙЛ» і ТОВ «АВІА ОІЛ»** (на загальну суму).

328,0

↓ - 2,6 млн грн (-0,8%) до 2022
↓ - 202,9 млн грн (-38,2%) до 2021

76%

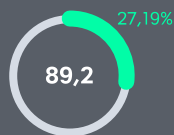
Штрафів

24%

Пені

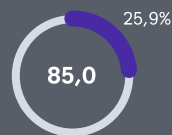
СПЛАЧЕНІ ШТРАФИ ТА ПЕНІ У 2023, МЛН ГРН ТА %

Антиконкурентні узгоджені дії

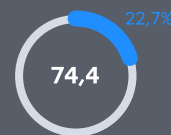
↓ - 62% до 2022
↓ - 52% до 2021

Інформаційні порушення

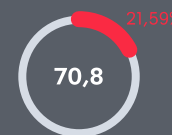
↑ у 8,9 раза до 2022
↑ у 7,4 раза до 2021

Зловживання монопольним становищем

↑ у 2,1 раза до 2022
↓ - 75% до 2021

Концентрація та узгоджені дії (без дозв./незак. вимог)

↑ у 2 раза до 2022
↑ у 11,4 раза до 2021

Недобросовісна конкуренція

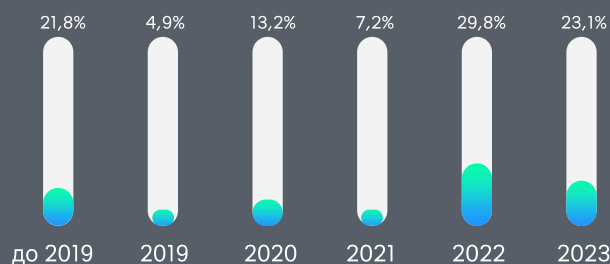
↓ - 44% до 2022
↓ - 72% до 2022

Невиконання рішень

↓ - 86% до 2022
↑ у 2 раза до 2021

Структура сплачених штрафів та пені за датою прийняття рішення про накладення штрафу, %

ТОП-5 ШТРАФІВ, СПЛАЧЕНИХ У 2023 РОЦІ

(56% / 100%)

66,0

млн грн

штрафу та пені сплачено **ДП «УКРСПИРТ»** за результатами розгляду справи про зловживання монопольним становищем на загальнодержавному ринку оптової реалізації спирту етилового ректифікованого у вигляді встановлення дискримінаційних умов продажу своєї продукції третім особам;

43,5

млн грн

штрафу сплачено **ТОВ «АЛЬЯНС ХОЛДИНГ»** (пов'язане відносинами контролю з компанією Shell) за результатами розгляду справи про неподання інформації на вимогу органів Комітету в рамках дослідження у 2022 році угод про фінансування проекту «Північний потік – 2» та розподілу повноважень між його учасниками;

25,0

млн грн

штрафу сплачено **компанією BASF S.E. (Німеччина)** за результатами розгляду справи про здійснення концентрації шляхом створення компанії «Wintershall DEA» (підрядника в будівництві «Північний потік – 2») спільно з компанією «LetterOne Holdings SA» (Люксембург) без отримання відповідного дозволу;

24,9

млн грн

штрафу сплачено **компанією «Cephalpharm Arzneimittel GmbH» (Німеччина)** за результатами розгляду справи про здійснення концентрації шляхом придбання активів компанії «F. Hoffmann-La Roche Ltd» (Швейцарія), «Hoffmann-La Roche Inc.» (США) та пов'язаних із ними компаній, що дозволяють здійснювати господарську діяльність із розробки, виробництва, пакування, комерціалізації, дистрибуції та продажу лікарських засобів, без отримання відповідного дозволу;

24,7

млн грн

штрафу та пені сплачено **ТОВ «БадМ»** за результатами розгляду справи про антиконкурентні узгоджені дії на ринку постачання лікарських засобів, призначених для лікування цукрового діабету, проблем затримки росту й гемофілії фармацевтичною групою Ново Нордкіс.

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» від 03.11.2022 № 2710 - IX Антимонопольному комітету України, як головному розпоряднику бюджетних коштів, за бюджетною програмою код програмної класифікації видатків та кредитування 6011010 «Керівництво та управління у сфері конкурентної політики, контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції» (далі – КПКВК 6011010) були передбачені бюджетні призначення в обсязі **260 234,3 тис. грн** по загальному фонду державного бюджету (у тому числі апарату Комітету – **176 961,9 тис. грн**) та **7 599,0 тис. грн** по спеціальному фонду державного бюджету (у тому числі апарату Комітету – **7 599,0 тис. грн**).

Законом України від 06.10.2023 № 3415 - IX «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони та вирішення першочергових питань» скорочено видатки загального фонду державного бюджету за програмою КПКВК 6011010 на загальну суму **11 859,2 тис. грн** (видатки споживання – 11 859,2 тис. грн), після скорочення бюджетні призначення за загальним фондом державного бюджету становили **248 375,1 тис. грн** та **7 599,0 тис. грн** по спеціальному фонду державного бюджету.

Для належного виконання завдань бюджетної програми Комітет дотримується принципів, на яких ґрунтується бюджетна система, а саме: ефективності та результативності; справедливості й неупередженості; пріоритетності та економії бюджетних коштів.

Протягом 2023 року здійснювався аналіз ефективності використання бюджетних коштів апарату Комітету та його територіальних відділень, внесено зміни до розпису бюджету та кошторису видатків у частині перерозподілу бюджетних призначень у межах загальної суми затверджених видатків на 2023 рік за принципом концентрації ресурсів на першочергових діях та заходах, які необхідно вжити для виконання покладених на Комітет функцій.

Кошти загального фонду державного бюджету використовувались для забезпечення діяльності системи органів Комітету, а саме:

- на виплату заробітної плати працівникам системи органів Комітету та проведення розрахунків із нарахувань на заробітну плату;
- оплату комунальних послуг та спожитих енергоносіїв, експлуатаційних послуг;

- оплату послуг зв'язку;
- придбання канцелярських товарів;
- оренди службових приміщень, де розміщено територіальні відділення Комітету;
- послуг охорони та протипожежного захисту;
- заходів з інформатизації;
- транспортного та інформаційного забезпечення;
- супроводження програмних засобів;
- відрядження;
- судового збору, обов'язкових платежів та зборів тощо.

Загальний обсяг фінансування видатків за загальним фондом державного бюджету у 2023 році за програмою КПКВК 6011010 становив **248 375,1 тис. грн**, у т. ч.:

Обсяг фінансування видатків	тис. грн
оплата праці і нарахування на заробітну плату	207,324.1
оплату праці	170,252.3
нарахування на оплату праці	37,071.8
оплата комунальних послуг та енергоносіїв	5,737.4
оплата теплопостачання	2,707.9
оплата водопостачання та водовідведення	213.6
оплата електроенергії	2,500.9
оплата природного газу	294.3
оплата інших енергоносіїв та інших комунальних послуг	20.7
окремі заходи з реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку	297.8
інші видатки	35,015.8

Обсяг затверджених кошторисами видатків на заробітну плату забезпечував плановий рівень виплат заробітної плати середньомісячного фонду оплати праці на одного працівника в розмірі **18,6 тис. грн**.

На виконання повноважень апарату Комітету та його територіальних відділень за КПКВК 6011010 за **загальним фондом** бюджету надійшло бюджетних асигнувань (зі змінами) у розмірі **248 375,1 тис. грн** (100% від кошторисних призначень).

Касові видатки загального фонду становили **241 689,3 тис. грн** (97,3% від кошторисних призначень (зі змінами). Не використання коштів у повному обсязі пов'язано з такими чинниками:

- веденням воєнного стану в Україні згідно з Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» (зі змінами) та спрямуванням коштів з урахуванням пріоритетності та першочерговості;
- вимогами постанови КМУ від 09.06.2021 № 590 «Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану» (зі змінами), якою встановлено перелік першочергових платежів, що здійснюються за дорученнями клієнтів з урахуванням ресурсної забезпеченості єдиного казначейського рахунка;
- економією коштів з нарахувань на оплату праці, що виникла у зв'язку з нарахуванням єдиного внеску в межах максимальної величини бази нарахування ЄСВ та працівників з інвалідністю;
- економією коштів за результатами процедур закупівель;
- зменшення обсягів використаних натуральних показників по комунальних послугах через сприятливі погодні умови;
- зменшення кількості відряджень;
- виконання рішень органів Комітету зупинені у зв'язку із судовим оскарженням;
- за рахунок здійснення видатків у режимі жорсткої економії бюджетних коштів та з огляду на принцип визначення вкрай необхідних видатків з державного бюджету на заплановані статті витрат у рамках виконання бюджетної програми у 2023 році.

Відповідно до ст. 34 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» кошти за подання заяв про надання дозволу на концентрацію, узгоджені дії, надання попередніх висновків, видачу додаткових примірників із цих питань зараховувались до спеціального фонду державного бюджету як власні надходження Комітету.

З урахуванням змін, які вносилися протягом 2023 року до кошторисів **спеціального фонду** державного бюджету Комітету і його територіальних органів, сума затверджених кошторисом видатків становила **17 697,2 тис. грн**, у тому числі за рахунок:

- 7 599,0 тис. грн – відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» передбачені бюджетні призначення (у тому числі апарату Комітету – 7 599,0 тис. грн);
- 31,728 тис. грн. – перераховані кошти територіальним відділенням Комітету за рахунок надходжень спеціального фонду кошторису на 2023 рік апарату Комітету;

- 10 066,440 тис. грн – фінансування коштів за рахунок залишку, що утворився на початок звітного року.

На рахунки органів Комітету у 2023 році за кодом класифікації доходів державного бюджету 25010000 «Надходження від плати за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з законодавством» надійшло всього **8 508,9 тис. грн**, у тому числі:

- від сплати за розгляд заяв про надання дозволу на концентрацію – 7 694,5 тис. грн;
- від сплати за розгляд заяв про надання дозволу на узгоджені дії – 459,0 тис. грн;
- із заяв про надання висновків відповідно до статей 14 та 29 цього Закону – 258,4 тис. грн;
- інші надходження [курсова різниця, кошти від реалізації майна, від оренди майна бюджетних установ, відшкодування фактичних витрат за виготовлення копій за публічними запитами, помилково надійшли (скарги)] – 97,0 тис. грн.

Відповідно до затверджених кошторисів кошти спеціального фонду в сумі **16 895,3 тис. грн** були використані згідно зі ст. 28 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» на забезпечення діяльності Комітету і його територіальних органів, зокрема на матеріально-технічне забезпечення, розвиток інформаційно-аналітичної бази та інші видатки, що не забезпечені видатками загального фонду державного бюджету.

За бюджетними коштами за КПКВК 6011010 на 01.01.2024:

Дебіторська заборгованість	тис. грн
за коштами загального фонду	13,5
Кредиторська заборгованість	тис. грн
за коштами загального фонду	25,0
за коштами спеціального фонду	1,0

Дебіторська заборгованість виникла за рахунок проведення попередньої оплати по рахунку за заявлені обсяги споживання газу на грудень 2023 року згідно з договором з ТОВ ГП «Нафтогаз Трейдинг».

Кредиторська заборгованість виникла за розрахунками за 2013 рік на 01.01.2014 у територіальному відділенні Автономної Республіки Крим та Севастопольському територіальному відділенні – 26,0 тис. грн, які знаходяться на тимчасово окупованій території.

Відповідно до вимог бюджетного законодавства Комітет постійно проводив аналіз законності та правильності розрахунків, доцільності запланованих видатків, правильності їх розподілу за економічною класифікацією, повноти надходження доходів, додержання чинних посадових окладів, надбавок, доплат, норм, лімітів, а також інших показників відповідно до законодавства. Крім того, протягом року постійно проводився аналіз взятих зобов'язань з огляду на потребу забезпечення виконання першочергових заходів та заходів щодо скорочення витрат.

Аналіз фінансової та бюджетної звітності органів Комітету за 2023 рік свідчить, що в умовах воєнного стану, завдяки проведеним заходам, які були спрямовані на раціональне й економічне витрачання бюджетних коштів, вдалося забезпечити виконання функцій Комітету.

ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ЗАКУПІВЛІ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Проведено 134 закупівлі для забезпечення Комітету першочерговими матеріальними цінностями та послугами, а саме: папером, канцелярським приладдям, мийними засобами, дисками, господарським інвентарем, воєнізованою цілодобовою охороною, прибиранням приміщень Комітету, заправкою картриджів і ремонтом офісної та копіювальної техніки, інтернет-зв'язком, послугами телефонного зв'язку тощо.

Придбано 165 джерел безперебійного живлення для захисту електронних пристроїв та безпечного збереження даних.

Проведено закупівлі на поточний ремонт архівного приміщення та службових кабінетів для забезпечення комфортних умов роботи.

Проведено закупівлю на друкування збірника «Огляд судової практики».

ВПРОВАДЖЕНІ РОБОЧИ ПРОЄКТИ:

«Технічне переоснащення адміністративної будівлі Антимонопольного комітету України за адресою: м. Київ, вул. Василя Липківського, 45, шляхом встановлення системи відеоспостереження, контролю та управління доступом».

«Поточний ремонт у службових кабінетах адміністративного будинку Антимонопольного комітету України, що знаходиться за адресою: 03035, м. Київ, вул. Василя Липківського, 45».

«Обстеження та оцінка технічного стану частини адміністративної будівлі за адресою: м. Київ, вул. Василя Липківського, 45 (цокольний поверх, а саме архівні приміщення)».

КОМФОРТНЕ РОБОЧЕ СЕРЕДОВИЩЕ:

У 70 службових кабінетах замінено старі лампи на світлодіодні панелі, що заощаджують електроенергію та створюють комфортні умови роботи.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ВЕБСЕРВІСИ:

Укладено договори на надання послуг із ТОВ «Юконترول» і ТОВ «Ліга Закон 1».

ДОСТУПНІСТЬ:

З метою приведення сайту Комітету до відповідних вимог, визначених у постанові КМУ від 07.04.2021 № 285-р «Про затвердження Національного плану дій з реалізації Конвенції про права осіб з інвалідністю на період до 2025 року» та від 21.07.2023 № 757 «Деякі питання доступності інформаційно-комунікаційних систем та документів в електронній формі», а також задля забезпечення безпечної, належної та безперебійної роботи офіційного вебсайту було укладено договір про надання послуг з модифікації та адаптації елементів офіційного вебпорталу, додаткових модулів і сервісів для забезпечення доступності інформаційно-комунікаційних систем та документів в електронній формі.

Вдосконалення існуючої форми реєстру «Форма звітності» в СЕД АСКОД шляхом укладення договору про надання послуг з удосконалення системи електронного документообігу Антимонопольного комітету України.

Розроблено «Державний реєстр суб'єктів господарювання, притягнутих до відповідальності за вчинення порушення, яке передбачене пунктом 4 частини другої статті 6, пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді вчинення антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються спотворення результатів торгів, аукціонів, конкурсів, тендерів».

ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЇ:

Налаштовано кластер FortiGate 100F.

Налаштовано дворівневу безперебійну систему копіювання даних.

Відновлено доступ до SharePoint по програмі Сізар.

Впроваджено 2FA для поштових сервісів.

Закуплено та встановлено понад 165 БЖ працівникам Комітету.

Налаштовано VPN – технологію для СЕД АСКОД.

01

Адвокатування конкуренції та/або виявлення й припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції на таких товарних ринках України:

- 1.1 Ринки світлих нафтопродуктів (пального).
- 1.2 Ринки основних елементів рухомого складу залізничного транспорту.
- 1.3 Ринки соціально значущих продовольчих товарів.
- 1.4 Ринки лікарських засобів.
- 1.5 Ринки споживчих товарів, які не є лікарськими засобами, щодо яких наявні випадки поширення неправдивих відомостей про лікувальні властивості таких товарів.

02

Виявлення й встановлення порушень законодавства про захист економічної конкуренції під час проведення торгів, аукціонів, конкурсів, тендерів щодо:

- 2.2 Закупівель робіт із будівництва (реконструкцій, ремонту тощо).
- 2.2 Закупівель товарів, робіт і послуг замовниками, які здійснюють діяльність на ринках у сфері енергетики.

03

Посилення інституційної спроможності Антимонопольного комітету України за напрямками:

- 3.1 Інтеграція до Європейського Союзу та взаємодія з Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), у тому числі в частині приєднання до правових інструментів ОЕСР.
- 3.2 Удосконалення законодавства у сфері державної допомоги суб'єктам господарювання, зокрема в частині:
 - визначення умов допустимості державної допомоги;
 - забезпечення її моніторингу та контролю.
- 3.3 Удосконалення законодавства, яке регулює діяльність Антимонопольного комітету України як органу оскарження.
- 3.4 Методологічне забезпечення захисту економічної конкуренції у сфері медіаринків.

